

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI
POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPÓŁKI AKCYJNEJ
W 2012 ROKU**

Spis treści

WSTĘP	5
1. Podsumowanie wyników finansowych	5
2. Uwarunkowania makroekonomiczne w 2012 roku	6
2.1. Podstawowe trendy w gospodarce i tempo wzrostu gospodarczego	6
2.2. Rynek kapitałowy	6
2.3. Polityka pieniężna, stopy procentowe, inflacja	6
2.4. Rynek pracy i konsumpcja	7
2.5. Kursy walut	7
2.6. Wpływ czynników makroekonomicznych na sektor ubezpieczeniowy	7
2.7. Udziały rynkowe PZU	8
2.8. Otoczenie prawne	10
2.9. Czynniki makroekonomiczne, które wpłyną na działalność PZU w 2013 roku	14
WYNIKI FINANSOWE PZU W 2012 ROKU	15
3. Zdarzenia mające znaczący wpływ na działalność oraz wyniki finansowe PZU w 2012 roku	15
4. Komentarz do wyników finansowych PZU	16
4.1. Wynik techniczny – segment ubezpieczeń korporacyjnych	16
4.2. Wynik techniczny – segment klienta masowego	18
4.3. Wyniki działalności inwestycyjnej	19
4.4. Pozostałe przychody i koszty	21
4.5. Wyniki finansowe i wskaźniki działalności PZU	21
4.6. Struktura aktywów i pasywów	23
4.7. Aktywa na pokrycie rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	24
4.8. Zmiany w inwestycjach w jednostkach podporządkowanych	25
4.9. Opis istotnych pozycji pozabilansowych	26
5. Czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych okresach	27
6. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników	27
DZIAŁALNOŚĆ PZU W 2012 ROKU	28
7. Działalność, główne kierunki rozwoju i osiągnięcia PZU	28
7.1. Zakres działalności PZU	28
7.2. Rating	29
7.3. Działalność operacyjna PZU w 2012 roku	29
7.4. Realizacja strategii i przedsięwzięcia rozwojowe	38
7.5. Działania na rzecz społecznej odpowiedzialności biznesu w 2012 roku	41
7.6. Planowane główne kierunki rozwoju	44
8. Zarządzanie ryzykiem	45
8.1. Cel zarządzania ryzykiem	45
8.2. Apetyt na ryzyko	45

8.3.	Proces zarządzania ryzykiem.....	45
8.4.	Struktura organizacyjna i odpowiedzialność w procesie zarządzania ryzykiem	45
8.5.	Rodzaje ryzyk.....	46
8.6.	Istotne wydarzenia w obszarze ryzyka w 2012 roku w PZU	52
DODATKOWE INFORMACJE		53
9.	Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU na dzień przekazania raportu rocznego	53
10.	Pozostałe informacje	54
10.1.	Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących PZU	54
10.2.	Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	54
10.3.	Programy akcji pracowniczych.....	54
10.4.	Cena akcji PZU	54
10.5.	Dywidenda	57
10.6.	Podatkowa Grupa Kapitałowa PZU.....	58
10.7.	Główne umowy reasekuracyjne obowiązujące w 2012 roku.....	59
10.8.	Zaciągnięte i wypowiedziane umowy dotyczące kredytów i pożyczek	59
10.9.	Udzielone pożyczki, wraz z udzielonymi jednostkom powiązany emitenta	59
10.10.	Udzielone i otrzymane gwarancje i poręczenia kredytu lub pożyczki, wraz z udzielonymi jednostkom powiązany emitenta.....	59
10.11.	Ocena zarządzania zasobami finansowymi, z uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie emitent podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom	59
10.12.	Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji	60
10.13.	Informacje o zawartych znaczących umowach	60
10.14.	Transakcje z podmiotami powiązanyymi	60
10.15.	Sezonowość lub cykliczność działalności.....	60
10.16.	Istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych ujęte w Sprawozdaniu finansowym okresu sprawozdawczego.....	60
10.17.	Istotne zdarzenia po dacie bilansu.....	61
10.18.	Połączenia spółek handlowych	61
10.19.	Informacje o zawartych umowach znaczących dla działalności PZU, w tym zawartych pomiędzy akcjonariuszami.....	61
10.20.	Współpraca z międzynarodowymi instytucjami publicznymi.....	61
10.21.	Umowy o badanie oraz przegląd sprawozdań finansowych.....	61
OŚWIADCZENIA ZARZĄDU PZU		62
11.	Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego	62
11.1.	Zbiór zasad ładu korporacyjnego	62
11.2.	Walne Zgromadzenie i prawa akcjonariuszy.....	63
11.3.	Organy zarządzające i nadzorcze Spółki oraz ich komitety	65

11.4.	Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych	73
11.5.	Wykaz akcjonariuszy PZU posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji	75
11.6.	Posiadacze wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień	76
11.7.	Ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu	76
11.8.	Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych.....	77
11.9.	Zasady zmiany Statutu PZU	77
11.10.	Zmiany statutu PZU	77
12.	Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań.....	78
13.	Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	78

WSTĘP

1. Podsumowanie wyników finansowych

Wyniki finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna („PZU”, „Spółka”, „Zakład”) według Polskich Standardów Rachunkowości („PSR”) w 2012 roku w porównaniu do roku ubiegłego były kształtowane przede wszystkim przez:

- wyższe dochody z lokat (bez uwzględnienia dywidendy) głównie na skutek wyższej wyceny obligacji skarbowych w efekcie spadku rentowności instrumentów dłużnych, lepszej koniunktury na rynkach kapitałowych oraz wprowadzenia nowej strategii inwestycyjnej, której celem jest zwiększenie zyskowności lokat przy optymalnym zarządzaniu ryzykiem;
- niższą szkodowość w ubezpieczeniach komunikacyjnych na skutek zmniejszenia częstości szkód, w części skompensowaną przez wzrost szkodowości w ubezpieczeniach finansowych na skutek słabej kondycji sektora budowlanego i serii zgłoszonych upadłości (szkody z gwarancji kontraktowych);
- wzrost wysokości rezerw na skapitalizowaną wartość rent spowodowany obniżeniem stóp technicznych stosowanych w ich kalkulacji z uwagi na spadek rentowności obligacji i wynikający z niego spadek przyszłych stóp zwrotu z aktywów stanowiących pokrycie rezerw, a także podwyższeniem przewidywanego wzrostu rent;
- wzrost składki przypisanej brutto w ubezpieczeniach głównie w segmencie klienta masowego dzięki rozwojowi ubezpieczeń OC komunikacyjnych oraz pozostałych OC i ubezpieczeń obowiązkowych dotowanych upraw rolnych;
- konsekwentną realizację strategii PZU w zakresie prowadzenia procesów restrukturyzacyjnych zmierzających do ograniczenia kosztów stałych (przeprowadzenie procesu zwolnień grupowych);
- realizację działań projektowych mających na celu zmianę wizerunku Grupy PZU oraz wprowadzenie nowego systemu polisowego (planowany termin rozpoczęcia sprzedaży w nowym systemie pod koniec 2013 roku).

Zysk netto PZU w 2012 roku wyniósł **2.580,7 mln zł**, co oznacza spadek o 0,1% w stosunku do wyniku za 2011 rok. Nie uwzględniając dywidendy otrzymanej od PZU Życie zysk netto PZU wyniósł 1.403,2 mln zł (wzrost o 135,8%).

Stan lokat PZU na koniec 2012 roku wyniósł 27.591,5 mln zł i był wyższy o 10,9% w porównaniu do końca poprzedniego roku. Kapitały własne osiągnęły wartość wyższą o 14,5% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosły 13.452,6 mln zł.

PZU jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna („Grupa PZU”).

PZU jest liderem, pod względem wartości składki przypisanej brutto, na rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych w Polsce (32,3% udział w rynku na koniec III kwartału 2012 roku). Podstawową grupą produktów oferowaną przez PZU są ubezpieczenia komunikacyjne, zarówno dla klientów indywidualnych, jak i klientów korporacyjnych.

Wskaźnik ROE¹ za rok 2012 roku wyniósł 20,5% i spadł o 1,4 p.p. w porównaniu do roku poprzedniego.

PZU posiada długoterminowy rating kredytowy oraz rating siły finansowej (nadany przez agencję Standard & Poor's Ratings Services) na poziomie **A ze stabilną perspektywą ratingową**.

¹ ROE – wskaźnik liczony jako iloraz wyniku netto oraz średniej wartości kapitałów własnych na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

2. Uwarunkowania makroekonomiczne w 2012 roku

2.1. Podstawowe trendy w gospodarce i tempo wzrostu gospodarczego

Według wstępnych danych GUS, PKB w Polsce wzrósł w 2012 roku o 2,0% wobec 4,3% rok wcześniej, przy bardzo zdecydowanym osłabieniu wzrostu popytu krajowego – do 0,1%, wobec 3,4% w 2011 roku. Tempo wzrostu gospodarczego obniżało się systematycznie z kwartału na kwartał, przy czym dynamika popytu krajowego była ujemna już od II kwartału 2012 roku.

W warunkach pogarszającej się sytuacji na rynku pracy, słabnącej dynamiki dochodów do dyspozycji oraz niskiej stopy oszczędności nastąpiło w 2012 roku wyraźne spowolnienie wzrostu konsumpcji indywidualnej - do 0,5% wobec 2,5% w 2011 roku. Jednocześnie inwestycje w środki trwałe wzrosły zaledwie o 0,6% wobec 9,0% rok wcześniej. Wyhamowanie wzrostu inwestycji (w II połowie roku ich roczna dynamika była już ujemna) było spowodowane z jednej strony ograniczeniem inwestycji infrastrukturalnych związanych z Euro 2012 i problemami branży budownictwa infrastrukturalnego, z drugiej zaś ograniczeniem inwestycji przedsiębiorstw reagujących defensywnie na słabnącą dynamikę wzrostu gospodarczego. Zmiana zapasów oddziaływała w 2012 roku negatywnie na wzrost PKB. W tej sytuacji najważniejszym czynnikiem wzrostu gospodarczego był eksport netto. Dynamika eksportu spowolniła wprawdzie w warunkach recesji w strefie euro, ale wolumen eksportu wzrastał, pomimo recesji w strefie euro. Wobec słabego popytu krajowego dostosowanie po stronie importu było silniejsze - wolumen importu obniżył się w stosunku do 2011 roku.

Silnie spowolniła dynamika produkcji w przemyśle i budownictwie. Wartość dodana w przemyśle wzrosła w 2012 roku o 1,2% (10% w 2011 roku), z kolei w budownictwie o 0,5% (wzrosła o 8,2% w 2011 roku). Wzrost wartości dodanej w handlu i naprawie pojazdów samochodowych o 1,5% był trzecim najgorszym wynikiem od początku tego stulecia.

2.2. Rynek kapitałowy

W I połowie 2012 roku ponownie zaostrzył się kryzys zadłużeniowy w strefie euro. W kolejnych miesiącach sytuacja na światowych rynkach finansowych uspokoiła się jednak – przede wszystkim dzięki działaniom Europejskiego Banku Centralnego („EBC”). Ogłoszona w drugiej połowie roku przez EBC gotowość do interwencji na rynku obligacji oraz ustalenia dotyczące przebudowy architektury finansowej strefy euro (unia bankowa), wyraźnie zredukowały prawdopodobieństwo rozpadu unii walutowej. Jednocześnie w USA kontynuowane było „luzowanie ilościowe” w polityce pieniężnej. W warunkach spadku napięcia na rynkach finansowych, akomodacyjnej polityki pieniężnej głównych banków centralnych oraz oczekiwania na poprawę globalnej sytuacji gospodarczej w 2013 roku, rosły światowe indeksy giełdowe. Zwyżkowały w 2012 roku także ceny akcji w Polsce. Indeks WIG wzrósł o 26,2%, a WIG20 o 20,4%.

W roku 2012 wzrosły także ceny polskich obligacji w obliczu relatywnie dobrej sytuacji gospodarczej i budżetowej, sprzyjającej napływowi zagranicznego kapitału portfelowego poszukującego aktywów o korzystnym stosunku osiąganego zysku do ponoszonego ryzyka. Dodatkowo, w drugiej połowie roku spadek rentowności wspierały oczekiwania na obniżki stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego. Najbardziej obniżyły się rentowności na długim końcu krzywej dochodowości. Pomiędzy końcem 2011 a 2012 roku spadek ten wyniósł 213 oraz 218 pkt. bazowych odpowiednio dla obligacji 5-cio oraz 10-letnich.

2.3. Polityka pieniężna, stopy procentowe, inflacja

W drugiej połowie 2012 roku roczny wskaźnik inflacji CPI w Polsce zaczął się systematycznie obniżać, powracając w październiku w granice dopuszczalnego pasma wahań od celu inflacyjnego Rady Polityki Pieniężnej („RPP”) (2,5% +/- 1 pkt. proc.). W grudniu 2012 roku ceny dóbr i usług konsumpcyjnych były wyższe o 2,4% w stosunku do końca 2011 roku (4,6% w końcu 2011 roku). Średnioroczna inflacja była jeszcze stosunkowo wysoka, choć spadła do 3,7% wobec 4,3% w roku 2011. Obniżeniu inflacji sprzyjało spowolnienie wzrostu gospodarczego

(wskaźnik inflacji netto wyniósł w końcu 2012 roku 1,4% r/r, wobec 3,1% r/r w poprzednim), ale także niższy niż w 2011 roku wzrost cen żywności i paliw oraz wygaśnięcie wpływu podwyżki stawek VAT z poprzedniego roku.

Wobec utrzymującej się uporczywie w pierwszych miesiącach 2012 roku wysokiej inflacji, Rada Polityki Pieniężnej podniosła w maju stopy procentowe o 25 pkt. bazowych. Wobec danych potwierdzających silne spowolnienie wzrostu gospodarczego i niższą od oczekiwań presję inflacyjną, RPP już we wrześniu zasygnalizowała możliwość poluzowania polityki pieniężnej, a w listopadzie rozpoczęła cykl obniżek stóp procentowych. Począwszy od listopada 2012 roku RPP w każdym kolejnym miesiącu do lutego 2013 roku obniżała wszystkie oficjalne stopy procentowe NBP o 25 pkt. bazowych. W marcu stopy zostały obniżone o kolejne 50 pkt. bazowych, a RPP zasygnalizowała koniec tej sekwencji luzowania polityki pieniężnej. Stopa referencyjna NBP w marcu 2013 roku wynosiła 3,25% wobec 4,75% w październiku 2012 roku, przed zainicjowaniem cyklu obniżek.

Na rynku pieniężnym, zmiany poziomu stawek WIBOR 6M były blisko powiązane ze zmianami stopy referencyjnej NBP. Po wzroście w maju 2012 roku, od września do końca 2012 roku nastąpił wyraźny spadek WIBOR o ok. 100 pkt. bazowych, podczas gdy stopy procentowe banku centralnego obniżyły się w tym okresie o 50 pkt. bazowych. Ta tendencja utrzymywała się jak dotąd w 2013 roku, kiedy to do początku marca stawka WIBOR 6M obniżyła się o kolejne 40 pkt. bazowych.

2.4. Rynek pracy i konsumpcja

Wobec spowolnienia wzrostu gospodarczego pogarszała się w 2012 roku sytuacja na rynku pracy. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było w grudniu 2012 roku niższe o 0,5% w stosunku do grudnia 2011 roku. Natomiast przeciętne zatrudnienie w całej gospodarce narodowej było w III kwartale 2012 roku niższe o 0,1% w stosunku do analogicznego kwartału roku poprzedniego. Stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła na koniec 2012 roku do 13,4% wobec 12,5% w końcu 2011 roku. W tych warunkach wyraźnie spowolnił nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej – do 3,5% wobec 5,6% w 2011 roku. Przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku było realnie o 0,1% niższe niż w 2011 roku.

Pogarszająca się sytuacja na rynku pracy i realny spadek wynagrodzeń nie sprzyjał wzrostowi konsumpcji indywidualnej zwłaszcza, że stopa oszczędności gospodarstw domowych była bardzo niska, a kredyty konsumpcyjne kurczyły się. Konsumpcja indywidualna wzrosła w 2012 roku tylko o 0,5% o czym zadecydował jej spadek w II połowie roku (wzrost o 0,1% r/r w III kwartale i spadek o 1% r/r w IV kwartale).

2.5. Kursy walut

Średnioroczny kurs euro i dolara amerykańskiego w złotych wzrósł w 2012 roku odpowiednio o 1,6% i 9,9%. Jednak w odniesieniu do kursów z końca 2011 roku złoty umacniał się wobec tych głównych światowych walut – z krótkim okresem wyraźnej deprecjacji w II kwartale. Sprzyjało temu uspokojenie sytuacji na światowych rynkach finansowych. W końcu 2012 roku kurs euro w złotych był niższy w stosunku do końca 2011 roku o 7,4%, kurs dolara USA o 9,3% a kurs franka szwajcarskiego o 6,8%.

2.6. Wpływ czynników makroekonomicznych na sektor ubezpieczeniowy

Spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego w 2012 roku miało niekorzystny wpływ na popyt na produkty ubezpieczeniowe. Gospodarstwa domowe racjonalizowały swoje wydatki w obliczu pogarszającej się sytuacji na rynku pracy, obniżającej się dynamiki dochodów do dyspozycji i niskiej stopy oszczędności. Zmniejszyła się produkcja, import i sprzedaż samochodów, co ograniczyło możliwości wzrostu sprzedaży ubezpieczeń AC i OC.

Oslabienie koniunktury gospodarczej i pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw tworzyło mniej korzystne niż w 2011 roku warunki na rynku ubezpieczeń korporacyjnych. Wyhamowanie inwestycji i problemy finansowe branży budowlanej miały niekorzystny wpływ na związany z tą działalnością segment ubezpieczeń i gwarancji.

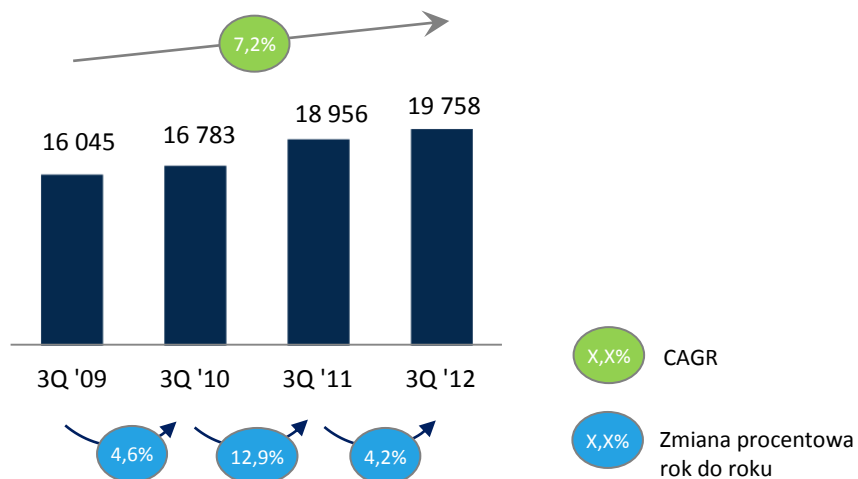
Oslabła dynamika kredytowania gospodarki w 2012 roku - trudniejsze warunki panowały także na rynku ubezpieczeń finansowych.

Z kolei, wzrost cen akcji i obligacji w 2012 roku wpłynął korzystnie na dochody z lokat towarzystw ubezpieczeniowych.

2.7. Udziały rynkowe PZU

Rynek ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych w Polsce liczony składką przypisaną brutto w okresie ostatnich 4 lat średniorocznie rósł o 7,2%. W okresie 3 kwartałów 2012 roku łącznie rynek urosł o 0,8 mld zł w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, głównie dzięki zwiększonej sprzedaży ubezpieczeń OC komunikacyjnych (o 411,8 mln zł) w szczególności jako efekt podwyższonych taryf dla przedsiębiorstw oraz innych produktów pozakomunikacyjnych, w tym głównie OC pozostałych (o 242,1 mln zł, +21,6% w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego). Jednocześnie, w tym okresie zanotowano niższe tempo wzrostu całego rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych względem analogicznego okresu poprzedniego roku +4,2% wobec 12,9%. Niższy wzrost wynikał głównie ze znacznego wyhamowania dynamiki ubezpieczeń AC komunikacyjne minus 0,8% (3 kwartały 2012 roku/3 kwartały 2011 roku) wobec + 12,8% w poprzednim roku oraz niższego tempa wzrostu ubezpieczeń OC komunikacyjnych – odpowiednio +6,4% wobec +14,0%. Zmiany te wynikały głównie z zatrzymania wzrostu liczby polis dla osób fizycznych w ubezpieczeniach AC od ostatnich dwóch lat.

Wykres 1: Składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych

Źródło: KNF (www.knf.gov.pl). *Biuletyn Kwartalny. Rynek ubezpieczeń 3/2012, Rynek ubezpieczeń 3/2011*

Cały rynek ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych w okresie 3 kwartałów 2012 roku wypracował wynik netto na poziomie 2,9 mld zł (-0,6% w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego). Bez uwzględnienia dywidendy od PZU Życie (który stanowi zysk wygenerowany przez sektor ubezpieczeń na życie) zysk netto rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wzrósł o 0,79 mld zł (+83,1%). Wynik techniczny rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych, który w większości nie uwzględnia dochodów z lokat, wzrósł o 439,7 mln zł do poziomu 721,4 mln zł. Pozytywne zmiany nastąpiły dzięki utrzymaniu, drugi rok z rzędu, rentowności w ubezpieczeniach AC (wzrost wyniku technicznego o 304,0 mln zł, do poziomu 509,5 mln zł) oraz zmniejszeniu strat w ubezpieczeniach OC komunikacyjnych (o 333,8 mln zł, do poziomu minus 81,6 mln zł). Głównym czynnikiem powodującym lepsze wyniki był spadek szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych na skutek niższej częstości wypłaconych szkód - w szczególności dzięki lepszym warunków pogodowych oraz mniejszego natężenia ruchu drogowego (m.in. efekt wzrostu cen paliw). Liczba szkód w AC i OC komunikacyjnym spadła o 9,6% względem analogicznego okresu roku ubiegłego.

Jednocześnie, w 3 kwartałach 2012 roku zanotowano wyższe wypłaty z tytułu ubezpieczeń dobrowolnych upraw rolnych – 455,2 mln zł wobec 183,0 mln zł w analogicznym okresie roku ubiegłego, które wówczas i tak były wyjątkowo wysokie. Z kolei, w gwarancjach ubezpieczeniowych wynik techniczny zakładów ubezpieczeń był negatywny i spadł o 250,8 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Wynik ten został w szczególności zdeterminowany przez wypłaty i dowiązanie rezerw z tytułu gwarancji kontraktowych wystawionych dla sektora budowlanego (zgłoszenie upadłości wybranych firm w 2012 roku).

Łączna wartość lokat zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych (bez uwzględnienia akcji w jednostkach podporządkowanych) wyniosła 40,2 mld zł na koniec III kwartału 2012 roku i wzrosła od końca 2011 roku o 7,7%. Znaczną część tych lokat na koniec III kwartału 2012 roku stanowiły papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego 67,7% (27,2 mld zł). Obniżka rentowności obligacji skarbowych w 2012 roku miała pozytywny wpływ na wycenę tych instrumentów w portfelach ubezpieczycieli. Jednocześnie, wzrósł udział innych dłużnych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu (w tym obligacji korporacyjnych) z 4,3% do 7,2% (z 1,6 mld zł do poziomu 2,9 mld zł).

Zakłady ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych łącznie oszacowały wartość rezerw techniczno – ubezpieczeniowych na poziomie 33,6 mld mld zł, co stanowiło wzrost o 7,0% względem końca 2011 roku i wynikało głównie z rozwoju biznesu (wzrost składki przypisanej).

Tabela 1: Rynek ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych – składka przypisana brutto

Rynek ubez. majątkowych - składka przypisana brutto	mln zł					
	1 stycznia - 30 września 2012			1 stycznia - 30 września 2011		
	PZU	Rynek	Rynek bez PZU	PZU	Rynek	Rynek bez PZU
AC	1 608	4 256	2 648	1 701	4 291	2 590
OC komunikacyjne	2 231	6 860	4 629	2 141	6 448	4 307
Inne produkty	2 535	8 642	6 107	2 375	8 217	5 842
RAZEM	6 374	19 758	13 384	6 217	18 956	12 739

Źródło: KNF (www.knf.gov.pl). Biuletyn Kwartalny. Rynek ubezpieczeń 3/2012, Rynek ubezpieczeń 3/2011, dane PZU

Tabela 2: Rynek ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych – struktura składki przypisanej brutto

Struktura przypisu składki	1 stycznia - 30 września 2012			1 stycznia - 30 września 2011		
	PZU	Rynek	Rynek bez PZU	PZU	Rynek	Rynek bez PZU
AC	25,2%	21,5%	19,8%	27,4%	22,6%	20,3%
OC komunikacyjne	35,0%	34,7%	34,6%	34,4%	34,0%	33,8%
Inne produkty	39,8%	43,7%	45,6%	38,2%	43,3%	45,9%
RAZEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: KNF (www.knf.gov.pl). Biuletyn Kwartalny. Rynek ubezpieczeń 3/2012, Rynek ubezpieczeń 3/2011, dane PZU

Tabela 3: Rynek ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych – udział PZU w składce rynku

Udział PZU SA w składce rynku (w %)	1 stycznia - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2011
AC	37,8%	39,6%
OC komunikacyjne	32,5%	33,2%
Inne produkty	29,3%	28,9%
RAZEM	32,3%	32,8%

Źródło: KNF (www.knf.gov.pl). Biuletyn Kwartalny. Rynek ubezpieczeń 3/2012, Rynek ubezpieczeń 3/2011, dane PZU

Z udziałem 32,3% Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna („PZU”, „Emitent”) jest liderem na rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych pod względem zgromadzonej składki przypisanej brutto. Od 2011 roku nastąpiło zahamowanie spadku udziału w rynku i oscyluje na poziomie ok. 33%. Od kilku lat celem utrzymania rentowności PZU prowadzi program restrukturyzacji portfela ubezpieczeń korporacyjnych. Dzięki tym działaniom wyniki techniczne PZU dla ubezpieczeń OC komunikacyjnego i AC w segmencie klienta korporacyjnego uległy znacznemu polepszeniu (COR spadł odpowiednio o 9,4 p.p. i 11,6 p.p. w okresie III kwartałów 2012 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2011 roku) przy spadku udziałów rynkowych. Jednocześnie, PZU

zachował nadal wysoką pozycję rynkową liczoną składką przypisaną brutto – 49,3% dla OC komunikacyjnego i 43,3% dla AC w sektorze przedsiębiorstw na koniec III kwartału 2012 roku.

Łącznie wynik techniczny w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych wzrósł o 439 mln zł, tj. 155,7%, z czego sam wynik PZU był wyższy o 308 mln zł.

Tabela 4: Rynek ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych – wyniki techniczne

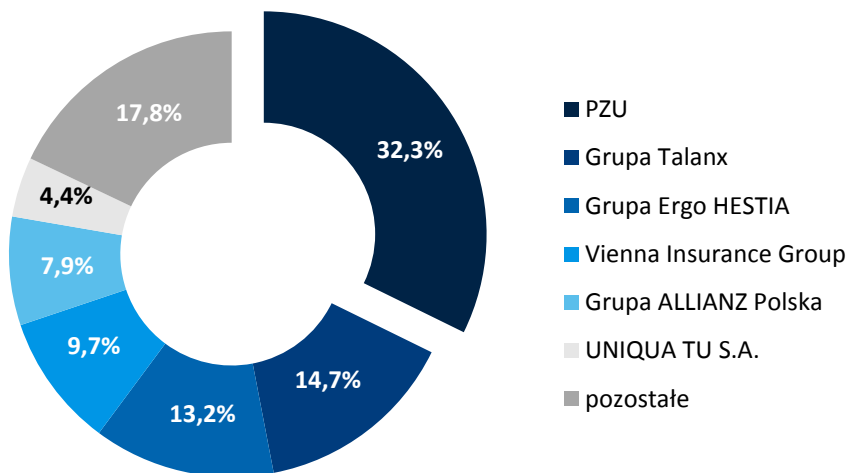
mln zł

Wyniki techniczne	1 stycznia - 30 września 2012			1 stycznia - 30 września 2011		
	PZU	Rynek	Rynek bez PZU	PZU	Rynek	Rynek bez PZU
AC	251	509	258	166	205	39
OC komunikacyjne	217	(82)	(299)	(47)	(415)	(368)
Inne produkty	162	294	132	211	492	281
RAZEM	630	721	91	330	282	(48)

Źródło: KNF (www.knf.gov.pl). Biuletyn Kwartalny. Rynek ubezpieczeń 3/2012, Rynek ubezpieczeń 3/2011, dane PZU

Udział wyniku netto PZU w wyniku netto rynku (bez uwzględnienia dywidendy od PZU Życie) wyniósł na koniec III kwartału 2012 roku – 62,6%, co przy udziale rynkowym 32,3% liczoną składką przypisaną brutto potwierdza wysoką rentowność ubezpieczeń oraz efektywne zarządzanie kapitałem.

Wykres 2: Udział największych zakładów ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych w Polsce

Grupy kapitałowe: Allianz - Allianz, Euler Hermes; Ergo Hestia - Ergo Hestia, MTU; Talanx - Warta, Europa, HDI; VIG - Compensa, Benefia, InterRisk, PZM (od 31 lipca 2012 roku fuzja InterRisk i PZM)

Źródło: KNF (www.knf.gov.pl). Biuletyn Kwartalny. Rynek ubezpieczeń 3/2012, Rynek ubezpieczeń 3/2011

2.8. Otoczenie prawne

Poniżej zaprezentowano główne regulacje prawne, które weszły w życie lub zostały opublikowane w 2012 roku, a mogły przyczynić się do zmiany działalności lub organizacji spółki PZU:

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205 z 2011 roku, poz. 1210) z wejściem w życie w dniu 11 lutego 2012 roku, w istotny sposób zmieniła dotychczasowe regulacje związane z zawieraniem i rozwiązywaniem umów ubezpieczenia obowiązkowego, w tym OC komunikacyjnego oraz ubezpieczeń rolnych tj. obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego oraz obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego.

W szczególności wprowadzono rozwiązania prawne mające na celu ograniczenie tzw. podwójnego ubezpieczenia polegające na niewznawianiu się umowy ubezpieczenia obowiązkowego na kolejny okres ubezpieczenia w razie przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu i możliwości wypowiedzenia umowy ubezpieczenia zawartej w trybie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124 z 2003 roku, poz. 1152, z późn. zm., „Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych”), jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego w tym samym czasie ubezpieczony jest w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń. Ponadto ustawa przewiduje, iż nie później niż 14 dni przed końcem okresu ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązany jest wysłać ubezpieczającemu informację o warunkach ubezpieczenia na kolejny rok. Informacja powinna zawierać między innymi określenie wysokości składki za ubezpieczenie oraz pouczenie o prawie wypowiedzenia dotychczasowej umowy ubezpieczenia oraz o formie, możliwym sposobie oraz terminie złożenia tego wypowiedzenia, a także pouczenie o skutkach zarówno tego wypowiedzenia, jak również o skutkach braku tego wypowiedzenia. Ponadto w przypadku wznowienia umowy ubezpieczenia w trybie art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczyciel powinien w terminie 14 dni od dnia zawarcia tej umowy wysłać ubezpieczającemu dokument potwierdzający jej zawarcie.

Nowelizacja wprowadziła w ustawie z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 11 z 2010 roku, poz. 66, z późn. zm.) zasadę, iż zawiadomienia i oświadczenia składane w związku z zawartą umową ubezpieczenia agentowi ubezpieczeniowemu uznaje się za złożone zakładowi ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent ubezpieczeniowy działa. Zasada ta dotyczy ubezpieczeń majątkowych oraz ubezpieczeń na życie, Zniesiono przy tym przepis, który dotychczas wymagał, aby oświadczenia i zawiadomienia składane w związku z umową ubezpieczenia były sporządzane na piśmie i doręczane za potwierdzeniem odbioru lub przesyłane listem poleconym.

Skutki ustawy dla Grupy PZU:

- nałożenie na PZU dodatkowych obowiązków związanych z wysłaniem klientom informacji o warunkach ubezpieczenia na kolejny rok oraz potwierdzeń zawarcia umowy ubezpieczenia i związany z tym wzrost kosztów działalności PZU;
- możliwe rozwiązywanie przez klientów umów ubezpieczenia w razie zaistnienia tzw. podwójnego ubezpieczenia i brak możliwości dochodzenia składki z tytułu zawarcia takich umów ubezpieczenia;
- możliwy wzrost liczby kierowców nieubezpieczonych w zakresie OC ze względu na zmienione zasady wypowiedzania umów OC i brak wznowienia umowy ubezpieczenia w przypadku sprzedaży pojazdu;
- trudności operacyjne związane z możliwością złożenia przez klientów zawiadomień lub oświadczeń dotyczących umowy ubezpieczenia w dowolnej formie w związku ze skutecznością takich oświadczeń lub zawiadomień wobec PZU w razie ich otrzymania przez agenta.
- nieubezpieczonych w zakresie OC ze względu na nowe zasady wypowiedzania umów OC.

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112 z 2011 roku, poz. 654, z późn. zm.) obowiązuje od dnia 1 lipca 2011 roku, a art. 25 wprowadzający obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia i przepisy bezpośrednio z nim powiązane obowiązują od dnia 1 stycznia 2012 roku, z zastrzeżeniem informacji wskazanej w następnym akapicie. Ustawa ta m.in. wprowadza obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia na rzecz pacjentów z tytułu zdarzeń medycznych określonych w przepisach o prawach pacjenta i Rzecznika Praw Pacjenta - dla podmiotów leczniczych prowadzących szpital.

Ustawa z dnia 14 czerwca 2012 roku o zmianie ustawy o działalności leczniczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 roku, poz. 742) zwolniła podmioty lecznicze prowadzące szpitale z obowiązku zawierania dodatkowych umów ubezpieczenia na rzecz pacjentów z tytułu zdarzeń medycznych do dnia 1 stycznia 2014 roku.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. Nr 293 z 2011 roku, poz. 1729). Obowiązuje od dnia 1 stycznia 2012 roku, określając szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotu wykonującego działalność leczniczą za szkody będące następstwem udzielania świadczeń zdrowotnych albo niezgodnego z prawem zaniechania udzielania świadczeń zdrowotnych oraz minimalną sumę gwarancyjną tego ubezpieczenia.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej świadczeniodawcy niebędącego podmiotem wykonującym działalność leczniczą, udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 293, poz. 1728), obowiązuje od dnia 1 stycznia 2012 roku, określając szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej świadczeniodawcy udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 5 pkt 41 lit. b i d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, za szkody wyrządzone przy udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej wykonywanych na podstawie umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną tego ubezpieczenia.

Skutki zmian w obszarze działalności leczniczej dla PZU: zwiększona składka przypisana w pierwszej połowie roku 2012 z uwagi na obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia szpitali i jednostek leczniczych; wprowadzenie obowiązkowego ubezpieczenia może wpłynąć na wzrost rynku oraz jednocześnie spowodować zwiększenie ilości zgłaszanych szkód z ubezpieczenia podmiotów leczniczych oraz zwiększenie łącznej kwoty wypłacanych odszkodowań.

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 roku o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 113 z 2011 roku, poz. 660), która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2012 roku ma na celu przyśpieszenie oraz ułatwienie pacjentom szpitali dochodzenia roszczeń z tytułu szkód wyrządzonych wskutek zdarzeń medycznych (tj: zakażenia pacjenta, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia i śmierci pacjenta). Ustawa wprowadza nowy pozasądowy tryb dochodzenia roszczeń odszkodowawczych poprzez możliwość zgłaszania wniosków o ustalenie czy doszło do zdarzenia medycznego do wojewódzkich komisji do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych. Ponadto, ustawa wprowadza regulację, iż propozycję odszkodowania i zadośćuczynienia przedstawia zakład ubezpieczeń, który zawarł odpowiednią umowę ubezpieczenia ze szpitalem, w którym doszło do zdarzenia medycznego. Ustalenia wojewódzkich komisji będą wiążące dla właściwego ubezpieczyciela, który będzie zobligowany do wypłaty odszkodowania poszkodowanym pacjentom. Ustawa określa maksymalną kwotę odszkodowania lub zadośćuczynienia wypłacanego pacjentom (100 tys. zł w przypadku zakażenia, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, 300 tys. zł w przypadku śmierci pacjenta, nie więcej niż 1 mln 200 tys. zł w odniesieniu do wszystkich zdarzeń w okresie ubezpieczenia). Ustawa nie zamyka w przypadkach określonych ustawą sądowej drogi dochodzenia roszczeń.

Skutki ustawy dla PZU: może spowodować zwiększenie ilości zgłaszanych szkód z ubezpieczenia podmiotów leczniczych oraz zwiększenie łącznej kwoty wypłacanych odszkodowań m.in. w wyniku ułatwienia dochodzenia roszczeń przez poszkodowanych.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 2013 roku, poz. 53) weszła w życie 29 stycznia 2013 roku i wdrożyła do krajowego porządku prawnego zmiany, które wynikają z wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 1 marca 2011 roku w sprawie C-236/09 Test-Achats. W wyroku tym Trybunał Sprawiedliwości UE orzekł o niezgodności art. 5 ust. 2 dyrektywy Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 roku, który zezwalał ubezpieczycielom na proporcjonalne różnicowanie świadczeń ze względu na płeć – z zasadą równego traktowania kobiet i mężczyzn wynikającą z art. 21 i art. 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Trybunał Sprawiedliwości z dniem 21 grudnia 2012 roku uchylił możliwość różnicowania składek lub świadczeń ze względu na płeć ubezpieczonych. W celu zapewnienia wykonania wyroku Trybunału nadano nowe brzmienie art. 18a ustawy o działalności ubezpieczeniowej, zgodnie z którym zastosowanie przez zakład ubezpieczeń

kryterium płci w kalkulowaniu składek ubezpieczeniowych i świadczeń, nie może prowadzić do różnicowania składek ubezpieczeniowych i świadczeń poszczególnych osób.

Skutki ustawy dla PZU:

- konieczność zmian w niektórych produktach oraz taryfach tych produktów, w tym wyłączenie z oferty PZU jednego produktu indywidualne ubezpieczenie dziennego świadczenia szpitalnego;
- ryzyko słabszej sprzedaży w grupie klientów, dla których wysokość składki istotnie wzrosnie, skompensowana lepszą sprzedażą w grupie klientów, dla których wysokość składki spadnie.

Nowelizacja prawna dotyczy głównie spółki zależnej - PZU Życie. Nowe brzmienie ustawy nadal zezwala zakładom ubezpieczeń na zastosowanie kryterium płci w kalkulowaniu składek ubezpieczeniowych i świadczeń, ale jedynie pod warunkiem, że nie będzie to prowadziło do różnicowania składek ubezpieczeniowych i świadczeń poszczególnych osób.

Ustawa z dnia 21 grudnia 2011 roku o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 291 z 2011 roku, poz. 1706) z dnia 1 lutego 2012 roku podniesiono wysokość składki rentowej w części płaconej przez pracodawców z 4,5 % do 6,5 % podstawy wymiaru, to jest o 2 p.p. (łącznie składka rentowa wzrosła z 6,0% do 8,0%, z czego 1,5% finansowane jest nadal przez ubezpieczonego, a pozostała część pokrywana jest przez pracodawcę). Przyjęta nowelizacja ma służyć ograniczeniu deficytu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie funduszu rentowego, w przyszłości powinna sprzyjać zrównoważeniu się wpływów i wydatków tego funduszu.

Skutki ustawy dla PZU: zwiększenie po stronie pracodawców kosztów prowadzonej działalności.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 października 2012 roku w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy ubiegającego się o zawarcie umowy na prowadzenie działalności w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1123) stanowi obowiązek zawarcia ubezpieczenia OC, nie później niż w dniu poprzedzającym dzień zawarcia umowy, na prowadzenie działalności w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego w portach lotniczych, za szkody w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Rozporządzenie stanowi również minimalną sumę gwarancyjną ubezpieczenia.

Skutki rozporządzenia dla PZU: potencjalny wzrost sprzedaży z uwagi na ustanowienie obowiązku i minimalnej sumy gwarancyjnej ubezpieczenia OC.

Projekt ustawy o działalności ubezpieczeniowej w związku z implementacją dyrektywy Solvency II Ministerstwo Finansów w maju 2012 roku opublikowało kolejny projekt założeń do nowej ustawy o działalności ubezpieczeniowej, która m. in. wdroży do polskiego prawa przepisy unijnej dyrektywy Solvency II dotyczące wymogów wypłacalności (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej Solvency II). Nie jest aktualnie znany termin wdrożenia tych zmian w życie.

Zgodnie z projektem ustawy nastąpi wzrost wymogów kapitałowych, które powinny odpowiadać specyficznemu profilowi ryzyka danego zakładu ubezpieczeń oraz zakładu reasekuracji. Środki własne zakładu mają być na takim poziomie, aby gwarantowały pokrycie ewentualnych strat, a ubezpieczającym i beneficjentom spełnienie wymagalnych świadczeń. Projektowana ustawa rozszerza wymogi w zakresie wewnętrznych procedur zarządzania ryzykiem oraz zwiększa obowiązki informacyjne zakładów ubezpieczeń w zakresie bezpieczeństwa kapitałowego i zarządzania ryzykiem. Zakłady będą zobowiązane do wdrażania nie tylko procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem ubezpieczeniowym, ale i kredytowym, rynkowym, płynnościowym i operacyjnym, a ponadto do przedkładania sprawozdań dotyczących kondycji finansowej do organu nadzoru. Projekt przewiduje również zmiany dotychczasowych przepisów dotyczących obowiązków zakładów ubezpieczeń w zakresie zawierania i wykonywania umowy ubezpieczenia.

PZU aktywnie uczestniczy w procesie konsultacji branżowych oraz prowadzi działania dostosowawcze. Ponadto, w ramach prac nad wdrożeniem *Solvency II* PZU przeprowadza badania ilościowe zgodnie z wytycznymi Komisji Nadzoru Finansowego.

Skutki projektowanej ustawy dla PZU: istotne zmiany w działalności i gospodarce finansowej zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, co wiązać się będzie z koniecznością dokonania wielu zmian organizacyjnych oraz poniesieniem znacznych kosztów, ale na tym etapie legislacji trudno jest je oszacować. Koszty te - z uwagi na przepisy przejściowe ustawy mogą być rozłożone w czasie.

Orzecznictwo sądowe i Rejestr Klauzul Niedozwolonych

Wpływ na działalność PZU w 2012 miało również orzecznictwo sądowe, m.in uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 05/11) dotycząca zasad wynajmu pojazdu zastępczego w OC oraz nowe klauzule wpisane do Rejestru Klauzul Niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa UOKiK, w tym dotycząca zapisów usług *assistance* i zapisów w ubezpieczeniach następstw nieszczęśliwych wypadków.

Skutek dla Grupy PZU: konieczność przeglądu OWU i zmiana zbieżnych zapisów z tymi klauzulami, powodująca zmianę OWU.

2.9. Czynniki makroekonomiczne, które wpłyną na działalność PZU w 2013 roku

Rok 2013 będzie nadal trudny dla rynku ubezpieczeń. Prognozowany wzrost PKB jest jeszcze niższy niż w 2012 roku. Popyt konsumpcyjny może wzrosnąć tylko nieznacznie bardziej niż w 2012 roku, przy niższej niż w ubiegłym roku dynamice inwestycji. Bardziej zdecydowanego przyspieszenia wzrostu PKB można oczekiwać dopiero w II połowie 2013 roku.

Pozytywne jest na pewno zmniejszenie się niepewności na rynkach finansowych, związane z ograniczeniem ryzyka rozpadu strefy euro. W 2012 roku ta niepewność była jeszcze stosunkowo wysoka, co sprzyjało silnej zmienności cen aktywów finansowych i komplikowało podejmowanie decyzji alokacyjnych w procesie zarządzania aktywami. Od kiedy Europejski Bank Centralny zadeklarował uruchomienie warunkowych interwencji na wtórnym rynku obligacji (program OMT) sytuacja na rynkach finansowych strefy euro wyraźnie się poprawiła, dając nadzieję na stopniowe uporanie się z problemami gospodarczymi regionu. Zmniejszyło się tym samym ryzyko zaburzeń także na polskim rynku finansowym.

Negatywnie na wyniki finansowe firm ubezpieczeniowych - w portfelach których dominują obligacje - może wpływać niski poziom stóp procentowych. Ceny obligacji wzrosły silnie w 2012 roku osiągając pod koniec roku rekordowo wysokie poziomy. Przestrzeń dla dalszego wzrostu cen obligacji zmalała, wzrosło jednocześnie ryzyko ich spadku – zwłaszcza w scenariuszu przyspieszania globalnego wzrostu gospodarczego w 2013 roku.

WYNIKI FINANSOWE PZU W 2012 ROKU

3. Zdarzenia mające znaczący wpływ na działalność oraz wyniki finansowe PZU w 2012 roku

Wyniki finansowe PZU w 2012 roku były kształtowane głównie przez:

- wzrost składki przypisanej brutto głównie w segmencie klienta masowego dzięki rozwojowi ubezpieczeń OC komunikacyjnych oraz pozostałych OC i ubezpieczeń obowiązkowych dotowanych upraw rolnych;
- niższą szkodowość w ubezpieczeniach komunikacyjnych na skutek zmniejszenia częstości szkód w części skompensowaną przez wzrost szkodowości w ubezpieczeniach finansowych – gwarancjach kontraktowych na skutek słabej kondycji sektora budowlanego i serii zgłoszonych upadłości;
- wzrost wysokości rezerw na skapitalizowaną wartość rent spowodowany obniżeniem stóp technicznych (z 3,7% na 3,6%) stosowanych w ich kalkulacji z uwagi na spadek rentowności obligacji i wynikający z niego spadek przyszłych stóp zwrotu z aktywów stanowiących pokrycie rezerw, a także podwyższeniem przewidywanego wzrostu rent (z 3,7% na 3,9%);
- wyższe dochody z lokat (bez uwzględnienia dywidendy) głównie na skutek:
 - wzrostu wyceny obligacji skarbowych w efekcie spadku rentowności instrumentów dłużnych;
 - lepszej koniunktury na rynkach kapitałowych, w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie („GPW”); oraz
 - wprowadzenia nowej strategii inwestycyjnej, w wyniku czego PZU przekazał część portfela w zarządzanie TFI PZU poprzez wzrost zaangażowania w jednostki uczestnictwa;
- konsekwentną realizację strategii PZU w zakresie prowadzenia procesów restrukturyzacyjnych zmierzających do ograniczenia kosztów administracyjnych (przeprowadzenie procesu zwolnień grupowych);
- realizację działań projektowych mających na celu zmianę wizerunku Grupy PZU oraz wprowadzenie nowego systemu polisowego (planowany termin rozpoczęcia sprzedaży w nowym systemie pod koniec 2013 roku); oraz
- rozwiązanie części rezerw emerytalno – jubileuszowych na skutek wypowiedzenia Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy („ZUZP”) i zlikwidowania wypłat ponad ustawowe zobowiązania.

4. Komentarz do wyników finansowych PZU

4.1. Wynik techniczny – segment ubezpieczeń korporacyjnych

Tabela 5: Składka przypisana brutto w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych

tys. zł			
Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 31 grudnia 2012	1 stycznia – 31 grudnia 2011	% zmiana
Ubezpieczenie komunikacyjne OC	394 328	405 060	(2,6)%
Ubezpieczenia AC	544 551	644 674	(15,5)%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	938 879	1 049 734	(10,6)%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	380 084	385 676	(1,4)%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	337 188	253 631	32,9%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe *	183 761	134 844	36,3%
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	901 033	774 151	16,4%
Razem	1 839 912	1 823 885	0,9%

*Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

W segmencie ubezpieczeń korporacyjnych, wzrost składki przypisanej brutto o 16,0 mln zł (+0,9%) w stosunku do 2011 roku wynikał w szczególności ze sprzedaży:

- nowego ubezpieczenia wypadkowego na rzecz pacjentów z tytułu zdarzeń medycznych (NNW szpitali +50,1 mln zł; od dnia 1 stycznia 2012 roku było to ubezpieczenie obowiązkowe, jednakże po I półroczu 2012 roku Ministerstwo Finansów zmieniło legislację zwalniając zakłady opieki zdrowotnej z obowiązku ochrony ubezpieczeniowej);
- OC dla klienta korporacyjnego (+23,7 mln zł) oraz zmodyfikowanych produktów OC podmiotów leczniczych (+57,9 mln zł, głównie jako efekt wzrostu sum gwarancyjnych).

Z kolei, w ubezpieczeniach komunikacyjnych nastąpił spadek składki przypisanej, pomimo wzrostu średniej składki o 10,2%, w wyniku utraty części portfela (efekt restrykcyjnej polityki underwritingowej).

Tabela 6: Wyniki segmentu ubezpieczeń korporacyjnych

tys. zł			
Dane z rachunku zysków i strat - ub. korporacyjne (ub. maj. i os.)	1 stycznia – 31 grudnia 2012	1 stycznia – 31 grudnia 2011	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 839 912	1 823 885	0,9%
Składki zarobione netto	1 764 459	1 723 966	2,3%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(1 174 033)	(1 254 224)	(6,4)%
w tym odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(952 143)	(1 222 675)	(22,1)%
Koszty akwizycji	(336 218)	(310 961)	8,1%
Koszty administracyjne	(107 687)	(104 737)	2,8%
Wynik techniczny	116 425	57 992	100,8%
Wynik techniczny z wyłączeniem efektu zmiany stóp technicznych	137 825	57 992	137,7%

Odszkodowania i świadczenia w okresie 2012 roku wyniosły 1.174,0 mln zł, co stanowiło spadek o 80,2 mln zł (-6,4%) w porównaniu do 2011 roku.

W ubezpieczeniach komunikacyjnych dedykowanych dla klienta korporacyjnego nastąpił spadek odszkodowań i świadczeń. Dodatkowo nastąpiła poprawa wskaźnika szkodowości, który spadł o 13,4 p.p. do poziomu 65,4% co było skutkiem:

- weryfikacji portfela ubezpieczeniowego w związku ze zmianami polityki underwritingowej, poprzez ograniczenie liczby klientów nierentownych;
- korzystniejszych warunków drogowych i mniejszego natężenia ruchu (niższa częstość szkód).

Znaczący wzrost odszkodowań i świadczeń odnotowano w ubezpieczeniach finansowych – przyrost rezerw szkodowych w gwarancjach kontraktowych w związku z serią upadłości w branży budowlanej, w tym w szczególności z tytułu gwarancji kontraktowych dla spółek z grupy kapitałowej PBG (PBG SA i Hydrobudowa Polska SA). Z uwagi na dokonane wypłaty z tytułu wystawionych gwarancji kontraktowych PZU przystąpił do postępowań upadłościowych ww. spółek zgłaszając do masy upadłości swoje wierzytelności. Szczegóły dotyczące postępowania zostały opisane w rozdziałach 29.3 i 29.4 sprawozdania finansowego PZU za rok 2012). Łącznie dla gwarancji kontraktowych zanotowano wzrost rezerw na udziale własnym o 46,1 mln zł oraz brutto o 117,0 mln zł.

W pozostałych ubezpieczeniach (z wyjątkiem finansowych i wypadkowych) nastąpił spadek odszkodowań i świadczeń w wyniku:

- mniejszej ilości dużych pojedynczych szkód oraz braku znaczących zdarzeń o charakterze katastroficznym;
- zmiany podejścia do indywidualnej wyceny ryzyka.

Ponadto, na skutek zmiany założeń co do przewidywanego wzrostu rent (z 3,7% na 3,9%) oraz zmniejszenia stopy technicznej (z 3,7% na 3,6%) z uwagi na spadek rentowności obligacji i wynikający z niego spadek przyszłych stóp zwrotu z aktywów stanowiących pokrycie rezerw, zanotowano jednorazowy negatywny wpływ na wynik techniczny w postaci wzrostu rezerw na skapitalizowaną wartość rent - w wysokości 21,4 mln zł.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych wzrosły o 8,1% w porównaniu do 2011 roku, głównie w wyniku obniżonej wartości kosztów w 2011 roku (wpływ na dane porównywalne) - był to efekt wcześniejszego rozpoznania w kosztach 2010 roku odroczonego kosztów akwizycji z ub. komunikacyjnych.

Udział prowizji ogółem w składce przypisanej zmniejszył się w szczególności ze względu na niższy udział prowizji w składce w kanale brokerskim, dla którego pomimo wzrostu sum ubezpieczeniowych często nie następuje wzrost wypłacanej prowizji, a także jako efekt wprowadzenia do oferty nowego produktu o niższych stawkach prowizyjnych (NNW szpitali).

Wzrost kosztów administracyjnych o 2,8% nastąpił w wyniku prowadzonej działalności projektowej mającej na celu optymalizację procesów obsługowych m.in. poprzez wdrożenie nowego systemu produktowego oraz budowanie pozytywnego wizerunku Grupy PZU.

Wynik techniczny w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych w 2012 roku oraz 2011 roku wyniósł odpowiednio 116,4 mln zł i 58,0 mln zł. Na wzrost wyniku technicznego wpłynęła wyższa rentowność ubezpieczeń AC dzięki realizowanej od kilku lat polityki underwritingowej oraz ogólnie zaobserwowanej na rynku tendencji niższej częstości szkód, w części skompensowanej przez pogorszenie wyników w ubezpieczeniach finansowych związku z serią upadłości w branży budowlanej. Wynik techniczny w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych z wyłączeniem efektu zmiany stóp technicznych za 2012 rok wyniósł 137,8 mln zł i był wyższy o 137,7% względem roku poprzedniego.

4.2. Wynik techniczny – segment klienta masowego

Tabela 7: Składka przypisana brutto w segmencie ubezpieczeń masowych

tys. zł			
Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 31 grudnia 2012	1 stycznia – 31 grudnia 2011	% zmiana
Ubezpieczenie komunikacyjne OC	2 566 564	2 485 856	3,2%
Ubezpieczenia AC	1 597 542	1 640 540	(2,6)%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	4 164 106	4 126 396	0,9%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	1 424 459	1 337 996	6,5%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	325 495	264 628	23,0%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe *	699 526	694 336	0,7%
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	2 449 480	2 296 960	6,6%
Razem	6 613 586	6 423 356	3,0%

*Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

W segmencie ubezpieczeń masowych, nastąpił wzrost składki przypisanej brutto o 190,2 mln zł (+3,0%) w stosunku do 2011 roku. Zmiana wynikała przede wszystkim z:

- przeprowadzonych w 2011 roku podwyżek tariff w OC komunikacyjnym (wzrost średniej składki);
- wzrostu przypisu w grupie pozostałe OC - efekt sprzedaży produktów OC podmiotów leczniczych Indywidualnych i MŚP zmodyfikowanych m.in. na skutek zmian prawnych;
- wzrostu sprzedaży w ubezpieczeniach rolnych na skutek rozpoczętej 1 października 2012 roku akcji sprzedażowej dotyczącej ubezpieczeń obowiązkowych dotowanych upraw rolnych;
- wyższej sprzedaży ubezpieczeń PZU DOM Plus, lepiej dostosowanych do potrzeb rynku (większy zakres ryzyk ubezpieczeniowych);
- niższego przypisu w ubezpieczeniach AC m.in. w wyniku zmniejszenia rynku sprzedaży samochodów nowych jak i używanych wśród osób fizycznych.

Tabela 8: Wyniki segmentu ubezpieczeń masowych

tys. zł			
Dane z rachunku zysków i strat - ub. masowe (ub. maj. i os.)	1 stycznia – 31 grudnia 2012	1 stycznia – 31 grudnia 2011	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	6 613 586	6 423 356	3,0%
Składki zarobione netto	6 512 677	6 182 305	5,3%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(4 298 978)	(4 132 339)	4,0%
w tym odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(3 575 950)	(3 830 232)	(6,6)%
Koszty akwizycji	(1 136 834)	(1 156 488)	(1,7)%
Koszty administracyjne	(568 609)	(529 170)	7,5%
Wynik techniczny	523 693	274 305	90,9%
Wynik techniczny z wyłączeniem efektu zmiany stóp technicznych	736 493	274 305	168,5%

Odszkodowania i świadczenia w okresie 2012 roku wzrosły o +4,0% r/r, tj. w tempie wolniejszym niż przyrost składki zarobionej netto. W szczególności, w 2012 roku odnotowano poprawę rentowności w ubezpieczeniach komunikacyjnych, gdzie wskaźnik szkodowości spadł o 1,5 p.p. do poziomu 74,9% w następstwie

korzystniejszych warunków drogowych i mniejszego natężenia ruchu (m.in. wzrost cen paliw). Jednocześnie, w 2012 roku w ubezpieczeniach majątkowych miała miejsce niska skala pojedynczych szkód o znacznej skali wypłat.

Z kolei, na skutek zmiany założeń co do przewidywanego wzrostu rent (z 3,7% na 3,9%) oraz zmniejszenia stopy technicznej (z 3,7% na 3,6%) z uwagi na spadek rentowności obligacji i wynikający z niego spadek przyszłych stóp zwrotu z aktywów stanowiących pokrycie rezerw, zanotowano jednorazowy negatywny wpływ na wynik techniczny w postaci wzrostu rezerw na skapitalizowaną wartość rent - w wysokości 212,8 mln zł.

Zarówno w 2012 roku jak i w 2011 roku odnotowano znaczne szkody w ubezpieczeniach rolnych z przyczyn naturalnych (złe przezimowanie i przymrozki). Wysokość szkód w obu okresach kształtowała się na zbliżonym poziomie.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń masowych pomimo wzrostu sprzedaży spadły o 1,7% na skutek niższego poziomu kosztów pośrednich. Jednocześnie, bezpośrednie koszty akwizycji wzrosły w wyniku wyższej sprzedaży oraz rosnącego udziału droższych kanałów dystrybucji (w tym: brokerskiego, agencyjnego i w multiagencjach).

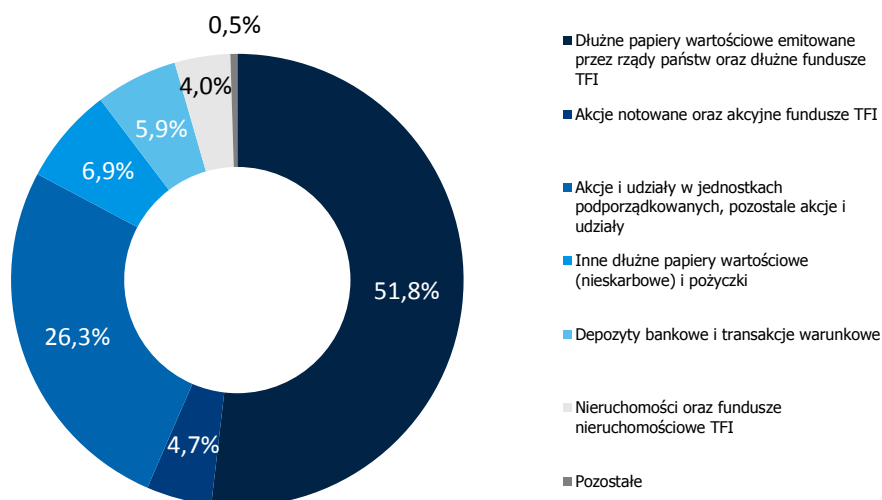
Wzrost kosztów administracyjnych w 2012 roku (+39,4 mln zł) w porównaniu do 2011 roku nastąpił w wyniku prowadzonej działalności projektowej mającej na celu optymalizację procesów obsługowych m.in. poprzez wdrożenie nowego systemu produktowego oraz budowanie pozytywnego wizerunku Grupy PZU.

O osiągniętym wzroście wyniku technicznego w segmencie ubezpieczeń masowych o 249,4 mln zł (+90,9%) w porównaniu do 2011 roku zadecydowała poprawa rentowności w ubezpieczeniach komunikacyjnych (niższa częstość szkód) oraz ubezpieczeniach majątkowych (spadek szkodowości w wyniku braku dużych szkód). Z wyłączeniem jednorazowego efektu zmiany stopy technicznej oraz przewidywanego wzrostu rent wynik techniczny w segmencie ubezpieczeń masowych w 2012 roku wzrósł o 168,5% do poziomu 736,5 mln zł.

4.3. Wyniki działalności inwestycyjnej

Działalność lokacyjna PZU w 2012 roku, podobnie jak w latach poprzednich, ukierunkowana była na właściwe dopasowanie struktury aktywów do struktury pasywów przy zapewnieniu odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa, rentowności i płynności.

Wykres 3: Struktura lokat PZU na dzień 31.12.2012 (z przeniesieniem jednostek uczestnictwa w funduszach do odpowiednich kategorii akcji i obligacji; wyeliminowanie efektu ufunduszowania)

W roku 2012 działalność lokacyjna PZU koncentrowała się na realizacji nowej strategii lokacyjnej zakładającej większą dywersyfikację portfela lokat Spółki. Efektem implementacji nowej strategii lokacyjnej był wzrost udziału dłużnych nieskarbowych papierów wartościowych oraz pożyczek z 2,8% na koniec 2011 roku do 6,9% na koniec 2012 roku, jak również wzrost zaangażowania w nieruchomości oraz fundusze nieruchomości zarządzane przez TFI PZU (certyfikaty FIZ Sektora Rynku Nieruchomości oraz FIZ Re Income) z 3,5% na koniec 2011 roku do 4,0% na koniec 2012 roku. Nadal jednak największą część portfela lokat stanowiły dłużne papiery wartościowe emitowane przez rządy państw posiadane przez PZU bezpośrednio lub za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych (w roku 2012 Spółka realizując cele strategiczne przeniosła istotną część aktywów do funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez TFI PZU – opis dotyczący ufunduszowania w rozdziale 2.5.1 w sprawozdaniu finansowym PZU za rok 2012).

Skład portfela PZU obejmuje przede wszystkim dłużne papiery wartościowe emitowane przez rządy państw. Na dzień 31 grudnia 2012 roku zaangażowanie Spółki w skarbowe papiery wartościowe łącznie (z zaangażowaniem w fundusze dłużne zarządzane przez TFI PZU) wynosiło 14.303,4 mln zł (31 grudnia 2011 roku: 14.380,1 mln zł), co stanowiło 51,8% wartości lokat (31 grudnia 2011 roku: 57,8%). W tym, dłużne papiery wartościowe emitowane przez rządy innych państw stanowiły łącznie 2,2% portfela lokat (Rumunii - 0,6%, Węgier – 0,6%, Islandii – 0,4%, Słowenii – 0,4%, Niemiec – 0,2%).

Spółka działała również aktywnie na rynku akcji notowanych. Udział procentowy akcji notowanych oraz funduszy akcyjnych zarządzanych przez TFI PZU w portfelu lokat PZU wzrósł i wyniósł 4,7% wobec 3,8% rok wcześniej.

Nie zmienił się udział depozytów i transakcji warunkowych. Zarówno na koniec 2012 jak i 2011 roku lokaty te stanowiły 5,9% łącznej wartości portfela lokat.

Istotną część portfela lokat PZU stanowiły akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych oraz pozostałe akcje i udziały, w tym akcje PZU Życie. Wartość akcji PZU Życie na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 6.748,1 mln zł. Na koniec 2012 roku udział portfela akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych, pozostałych akcji i udziałów w portfelu lokat PZU wzrósł w stosunku do 2011 roku i wyniósł 26,3% (wobec 25,8% na koniec 2011 roku).

Tabela 9: Wyniki z działalności lokacyjnej PZU

tys. zł			
Wyniki z działalności lokacyjnej PZU w 2011 roku	1 stycznia - 31 grudnia 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	% zmiana
Stan lokat na koniec roku	27 591 485	24 882 946	10,9%
Przychody z lokat łącznie (bez dywidendy od PZU Życie)	1 697 194	1 427 051	18,9%
Koszty działalności lokacyjnej łącznie	402 011	570 370	(29,5)%
Dochody z lokat (bez dywidendy od PZU Życie)	1 295 183	856 681	51,2%
Dywidenda otrzymana od PZU Życie	1 177 476	1 987 282	(40,7)%
Dochody z lokat (z dywidendą od PZU Życie)	2 472 660	2 843 963	(13,1)%

W roku 2012 Spółka zrealizowała przychody netto z działalności lokacyjnej na poziomie 2.472,7 mln zł, wobec 2.844,0 mln zł w roku 2011. Po wyłączeniu wpływu dywidendy otrzymanej z PZU Życie przychody netto z działalności lokacyjnej wyniosły 1.295,2 mln zł, wobec 856,7 mln zł rok wcześniej.

Główną przyczyną wzrostu przychodów netto były przychody na portfelach skarbowych papierów wartościowych (spowodowane m.in. przez spadek rynkowych stóp procentowych i związaną z tym zmianę wyceny) oraz przychody w zakresie akcji notowanych związane z dobrą koniunkturą na rynkach finansowych.

W roku 2012 Spółka nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń.

4.4. Pozostałe przychody i koszty

Saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych w 2012 roku było wyższe w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 257,6 mln zł (zmiana z –163,4 mln zł na +94,2 mln zł). Główną przyczyną zmiany powyższej pozycji były:

- rozwiązanie rezerwy na premie emerytalne i jubileuszowe w wysokości 147,8 mln zł wskutek wypowiedzenia ZUZP i zlikwidowania wypłat ponad ustawowe zobowiązania (opisane szerzej w rozdziale 7.3.7);
- niższe niż w roku ubiegłym koszty reorganizacji i restrukturyzacji (12,3 mln zł wobec 73,2 mln zł);
- w roku 2011 utworzenie rezerwy na koszty z tytułu kar nałożonych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wysokości 67,9 mln zł (za stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję przy sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW oraz ograniczeń w refundacji kosztu wynajmu samochodu zastępczego z ubezpieczenia OC komunikacyjnego – szerzej opisano w nocie 29.2. sprawozdania finansowego PZU za rok 2012);
- przeznaczenie 25,0 mln zł na Fundację PZU w formie darowizny w 2012 roku.

4.5. Wyniki finansowe i wskaźniki działalności PZU

Wynik techniczny w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł o 307,8 mln zł do poziomu 640,1 mln zł. Na pozytywny wynik techniczny największy wpływ miał spadek szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych oraz brak szkód o charakterze katastroficznym.

Zysk netto PZU w 2012 roku wyniósł 2.580,7 mln zł, co oznacza spadek o 0,1% w stosunku do wyniku za 2011 rok. Nie uwzględniając dywidendy otrzymanej od PZU Życie zysk netto PZU wyniósł 1.403,2 mln zł (wzrost o 135,8%) ze względu na wyższe: wyniki techniczne, dochody z lokat oraz saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Ponadto, z wyłączeniem dywidendy otrzymanej od PZU Życie oraz efektu wzrostu rezerw na skapitalizowaną wartość rent na skutek zmiany stopy technicznej (z 3,7% na 3,6%) oraz przewidywanego wzrostu rent (z 3,7% na 3,9%) zysk netto w 2012 roku wzrósł o 175,2%.

Tabela 10: Dane z rachunku zysków i strat

Dane z rachunku zysków i strat	1 stycznia - 31 grudnia 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	tys. zł % zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	8 453 498	8 247 241	2,5%
Składki zarobione netto	8 277 136	7 906 271	4,7%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	5 473 011	5 386 563	1,6%
Koszty działalności ubezpieczeniowej	2 170 992	2 118 773	2,5%
Wynik techniczny	640 118	332 297	92,6%
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	2 472 660	2 843 963	(13,1)%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	2 924 381	2 741 606	6,7%
Zysk (strata) brutto	2 924 381	2 741 606	6,7%
Zysk netto	2 580 720	2 582 303	(0,1)%
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	x
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą	29,89	29,90	(0,1)%

Tabela 11: Dane ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

tys. zł			
Dane z jednostkowego sprawozdania z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 grudnia 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	% zmiana
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 091 181	726 927	50,1%
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	886 569	1 247 548	(28,9)%
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(2 044 120)	(2 033 598)	0,5%
Przepływy pieniężne netto, razem	(66 370)	(59 123)	12,3%

Tabela 12: Wskaźniki efektywności i bezpieczeństwa finansowego

Wyszczególnienie	1 stycznia - 31 grudnia 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	Zmiana
Rentowność działalności technicznej (wynik techniczny / składka zarobiona na udziale własnym) x 100%	7,7%	4,2%	3,5 p.p.
Zwrot z kapitałów własnych (ROE) (wynik finansowy netto / średni stan kapitałów własnych*) x 100%	20,5%	21,8%	(1,4) p.p.
Rentowność z aktywów (ROA) (wynik finansowy netto / średni stan aktywów*) x 100%	9,0%	9,6%	(0,6) p.p.
Stopień pokrycia rezerw aktywami (aktywa na pokrycie rezerw / stan rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) x 100%**	126,1%	127,0%	(0,9) p.p.
Margines wypłacalności (w mln zł)	1 343,8	1 338,8	5,0
Wskaźnik pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi	815,3%	686,6%	128,7 p.p.
Kapitał gwarancyjny (w mln zł)	447,9	446,3	1,7
Wskaźnik pokrycia kapitału gwarancyjnego środkami własnymi	2 445,9%	2 059,8%	386,1 p.p.

* średnia wartości na początek i koniec okresu sprawozdawczego

** rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto pomniejszone o oszacowane regresy i odzyski

Tabela 13: Wskaźniki sprawności działania

Wyszczególnienie	1 stycznia - 31 grudnia 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	Zmiana
Wskaźnik kosztów akwizycji (koszty akwizycji* / składka zarobiona na udziale własnym)	18,1%	18,8%	(0,7) p.p.
Wskaźnik kosztów administracyjnych (koszty administracyjne / składka zarobiona na udziale własnym)	8,2%	8,0%	0,2 p.p.
Wskaźnik kosztów działalności ubezpieczeniowej (koszty działalności ubezpieczeniowej / składka zarobiona na udziale własnym)	26,2%	26,8%	(0,6) p.p.
Wskaźnik odszkodowań i świadczeń (odszkodowania i świadczenia na udziale własnym / składka zarobiona na udziale własnym)	66,1%	68,1%	(2,0) p.p.
Wskaźnik mieszany (odszkodowania i świadczenia + koszty działalności ubezpieczeniowej / składka zarobiona na udziale własnym) x 100%	92,3%	94,9%	(2,6) p.p.

* po uwzględnieniu otrzymanych prowizji reasekuracyjnych

4.6. Struktura aktywów i pasywów

Suma bilansowa osiągnęła na dzień 31 grudnia 2012 roku kwotę 29.913,2 mln zł, co oznaczało jej wzrost o 9,2% w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Główną pozycją aktywów były lokaty stanowiące 92,2% sumy bilansowej. Ich wartość na koniec 2012 roku wyniosła 27.591,5 mln zł, co oznacza wzrost w relacji do roku 2011 o 10,9%. Powyższy wzrost związany był z rozwojem biznesu w analizowanym okresie oraz skumulowaniem części zysku netto wypracowanego w 2011 roku i obniżeniem wskaźnika wypłaty dywidendy do 75% (zgodnie z zaleceniem KNF – szerzej opisano w rozdziale 10.5).

Kapitały własne, które w 2012 roku stanowiły 45,0% sumy bilansowej, wzrosły w ciągu okresu sprawozdawczego o 14,5% do kwoty 13.452,6 mln zł.

Tabela 14: Główne pozycje bilansowe

Dane z bilansu	31 grudnia 2012	31 grudnia 2011	% zmiana
Aktywa, w tym:	29 913 216	27 397 857	9,2%
Lokaty	27 591 485	24 882 946	10,9%
Należności	1 473 952	1 487 399	(0,9)%
Pasywa, w tym:	29 913 216	27 397 857	9,2%
Kapitał własny	13 452 581	11 745 410	14,5%
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe*	14 933 110	13 895 347	7,5%
Pozostałe rezerwy	218 355	412 906	(47,1)%
Zobowiązania	810 652	826 280	(1,9)%
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	-
Wartość księgowa na akcję zwykłą (w zł)	155,79	136,02	14,5%

** Kwota uwzględnia Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych oraz Oszacowane regresy i odzyski*

Główną pozycją pasywów były rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe na udziale własnym, które stanowiły 49,9% ich wartości. Na koniec 2012 roku saldo rezerw wyniosło 14.933,1 mln zł i było wyższe o 7,5% w porównaniu ze stanem na koniec 2011 roku. Wzrost ten był w szczególności konsekwencją:

- zmiany założeń co do przewidywanego wzrostu rent (z 3,7% na 3,9%) oraz zmniejszenia stopy technicznej (z 3,7% na 3,6%) w związku ze spadkiem rentowności obligacji, co spowodowało zwiększenie rezerw na udziale własnym o 234,2 mln zł;
- w ubezpieczeniach finansowych - zwiększenia rezerw brutto dla gwarancji kontraktowych o 117,0 mln zł, w tym na udziale własnym o 46,1 mln zł ze względu na serię upadłości firm z branży budowlanej.

Tabela 15: Rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe ogółem brutto

tys. zł			
Rezerwy techniczno ubezpieczeniowe ogółem brutto PZU SA	31 grudnia 2012	31 grudnia 2011	% zmiana
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	4 294 942	4 292 509	0,1%
II. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	10 889 674	9 765 468	11,5%
III. Rezerwa na premie i rabaty dla ubezpieczonych	2 812	6 232	(54,9%)
IV. Rezerwa na wyrównanie szkodowości	583 759	588 799	(0,9%)
Rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe razem brutto	15 771 187	14 653 008	7,6%
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	(721 301)	(679 274)	6,2%
Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	(116 776)	(78 387)	49,0%
Rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe razem netto	14 933 110	13 895 347	7,5%

4.7. Aktywa na pokrycie rezerw techniczno - ubezpieczeniowych

Wykaz aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno - ubezpieczeniowych wg PSR dla PZU na dzień 31 grudnia 2012 roku, przedstawia Tabela 16. Wymogi określające pokrycie rezerw aktywami zawarte są w artykułach 154 i 155 Ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. Nr 11 z 2010 roku poz. 66 j.t. z późn. zm., „Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”). Stopień pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami wyniósł na koniec 2012 roku 126,1% (127,0% na koniec 2011 roku).

Tabela 16: Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych

tys. zł

Wyszczególnienie	Razem	% RTU	Maksymalny limit %
A. Rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe	15 651 881	100,0%	
B. Aktywa na pokrycie rezerw techniczno - ubezpieczeniowych razem	19 741 146	126,1%	
1. papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa oraz organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska	9 552 017	61,0%	bez ograniczeń
2. obligacje emitowane lub poręczone przez jednostki samorządu terytorialnego lub związki jednostek samorządu terytorialnego	52 759	0,3%	bez ograniczeń
3. inne papiery wartościowe o stałej stopie dochodu	1 276 627	8,2%	10%
4. jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	5 286 061	33,8%	40%
5. certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	877 507	5,6%	10%
6. nieruchomości lub ich części, z wyłączeniem nieruchomości lub ich części wykorzystywanych na własne potrzeby	80 492	0,5%	25%
7. depozyty bankowe	1 033 591	6,6%	bez ograniczeń
8. należności	561 411	3,6%	25%
9. należności od budżetu państwa	81 050	0,5%	bez ograniczeń
10. środki trwałe, inne niż nieruchomości, jeżeli dokonuje się od nich odpisów amortyzacyjnych ustalonych z zachowaniem zasady ostrożności	85 605	0,5%	5%
11. środki pieniężne	4 423	0,0%	3%
12. aktywowane koszty akwizycji w zakresie zgodnym ze sposobem ustalania rezerwy składek lub rezerwy ubezpieczeń na życie w dziale I załącznika do ustawy oraz w zakresie zgodnym ze sposobem ustalania rezerwy składek w dziale II	490 285	3,1%	bez ograniczeń
13. udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych	359 318	2,3%	25%
C. Nadwyżka (niedobór) aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	4 089 265	26,1%	

* podany limit maksymalny jest limitem maksymalnym pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w należnościach od cedentów, reasekuratorów, ubezpieczających, pośredników ubezpieczeniowych oraz udziale reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych łącznie.

Zgodnie z pismem KNF nr DN2/107/4/2004 MP z dnia 25 marca 2004 roku PZU może zaliczać udział reasekuratora AXA France IARD w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych do aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w kwocie przewyższającej 5% tych rezerw.

4.8. Zmiany w inwestycjach w jednostkach podporządkowanych

Na dzień 31 grudnia 2011 roku PZU posiadał 1.530 akcji spółki ICH Center S.A., co stanowi 90% udział w jej kapitale zakładowym.

W dniu 16 marca 2012 roku ICH Center S.A. została postawiona w stan likwidacji. Podjęcie decyzji o likwidacji spółki związane było z przejęciem przez PZU działalności operacyjnej wykonywanej dotychczas przez spółkę na rzecz PZU.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku proces likwidacji spółki był kontynuowany.

Przewiduje się, że likwidacja spółki i jej wykreślenie z rejestru przedsiębiorców nastąpi w II kwartale 2013 roku.

4.9. Opis istotnych pozycji pozabilansowych

Na dzień 31 grudnia 2012 roku PZU posiadał 94,5 mln zł roszczeń spornych, nieuznanych przez ubezpieczyciela skierowanych przez wierzycieli na drogę postępowania sądowego (31 grudnia 2011 roku: 53,5 mln zł).

W ramach umowy o linię gwarancyjną z dnia 26 września 2008 roku zawartej pomiędzy PZU a Bankiem Millennium SA, bank udziela gwarancji bankowych (wadialnych i należytego wykonania umowy) PZU w postępowaniach przetargowych na usługi ubezpieczeniowe. Linia gwarancyjna wynosi 15 mln zł i corocznie jest odnawiana na okres kolejnego roku. Na dzień 31 grudnia 2012 roku w ramach linii obowiązującej w okresie od 28 września 2012 roku do 27 września 2013 roku czynne były 53 gwarancje na łączną kwotę 6,5 mln zł.

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2011 roku PZU posiadał poręczenie z tytułu umowy agencyjnej od Raiffeisen-Leasing Polska S.A. w wysokości 11,0 mln zł oraz należności warunkowe od Syta Development tytułem zabezpieczenia udzielonej pożyczki przez PZU w wysokości 2,3 mln zł.

Ponadto, PZU posiada należności warunkowe w postaci weksli z tytułu udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych w ramach umów agencyjnych (na dzień 31 grudnia 2012 roku – 7.958,3 mln zł oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku – 7.774,4 mln zł).

5. Czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych okresach

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki w ramach segmentu ubezpieczeń majątkowych i osobowych w 2013 roku należą przede wszystkim:

- zajście zdarzeń o charakterze katastroficznym (powodzie, huragany, susza, przymrozki wiosenne);
- spowolnienie wzrostu gospodarczego lub stagnacja, które mogą powodować wzrost szkodowości portfela ubezpieczeń finansowych i ubezpieczeń majątkowych na skutek „hazardu moralnego”;
- spadająca sprzedaż nowych samochodów wpływająca na zmniejszenie liczby sprzedaży polis komunikacyjnych;
- zmiany prawne lub regulacyjne warunków prowadzenia biznesu, tj. zmiany ustawy o działalności ubezpieczeniowej, wprowadzenie nowych standardów przez KNF oraz prokonsumenckie orzecznictwo Sądu Najwyższego;
- rosnąca świadomość konsumentka mogąca się przełożyć na zwiększoną liczbę roszczeń, będąca wynikiem m. in. działalności instytucji konsumenckich np. UOKiK, Rzecznik Ubezpieczonych, KNF;
- rosnąca przestępczość ubezpieczeniowa;
- wzrost liczby kierowców nieubezpieczonych w zakresie OC ze względu na nowe zasady wypowiedzania umów OC (Zmiana ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych);
- utrzymujące się tendencje wzrostowe w zakresie stopy bezrobocia w 2013 roku i osłabienie dynamiki konsumpcji indywidualnej przekładające się na brak wzrostu popytu na produkty ubezpieczeniowe;
- presja cenowa ze strony konkurencji, w szczególności wynikająca z obniżenia szkodowości ubezpieczeń komunikacyjnych w 2012 roku;
- powrót do trendów wzrostowych, w szczególności w zakresie częstości szkód;
- rosnący przeciętny koszt szkód osobowych, wynikający m.in. z rosnącego udziału niepublicznej służby zdrowia i wpływu zadośćuczynienia pieniężnego członkom rodziny zmarłego (art. 446 § 4. Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks Cywilny (Dz. U. Nr 16 z 1964 roku, poz. 93 z późn. zm., „Kodeks Cywilny”), mogący spowodować konieczność podwyższenia poziomu rezerw w OC komunikacyjnych;
- ryzyko wzrostu liczby i wartości roszczeń klientów i osób poszkodowanych w związku z Ustawą z dnia 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. Nr 7 z 2010 roku, poz. 44 z późn. zm.);
- wzrost roli brokerów ubezpieczeniowych mogący prowadzić do wzrostu kosztów akwizycji;
- brak precyzyjnie określonego w znowelizowanej Ustawie z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54 z 2004 roku, poz. 535 z późn. zm.) zakresu zwolnień przedmiotowych dotyczących np. usług ubezpieczeniowych, usług medycznych;
- nieznaną datę i zakres wdrożenia Dyrektywy Wypłacalność II, co może mieć wpływ na poziom wymogów kapitałowych w Grupie PZU;
- zmiany regulacji dla banków, które mogą wpłynąć na zmniejszenie liczby udzielanych kredytów hipotecznych i ubezpieczeń kredytobiorców.

6. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników

PZU nie przekazywał do publicznej wiadomości prognoz wyników jednostkowych.

DZIAŁALNOŚĆ PZU W 2012 ROKU

7. Działalność, główne kierunki rozwoju i osiągnięcia PZU

7.1. Zakres działalności PZU

Podstawowym przedmiotem działalności PZU jest wykonywanie działalności ubezpieczeniowej i bezpośrednio z nią związanej w zakresie pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz majątkowych (Dział II), według grup określonych w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U.2010.11.66 j.t.):

1. Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej;
2. Ubezpieczenia choroby;
3. Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych;
4. Ubezpieczenia casco pojazdów szynowych, obejmujące szkody w pojazdach szynowych;
5. Ubezpieczenia casco statków powietrznych, obejmujące szkody w statkach powietrznych;
6. Ubezpieczenia żeglugi morskiej i śródlądowej casco statków żeglugi morskiej i statków żeglugi śródlądowej;
7. Ubezpieczenia przedmiotów w transporcie, obejmujące szkody na transportowanych przedmiotach;
8. Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami;
9. Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych;
10. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika;
11. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania statków powietrznych, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika;
12. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową, wynikającej z posiadania i użytkowania statków żeglugi śródlądowej i statków morskich, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika;
13. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej);
14. Ubezpieczenia kredytu;
15. Gwarancja ubezpieczeniowa;
16. Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych;
17. Ubezpieczenia ochrony prawnej;
18. Ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku, ustawy z dnia 25 marca 2011 roku o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 75 z 2011 roku, poz. 398), która zmieniła m.in. art. 92 Ustawy funduszach emerytalnych, wprowadzając zakaz prowadzenia akwizycji na rzecz otwartych funduszy emerytalnych przez zakłady ubezpieczeń, PZU od dnia 1 stycznia 2012 roku nie prowadzi działalności akwizycyjnej na rzecz OFE.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU w dniu 30 maja 2012 roku podjęło uchwałę nr 25/2012 o zmianie Statutu Spółki wykreślając zapis o możliwości wykonywania działalności akwizycyjnej na rzecz otwartych funduszy emerytalnych.

Powyższa zmiana została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 18 lipca 2012 roku.

W latach 2012 oraz 2011 PZU nie składał wniosków o zmianę zakresu udzielonego zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej. Ponadto, w latach 2012 i 2011 nie zostały cofnięte zezwolenia dla PZU na wykonywanie działalności w zakresie jednej lub więcej grup ubezpieczeń oraz nie ustanowiono zarządu komisarycznego.

7.2. Rating

PZU podlega regularnej ocenie przez agencje ratingowe. Rating nadany PZU jest oceną wynikającą z analizy danych finansowych, pozycji konkurencyjnej, zarządzania i strategii korporacyjnej. Rating zawiera również perspektywę ratingową (ang. *outlook*), czyli przyszłą ocenę sytuacji spółki w przypadku zaistnienia określonych okoliczności.

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania z działalności PZU posiadał długoterminowy rating kredytowy oraz rating siły finansowej (nadany przez agencję Standard & Poor's Ratings Services w dniu 16 lipca 2009 roku) na poziomie A ze stabilną perspektywą ratingową. W dniu 23 lipca 2012 roku agencja Standard & Poor's Ratings Services podtrzymała powyższy rating.

Jednocześnie, jest to jeden z najwyższych ratingów nadawanych spółkom polskim. Długoterminowy rating kredytowy w walucie lokalnej dla Polski na dzień wydania niniejszego Sprawozdania z działalności Grupy PZU to A ze stabilną perspektywą ratingową.

Poniższa tabela prezentuje ratingi nadane PZU przez agencję Standard&Poor's wraz z ratingami nadanymi rok wcześniej.

Tabela 17: Rating PZU

Nazwa zakładu	Rating oraz perspektywa	Data aktualizacji	Poprzedni rating oraz perspektywa	Data poprzedniej aktualizacji
Rating siły finansowej	A /stabilna/	23 lipca 2012	A /stabilna/	22 lipca 2011
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	23 lipca 2012	A /stabilna/	22 lipca 2011

7.3. Działalność operacyjna PZU w 2012 roku

7.3.1. Sprzedaż

PZU oferuje szeroki zakres ubezpieczeniowych produktów majątkowych i osobowych, w tym w szczególności ubezpieczenia komunikacyjne, majątkowe, osobowe, rolne oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Na koniec 2012 roku w ofercie PZU znajdowało się ponad 200 produktów ubezpieczeniowych. Ubezpieczenia komunikacyjne stanowią najistotniejszą grupę produktów oferowanych przez PZU, zarówno pod względem liczby obowiązujących umów ubezpieczenia, jak również udziału składki przypisanej brutto w łącznej składce przypisanej brutto PZU.

W 2012 roku działania PZU były w dużej mierze skoncentrowane na poprawie rentowności portfela ubezpieczeń korporacyjnych i działaniach prosprzedażowych w ubezpieczeniach dla klientów masowych.

Produkty – klient masowy

- W marcu 2012 roku wprowadzono zmiany tariff ubezpieczeń komunikacyjnych dla klientów indywidualnych i MŚP w celu dostosowania ich do warunków rynkowych.
- W 2012 roku rozpoczęto systemową weryfikację wszystkich nowych klientów PZU w zakresie zgodności złożonego przez nich oświadczenia o dotychczasowym przebiegu ubezpieczenia Bonus-Malus z danymi zgromadzonymi w Ośrodku Informacji Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.
- W związku ze zmianą od dnia 11 lutego 2012 roku ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK oraz niektórych innych ustaw, PZU dostosował swoją działalność do zmian wynikających z nowelizacji tej ustawy poprzez zmianę m.in. wybranych OWU, informacji przekazywanych klientom oraz procedur operacyjnych.
- W zakresie ubezpieczeń majątkowych z dniem 1 lipca 2012 roku wprowadzono nową wersję ubezpieczeń mieszkaniowych PZU DOM Plus o szerszym zakresie ubezpieczanych ryzyk. W tym samym czasie ze sprzedaży wycofane zostało ubezpieczenie PZU DOM będące starszą wersją PZU DOM Plus.
- W związku z wytycznymi Komisji Europejskiej do Dyrektywy Unii Europejskiej ws. Równości Płci, z oferty PZU wycofany został jedyny produkt różnicujący składkę w zależności od płci - indywidualne ubezpieczenie dziennego świadczenia szpitalnego.
- W zakresie ubezpieczeń dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw zmodyfikowane zostały tariffy kompleksowego ubezpieczenia PZU DORADCA w celu dostosowania ich do poziomu ryzyka, w szczególności ryzyka powodziowego.
- Ze względu na wysoką szkodowość obowiązkowych dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych, w sezonie jesiennym 2011 roku, wprowadzone zostały zmiany w ofercie tych ubezpieczeń, mające na celu poprawę rentowności.
- Zgodnie ze zmianami w ustawodawstwie (pakiet ustaw zdrowotnych) w 2012 roku wprowadzona została nowa oferta obowiązkowych i dobrowolnych ubezpieczeń dla placówek medycznych.

Produkty – klient korporacyjny

- Zgodnie z przyjętą strategią PZU kontynuował działania mające na celu poprawę rentowności ubezpieczeń komunikacyjnych (AC i OC komunikacyjne), m.in. poprzez relatywnie restrykcyjną politykę underwritingową oraz selektywną sprzedaż kierowaną do grup Klientów. W efekcie powyższej polityki jak również na skutek działania w 2012 roku wcześniej wdrożonych zmian w tariffach składek zaobserwowano dalszą poprawę wyników technicznych.
- W obszarze ubezpieczeń majątkowych, w ramach działań związanych z dalszą poprawą rentowności i jakości portfela, utrzymano istotną rolę underwritingu poprzez:
 - selektywną sprzedaż ubezpieczeń, w tym podmiotom z branż o wysokiej szkodowości;
 - dalsze usprawnienie i specjalizację procesu selekcji, klasyfikacji i oceny ryzyka;
 - powszechne stosowanie klauzul dodatkowych i innych ograniczeń techniczno-ubezpieczeniowych zmieniających zakres ubezpieczenia.
- W ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej:
 - wprowadzono zmodyfikowane produkty OC podmiotów leczniczych na skutek zmian legislacyjnych dotyczących zakresu odpowiedzialności i podwyższających sumy gwarancyjne;
 - konsekwentnie wykorzystywano narzędzia do oceny ryzyka oraz stosowano relatywnie restrykcyjne warunki ubezpieczenia i zasady kwotowania;
 - w ubezpieczeniach OC medycznych zwiększono poziom wykorzystania medycznych survey'ów ryzyka.

Produkty - ubezpieczenia finansowe

- W połowie 2012 roku decyzją Zarządu PZU została wstrzymana sprzedaż gwarancji dla firm realizujących kontrakty budowlane w związku z kryzysem / upadłościami na rynku budowlanym. Od tego czasu Spółka prowadziła jedynie sprzedaż gwarancji zabezpieczających kontrakty w innych branżach niż budowlane. Decyzja ta wpłynęła na znaczne obniżenie przypisu składki w tym produkcie w porównaniu do osiągniętego w roku poprzednim.
- W zakresie ubezpieczeń kredytu bankowego w 2012 roku nastąpił wzrost przypisu składki związany przede wszystkim z ubezpieczeniem całego portfela udzielanych przez PKO BP SA kredytów hipotecznych. Pod koniec 2012 roku podpisana została także nowa generalna umowa ubezpieczenia spłaty kredytów hipotecznych do momentu ustanowienia hipoteki z ING Bankiem Śląskim SA.
- Rozpoczęto również prace związane z nowymi produktami, m.in. ubezpieczeniem ryzyka spłaty leasingu do momentu ustanowienia hipoteki oraz ubezpieczeniem ryzyka spłaty leasingu w zakresie brakującego wkładu własnego leasingobiorcy.

Produkty - ubezpieczenia bankowe

- W 2012 roku kontynuowano współpracę z dotychczasowymi partnerami biznesowymi, będącymi wiodącymi bankami na rynku polskim – m.in. PKO BP SA, ING Bank Śląski SA, Bank Millennium SA, BGŻ SA. Uzupełniono też ofertę o nowe ubezpieczenia dodawane do produktów bankowych, m.in.: programy ochronne do kart płatniczych oraz ubezpieczenia budynków i lokali mieszkalnych dodawane do kredytów i pożyczek hipotecznych.
- Kontynuowano współpracę z kontrahentami posiadającymi duże bazy klientów lub obsługującymi płatności masowe oraz rozpoczęto negocjacje z nowymi partnerami m.in. firmami teleinformatycznym, zakładami energetycznymi, sieciami handlowymi. W jej ramach wprowadzono szereg nowych, wyspecjalizowanych ubezpieczeń, m.in. ubezpieczenia telefonów komórkowych i notebooków, ubezpieczenia ryzyka spłaty zadłużenia w przypadku utraty pracy.

Ogólne warunki ubezpieczeń

Ogólne warunki ubezpieczeń zamieszczone są na stronie internetowej PZU (www.pzu.pl) oraz dostępne są w poszczególnych placówkach PZU. Zgodnie z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej ogólne warunki ubezpieczenia powinny być dostarczone ubezpieczającemu przed zawarciem umowy ubezpieczenia.

Zgodnie z Regulaminem Zarządu PZU ustalenie taryf składek ubezpieczeń obowiązkowych i dobrowolnych oraz ogólnych warunków ubezpieczeń dobrowolnych podejmowane jest w formie uchwały.

Umowy ubezpieczenia przekraczające 25% łącznej wysokości RTU i kapitału własnego

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku PZU nie zawarł umowy ubezpieczenia na sumę ubezpieczenia od pojedynczego ryzyka na udziale własnym przekraczającą 25% łącznej wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i kapitału własnego.

7.3.2. Sieć sprzedaży

Organizacja sieci sprzedaży PZU ma na celu zagwarantowanie utrzymania wysokiej efektywności sprzedaży, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości świadczonych usług. Osiągane jest to poprzez dwuwymiarową organizację sprzedaży:

- podział wg kanałów dystrybucji;
- segmentację klientów.

Poniżej zaprezentowano główne kanały dystrybucji:

- agenci na wyłączność
 - własna sieć agencyjna PZU na koniec 2012 roku składała się z 318 agentów biurowych, 5.710² agentów terenowych oraz 23 Agencji Partnerskich, w ramach których agenci prowadzą stacjonarne placówki;
 - w 2012 roku zostało zrekrutowanych 1.078 agentów;
 - poprzez kanał agencyjny realizowana jest głównie sprzedaż w kanale klienta masowego wszystkich rodzajów ubezpieczeń, a w szczególności komunikacyjnych i majątkowych.
- Multiagencje
 - 2.511³ agentów współpracujących z kilkoma zakładami ubezpieczeń realizuje głównie sprzedaż dla Klienta masowego;
 - sprzedaż w tym kanale dotyczy wszystkich rodzajów ubezpieczeń, a w szczególności komunikacyjnych i majątkowych.
- brokerzy ubezpieczeniowi
 - z ok. 850 brokerami ubezpieczeniowymi współpracuje w szczególności Pion Klienta Korporacyjnego.
- pracownicy PZU
 - ok. 470 pracowników PZU we własnych placówkach w szczególności dokonują sprzedaży ubezpieczeń Klientowi Korporacyjnemu.
- bancassurance
 - w 2012 roku PZU współpracował z 9 bankami oraz z 3 partnerami strategicznymi posiadającymi duże bazy klientów lub obsługującymi płatności masowe (telekomy, linie lotnicze);
 - sprzedaż w ramach tego kanału w zakresie ubezpieczeń majątkowych dotyczy głównie ubezpieczeń powiązanych z produktem bankowym lub usługą podstawową partnera strategicznego.
- Direct
 - poprzez kontakt telefoniczny oraz Internet realizowana jest sprzedaż Klienta Masowego.

7.3.3. Likwidacja szkód

Zgłoszenia szkody lub roszczenia można dokonać

- za pośrednictwem Internetu;
- telefonicznie za pośrednictwem Infolinii Grupy PZU;
- osobiście w wybranym Oddziale Grupy PZU lub warsztacie należącym do Sieci Naprawczej PZU;
- na piśmie (wysłane pocztą tradycyjną, pocztą elektroniczną, faxem).

Proces likwidacji świadczeń realizowany jest dzięki 9 centrom likwidacji szkód usytuowanych na terenie całego kraju. Przy procesie opartym w większości na informacji elektronicznej (w postaci obrazów dokumentów i danych z systemów operacyjnych) oraz odmiejszczeniu obsługi od zamieszkania ubezpieczonego / zdarzenia, zastosowano model równego obciążenia pracą poszczególnych jednostek likwidacyjnych.

² łącznie z dealerami współpracującymi z PZU na podstawie umowy wyłącznej (153)

³ łącznie z dealerami współpracującymi z PZU na podstawie umowy multiagencyjnej (996)

PZU od kilku lat aktywnie prowadzi działania mające na celu ograniczenie szeroko pojętej przestępczości ubezpieczeniowej. W tym celu m.in. prowadzone są analizy powiązań pomiędzy danymi w systemach operacyjnych PZU oraz Ośrodka Informacji UFG. Ponadto, prowadzone są weryfikacje kosztorysów w oparciu o wystandaryzowane procedury mające na celu ograniczenie nieefektywności.

W 2012 roku, w ramach usprawniania procesu likwidacji szkód komunikacyjnych, przeprowadzono następujące działania:

- dokonano optymalizacji kosztowej poprzez scentralizowanie obsługi roszczeń o pojazd zastępczy;
- scentralizowano obsługę rejestracji zleceń weryfikacji kosztów naprawy pojazdów;
- uruchomiono automatyczny losowy przydział szkód do likwidatora prowadzącego zlokalizowanego w jednym z 9 centr likwidacji świadczeń;
- wprowadzono automatyczną kontrolę kosztorysów sporządzanych przez zakłady naprawcze i przesyłanych poprzez Platformę Komunikacji Szkodowej (usługa Eurotax Audit);
- wprowadzono kontrolę kosztorysów napraw pojazdów sporządzanych przez zakłady naprawcze (usługa firmy Control Expert);
- wprowadzono uproszczony proces likwidacji szkód szybowych.

W ramach likwidacji szkód majątkowych w 2012 roku zaszły następujące zmiany:

- przeprowadzono kolejny etap integracji systemów eksperckich, których celem jest m.in. weryfikacja rachunków/kosztorysów zewnętrznych, z systemem operacyjnym do likwidacji szkód;
- obniżono średnią wysokość szkody w substancji budowlanej m.in. poprzez dostosowanie założeń do obecnie wykorzystywanych technologii stosowanych przy naprawie szkody;
- wdrożono nowe wersje procedur likwidacji szkód majątkowych i OC;
- wdrożono kompleksowy dokument „Standardy likwidacji szkód majątkowych Klientów Korporacyjnych („KK”) – etapy procesu likwidacji szkody” w celu optymalizacji wysokości wypłacanych i odzyskiwanych (regresy) odszkodowań w szkodach KK oraz zmniejszanie ryzyka powstania szkody w przyszłości poprzez m.in. przekazywanie odpowiednich informacji do underwritingu Pionu KK;
- przeprowadzono pilotaż w zakresie uproszczonej likwidacji szkód uprawowych, co pozwoli na skrócenie czasu likwidacji zakwalifikowanych do niej szkód o około 10 dni.

W ramach likwidacji szkód osobowych przeprowadzono następujące działania:

- rozszerzono Program Bezpłatnej Rehabilitacji, która polega na współpracy w zakresie świadczenia usług orzecznich i rehabilitacyjnych z placówkami medycznymi na terenie całego kraju;
- zautomatyzowano komunikację z dostawcami usług orzecznich w szkodach OC oraz szkodach i świadczeniach NW. Aktualnie wymiana informacji/danych ze wszystkimi 4 dostawcami odbywa się automatycznie – systemowo;
- wdrożono masową wysyłkę korespondencji z systemu likwidacji szkód.

Dzięki powyżej opisanym działaniom średni czas likwidacji w 2012 roku względem poprzedniego roku został skrócony o ok. 4,5 dnia i wyniósł 15,65 dnia, w tym w ubezpieczeniach komunikacyjnych wyniósł: 18,78 dnia dla OC i 15,34 dnia dla AC.

7.3.4. Struktura organizacyjna PZU

Struktura organizacyjna PZU opiera się na funkcjonalnej i terytorialnej koordynacji zadań. W ramach funkcjonalnej koordynacji w PZU wydzielone są pion i obszary funkcjonalne koordynujące określone funkcje, takie jak marketing, zarządzanie sprzedażą w poszczególnych segmentach klientów, likwidacja szkód i świadczeń, zarządzanie siecią placówek, pion operacji, pion finansowy, pion HR, pion inwestycji oraz pion i obszary funkcjonalne odpowiedzialne za realizację funkcji wsparcia. Terytorialna koordynacja realizowana jest przez struktury terenowe Spółki (oddziały regionalne oraz właściwe struktury pionów funkcjonalnych, w tym jednostki specjalistyczne).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku strukturę organizacyjną PZU tworzą następujące jednostki organizacyjne:

- centrala – wspomagająca Zarząd PZU w zakresie zarządzania działalnością Spółki i koordynacji działań w ramach Grupy PZU; opracowuje założenia oraz kierunki rozwoju działalności i organizacji spółek Grupy PZU, stanowi centrum planowania i zarządzania poprzez wyznaczanie celów biznesowych, definiowanie strategii i koordynację jej wdrażania;
- jednostki specjalistyczne - wyspecjalizowane centra operacyjne realizujące swoje zadania na rzecz całej Spółki lub na wydzielonym obszarze kraju w zakresie: Contact Center, operacji ubezpieczeniowych, likwidacji szkód i świadczeń; operacji księgowych (ubezpieczeniowych i pozaubezpieczeniowych); operacji kadrowo-płacowych; operacji windykacyjnych; ubezpieczeń finansowych; wsparcia administracyjnego;
- oddziały regionalne wraz z siecią oddziałów PZU – punktów bezpośredniej, kompleksowej obsługi Klienta w zakresie ubezpieczeń majątkowych i życiowych.

Zaznaczyć należy, że część działalności realizowana jest przez spółki zależne (m.in. PZU Pomoc – w zakresie likwidacji szkód oraz PZU Asset Management – w zakresie zarządzania portfelem inwestycyjnym) oraz outsourcing.

W strukturze organizacyjnej Spółki występują komitety – organy kolegialne o kompetencjach decyzyjnych oraz opiniotwórczych.

Znacząca część struktur na każdym poziomie organizacyjnym (centrala, jednostki specjalistyczne, oddziały regionalne, oddziały PZU) jest w pełni zintegrowana i realizuje swoje funkcje na rzecz PZU i PZU Życie.

W ramach optymalizacji struktury organizacyjnej, w tym także dostosowywania do strategii biznesowej oraz zmieniających się warunków otoczenia, w 2012 roku przeprowadzono następujące, kluczowe zmiany organizacyjne:

- przekształcenie pionu marketingu, poprzez włączenie do niego obszaru zarządzania produktami ubezpieczeniowymi;
- reorganizacja zarządzania kanałami sprzedaży – podejście per kanał sprzedaży;
- utworzenie pionu inwestycji;
- dalsze centralizacja operacji ubezpieczeniowych (likwidacja 5 jednostek zajmujących się operacjami ubezpieczeniowymi - obecnie 2 centra);
- unifikacja (z PZU Życie) centrów odpowiedzialnych za księgowość ubezpieczeniową;
- centralizacja obsługi finansowej struktur terenowych realizowanych na poziomie oddziałów regionalnych na poziom właściwych struktur w centrali oraz jednostek specjalistycznych
- utworzenie pionu HR;
- centralizacja operacji kadrowych i utworzenie centrum kadrowo-płacowego (w miejsce centrum płacowego i rozproszonych – na poziomie oddziałów regionalnych – funkcji kadrowych).

7.3.5. Obszar IT

Działania realizowane w 2012 roku w obszarze IT zostały oparte na m.in. na poniższych założeniach:

- długofalowy plan rozwoju aplikacji obsługujących najważniejsze obszary biznesowe realizowany w oparciu o uzgodnioną z biznesem strategię architektury IT;
- proces zarządzania wydaniem systemów optymalizujący liczbę zmian w systemach przy podniesieniu ich jakości i terminowości;
- strategia sourcingu IT zawierająca dobrze określony model pozyskiwania kompetencji (*sourcing*), bilansujący wewnętrzne i zewnętrzne źródła pod kątem wiedzy i kosztów;
- proste, powszechne, transparentne mierzenie wydajności i efektywności procesów i wydatków IT w oparciu o szczegółowy model alokacji kosztów.

Guidewire

W 2012 roku zakończono proces przetargowy i dokonano wyboru nowego systemu polisowego firmy Guidewire. Jest to projekt o znaczeniu strategicznym dla PZU i nosi nazwę Everest. Wdrożenie systemu realizowane jest przy zastosowaniu metodyki agile gwarantującej wysoką jakość prac, maksymalne dopasowanie wyników do wymagań biznesowych oraz dotrzymanie założonych terminów. Oprócz IT we wdrożenie zaangażowane są wszystkie kluczowe obszary biznesowe od sprzedaży (w tym zarządzania kanałami dystrybucji), operacji i zarządzania produktem po likwidację szkód, windykację oraz księgowość. Nowy system wpłynie na całkowitą transformację procesów realizowanych w PZU, w szczególności powinien radykalnie skrócić czas wdrożenia nowych produktów / taryf (*time-to-market*). Transformacja ma trwać 3-4 lata i obejmie integrację produktów, obsługi sprzedaży, operacji, zarządzania polisami i likwidacji szkód.

Pozostałe działania

W 2012 roku zrealizowano także szereg działań mających na celu wsparcie istotnych inicjatyw biznesowych oraz optymalizację infrastruktury technicznej - w szczególności:

- wdrożono kolejny etap projektu wspólnego systemu klasy ERP dla PZU i PZU Życie, wyłączając dotychczasowy system finansowo-księgowy w spółkach;
- ulepszono internetową platformę aukcyjną umożliwiającą sprzedaż pozostałości po szkodach majątkowych szerokiemu gronu odbiorców oraz precyzyjne dokonywanie wycen pozostałości dla ubezpieczonych;
- dokonano zmian wszystkich systemów informatycznych Grupy PZU w zakresie standardów wizualizacji w związku z odświeżeniem marki PZU;
- wdrożono narzędzia informatyczne wpierające nowe zasady oceny, premiowania i motywacji pracowników Grupy PZU a także szkolenia z wykorzystaniem nowoczesnych technologii e-Learning;
- zakończono proces zabezpieczania stacji roboczych kadry kierowniczej Grupy PZU znacząco zwiększając bezpieczeństwo kluczowych informacji – proces jest kontynuowany dla pozostałego sprzętu przenośnego pracowników Grupy PZU;
- zrealizowano projekt akceleracji sieci rozległej (WAN), który przyniósł istotne przyspieszenie jej działania przy jednoczesnej racjonalizacji wykorzystania infrastruktury i przepustowości;
- uruchomiono system telefoniczny VoIP dla wszystkich pracowników Grupy PZU zmniejszając koszty funkcjonowania, jak i podnosząc jakość obsługi telefonicznej;
- doskonalenie procesów wewnętrznych zgodnie z międzynarodowymi standardami ITIL - w tym wdrożenie zasad zarządzania sprzętem informatycznym i oprogramowaniem.

Ponadto, w 2012 roku uruchomionych zostało kilka ważnych inicjatyw, które skutkować będą wdrożeniem nowych narzędzi informatycznych w tym narzędzi wspierających funkcjonowanie nowej struktury sprzedaży.

7.3.6. Główne działania marketingowe

Głównym zadaniem w 2012 roku było przeprowadzanie kampanii wizerunkowej, której celem było zakomunikowanie przeobrażeń, które sprawiły, że PZU stał się firmą nowoczesną i zorientowaną na Klienta.

Jednocześnie, podkreślano, iż nadal niezmiennie w PZU są takie cechy jak wiarygodność i stabilność, chociaż firma dostosowała się do współczesnego rynku i oczekiwań klientów. „Zmieniamy się na dobre”.

Kampania ta objęła nie tylko zmianę logotypu, ale także zmiany w wyglądzie oddziałów i placówek oraz komunikacji reklamowej.

Wybór logotypu nastąpił po wielomiesięcznym procesie prac graficznych i badań. Odświeżenie logo PZU nawiązuje do znaku, który obowiązywał w firmie od 1952 roku do połowy lat 90-tych. Nowy znak jest prostszy i czytelniejszy niż ten, który nim zastąpiono. W ciągu dwóch miesięcy od momentu rozpoczęcia kampanii (tj. 10 maja 2012 roku) nową wizualizację zewnętrzną z logo PZU otrzymało w sumie ponad 2 tysiące oddziałów, placówek agentów i warsztatów sieci naprawczej. Odświeżeniu uległo około 1.165 wzorów druków, formularzy i dokumentów.

Łącznie koszty Grupy PZU na kampanie wizerunkowe w 2012 roku wyniosły 34,4 mln zł.

Jednocześnie, oprócz kampanii wizerunkowych prowadzone były akcje mające na celu przedstawienie szerokiej oferty produktowej PZU, w tym ubezpieczeń komunikacyjnych, rolnych, turystycznych (PZU Wojażer), ubezpieczeń finansowych e-myto, PZU Niezguba. Wszystkie z powyższych kampanii zostały przeprowadzone w telewizji i Internecie, a także w wybranych mediach innych niż telewizyjne (np. radio, prasa).

7.3.7. Główne działania w obszarze HR

Proces restrukturyzacji w PZU

Plan restrukturyzacji na lata 2010-2012

W dniu 29 grudnia 2009 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły plan wdrożenia programu restrukturyzacji na lata 2010-2012.

Restrukturyzacja i optymalizacja zatrudnienia w latach 2010-2012 była przeprowadzana w oparciu o zapisy ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90 z 2003 roku, poz. 844 z późn. zm.) w ramach ogłaszanych zwolnień grupowych lub w trybie zwolnień indywidualnych przeprowadzanych w oparciu o zapisy w/w ustawy. Każdy zamiar zwolnień grupowych był konsultowany ze związkami zawodowymi działającymi przy tych spółkach, jak również była przekazywana do właściwego Powiatowego Urzędu Pracy informacja o wszczęciu procedury zwolnień grupowych zgodnie z ustawą z dnia 13 marca 2003 roku.

W dniu 10 lipca 2012 roku Zarządy PZU i PZU Życie podjęły decyzje o kontynuacji procesu restrukturyzacji zatrudnienia w PZU i PZU Życie i zwróciły się do związków zawodowych, działających przy tych spółkach o przystąpienie do prac nad porozumieniami w sprawie zwolnień grupowych, zgodnie z Ustawą z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, Dz. U. Nr 90 z 2003 roku, poz. 844 z późn. zm. („Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy”) oraz przekazały do właściwego Powiatowego Urzędu Pracy informacje o wszczęciu procedury zwolnień grupowych.

W dniu 24 lipca 2012 roku PZU i PZU Życie oraz związki zawodowe działające przy tych spółkach zawarły porozumienie określające warunki restrukturyzacji zatrudnienia. Finalny kształt dokumentu powstał w oparciu o doświadczenia i rozwiązania wypracowane podczas analogicznych negocjacji w latach ubiegłych.

Ostatecznie ww. etap restrukturyzacji objął w PZU 698 osób (160 pracownikom zmienione zostały warunki pracy i płacy, zaś redukcja zatrudnienia dotyczyła 538 pracowników, z czego 396 osób rozwiązało umowy o pracę w związku z nieprzyjęciem nowych warunków zatrudnienia).

Osobom, które zostały zwolnione lub które nie przyjęły zaproponowanej zmiany warunków zatrudnienia podczas wszystkich etapów restrukturyzacji (tj. w latach 2010-2012) były proponowane korzystniejsze warunki odejścia niż te przewidziane prawem w podobnych sytuacjach (Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy). Wysokość dodatkowych odpraw w poszczególnych procesach restrukturyzacji była różna, przy czym pakiet finansowy był uzależniony od stażu pracy w Grupie PZU i wysokości wynagrodzenia danego pracownika.

Plan restrukturyzacji na rok 2013

W dniu 27 grudnia 2012 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły założenia do planu restrukturyzacji w 2013 roku, którym zostaną objęte głównie obszary likwidacji szkód i świadczeń oraz finansów, a także, ale w dużo mniejszym stopniu, funkcje wsparcia. W dniu 13 lutego 2013 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły zamiar przeprowadzenia zwolnień grupowych. Przeprowadzenie restrukturyzacji zatrudnienia planowane jest w okresie od marca do czerwca 2013 roku. Restrukturyzacja ma objąć w PZU do 2.901 osób, w tym szacuje się, że redukcja zatrudnienia dotyczyć będzie do 583 pracowników PZU.

Łączne koszty z tytułu restrukturyzacji odniesione w ciężar rezerwy w 2012 roku wyniosły 51,3 mln zł (w 2011 roku: 39,0 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2012 roku rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji wyniosła 47,9 mln zł (na dzień 31 grudnia 2011 roku: 86,9 mln zł), co oznaczało spadek salda ww. rezerwy w 2012 roku o kwotę 39,0 mln zł.

Wypowiedzenie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy

W dniu 28 lutego 2012 roku Zarządy PZU i PZU Życie wypowiedziały ZUZP funkcjonujące w tych spółkach odpowiednio od 2003 roku i 2006 roku, głównie z powodu konieczności wprowadzenia nowego, bardziej motywującego i dostosowanego do rynku, systemu wynagrodzeń. Proces próby uzgodnienia ze związkami zawodowymi regulacji płacowych oraz wdrożenia nowego systemu wynagrodzeń został opisany w nocie 57.8 sprawozdania finansowego Grupy PZU.

Nowowprowadzony w 2012 roku system wynagradzania polega m.in.:

- stosowaniu od IV kwartału 2012 roku nowych reguł premiowania: miesięczna premia w wysokości do 25% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego została zastąpiona kwartalną premią w wysokości do 30% kwartalnego wynagrodzenia zasadniczego (bezpośrednio uzależnioną od stopnia realizacji celów);
- rezygnacji z innych świadczeń pracowniczych (odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe) w zakresie przewyższającym ten wynikający z Kodeksu pracy. W konsekwencji:
 - ograniczeniu uległy poziomy odpraw emerytalnych w związku z przejściem na rentę lub emeryturę pracownika, którego stosunek pracy ustał, do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia, tj. do poziomu określonego w Kodeksie pracy. Według poprzednio obowiązujących regulacji wewnętrznych w mających siedziby w Polsce spółkach Grupy PZU uprawnienia w tym zakresie w odniesieniu do pracowników, których okres zatrudnienia w spółkach Grupy PZU przekraczał 10 lat były rozszerzone (do 6-krotności miesięcznego wynagrodzenia pracownika, w zależności od stażu pracy ogółem);
 - likwidacji uległy nagrody jubileuszowe.

Skutki wprowadzonej zmiany w zasadach wynagradzania nie miały istotnego wpływu na koszty wynagrodzeń i innych świadczeń pracowniczych w 2012 roku, za wyjątkiem rozwiązania rezerw na świadczenia pracownicze (odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe), którego efekt w kwocie 142,5 mln zł odniesiony został na pozostałe przychody operacyjne.

Pozostałe działania w obszarze HR

W 2012 roku prowadzono w szczególności działania mające na celu zwiększenie motywacji, promowanie współpracy i inicjatywy wśród pracowników oraz budowanie wizerunku pracodawcy. Ponadto, poprzez zmianę systemu zarządzania wynikami pracy i ustalenia zasad premiowania dokonano sprzężenia celów strategicznych Spółki z wynagradzaniem na wszystkich szczeblach organizacji.

W 2013 roku zostanie przeprowadzona po raz pierwszy ocena pracownicza za rok 2012. Zadaniem oceny jest przede wszystkim promowanie odpowiednich postaw. W tym celu stworzone zostało DNA pracownika i DNA Lidera PZU, które są podstawą do rocznej oceny pracowniczej. W celu wzmocnienia poszczególnych genów w ramach DNA każdy pracownik i jego przełożony mogą wybrać szkolenia spośród oferty zaproponowanej przez HR. Jednocześnie, w 2012 roku rozpoczęto proces wartościowania wszystkich stanowisk, którego zadaniem jest zapewnienie odpowiednich warunków wynagrodzenia względem kompetencji, wymaganych umiejętności i rynkowych standardów. Zakończenie procesu przewidziane jest na I kwartał 2013 roku.

Dzięki uruchomieniu platformy e-learningowej m.in. rozpowszechniono informację o działaniach HR, w tym wprowadzanych nowych systemach: wynagradzania oraz DNA. Statystycznie każdy pracownik poświęcił 8h na szkolenia za jej pośrednictwem. Docelowo oferta szkoleń będzie poszerzana o dodatkowe moduły szkoleń miękkich oraz branżowych. Poszerzaniu wiedzy branżowej służy również dostęp do szeregu materiałów elektronicznych (w tym monitoring mediów) oraz czasopism branżowych i prasy.

Jednocześnie, stworzony został pełen pakiet szkoleń stacjonarnych: wyzwania zarządzania, CV Kierownika, coaching, szkolenia indywidualne, szkolenia grupowe, studia i specjalistyczne formy rozwoju zawodowego, kursy językowe, programy MBA. Uruchomiony został program rozwojowy dla kadry kierowniczej Lider 2.0, którego celem jest umocnienie kluczowych managerów PZU w roli wszechstronnych liderów.

Stworzone i wprowadzone w życie zostały mechanizmy wejścia i wyjścia z organizacji. Założeniem procesu wdrożenia nowego pracownika jest budowanie zaangażowania i lojalności w atmosferze otwartości i współpracy. Każda osoba rozstająca się z organizacją za porozumieniem stron proszona jest o opinie na temat pracy w PZU i motywy, dla których zdecydowała się na zmianę pracodawcy. Skróceniu uległ czas rekrutacji nowego pracownika, który obecnie wynosi 28 dni.

Ponadto, przeprowadzone zostało badanie zaangażowania wśród pracowników PZU. W jego następstwie powołany został Projekt TOP 30 – Liderzy zmian. Jego celem jest wypracowanie inicjatyw podnoszących zaangażowanie pracowników w 5 obszarach: „Ludzie – najważniejszy zasób PZU”, „Płacimy za wyniki”, „Rozwijaj się razem z PZU”, „Po pierwsze Klient”, „Ambasadorzy PZU”.

W ramach działań mających na celu wzmocnienie pozycji PZU jako preferowanego pracodawcy uruchomiono Program staży i praktyk, który umożliwia studentom i absolwentom poszerzenie swojej wiedzy i umiejętności oraz pozwala na zastosowanie ich w biznesie. Ponadto, PZU zaangażował się w szereg inicjatyw skierowanych do młodych talentów m.in.: Konkurs Wiedzą Pisane czy Program Ambasador PZU. Na skutek prowadzonych działań wzrasta wartość marki PZU jako dobrego pracodawcy (5 miejsce w III edycji badania Antal International „Najbardziej pożądani pracodawcy 2012 w opinii specjalistów i menedżerów”).

7.4. Realizacja strategii i przedsięwzięcia rozwojowe

W 2012 roku Grupa PZU opublikowała cele strategiczne na lata 2012 – 2014. Poniżej zaprezentowano podsumowanie realizacji postawionych celów.

Cel	Realizacja celu – podsumowanie działań w 2012 roku
Filary biznesowe:	
Klient masowy	
Utrzymanie w sposób rentowny pozycji w Majątku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wynik techniczny (z wyłączeniem efektu zmiany stóp technicznych) wzrósł r/r o 462,2 mln zł; +168,5%. 2. Numer I w rynku wg. danych KNF za 3 kwartały 2012 roku w kategorii osoby fizyczne - 33,4% w ub. AC, 27,4% w ub. OC oraz 49,0% w ub. pozostałych. 3. Wdrożono nowy model zarządzania sprzedażą masową, nakierowany na zwiększenie efektywności zarządzania wieloma kanałami dystrybucji. 4. Wdrożono Nową Erę Sprzedaży w kanale multiagencyjnym w celu poprawy rentowności współpracy z kanałem. 5. Przeprowadzono kolejne kampanie sprzedażowe na podstawie rozbudowanego o nowe funkcjonalności narzędzia wsparcia sprzedaży (CRM analityczny). 6. Prowadzono działania mające na celu wprowadzenie nowego systemu produktowego, który będzie miał wpływ na elastyczność i wyrafinowanie produktów oraz będzie narzędziem dla poszczególnych kanałów dystrybucji, w 2012 roku opracowano nowy model operacyjny, wybrano dostawcę oraz przeprowadzono analizę szczegółową i rozpoczęto prace wdrożeniowe.
Rozwój ubezpieczeń na życie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoczęto prace nad nową strategią segmentu indywidualnych ubezpieczeń na życie w związku ze zmianą uwarunkowań rynkowych (w tym serię publikacji ze strony UOKiK oraz Rzecznika Ubezpieczonych).
Zbudowanie pozycji w obszarze Inwestycji	<ol style="list-style-type: none"> 1. TFI PZU zajęł I miejsce pod względem wartości zarządzanych aktywów na koniec 2012 roku wg. IZFA (13,1% udział wobec 5,4% w części wynikiem ufunduszowania).
Klient grupowy	
Rentowe utrzymanie pozycji lidera w ub. na życie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stały wzrost składki przypisanej brutto oraz wyniku technicznego r/r podstawowych ubezpieczeń typ „P”. 2. Wprowadzono nowe umowy indywidualnej kontynuacji dla ubezpieczeń grupowych na życie.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Dynamiczny wzrost nowej sprzedaży. 4. Koncentracja wybranych działań na segmencie MŚP skutkowałą wzrostem sprzedaży w tym segmencie o 10% w liczbie osób ubezpieczonych w 2012 roku w stosunku do 2011 roku. 5.
Rozwijanie indywidualnych relacji (Klub PZU Pomoc w życiu)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost liczby klubowiczów do ponad 3 mln (na koniec 2011 roku ponad 2 mln) umożliwia bliższą współpracę z Klientem oraz rozszerzenie wachlarza usług.
Dynamiczny rozwój ub. zdrowotnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost składki przypisanej z grupowych ub. zdrowotnych o 24,3% r/r. 2. Wzrost liczby ryzyk w grupowych ub. zdrowotnych o 17,2% r/r. 3. Dalsze udoskonalanie i rozwój oferty ambulatoryjnej opieki medycznej kierowanej do klientów instytucjonalnych, w tym dalsza rozbudowa sieci świadczeniodawców oraz doskonalenie funkcjonowania TPA (<i>third party agreement</i>). 4. Wprowadzono na rynek nowy produkt – ubezpieczenie lekowe.

Klient korporacyjny

Odbudowywanie pozycji rynkowej przy zachowaniu rentowności	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wynik techniczny wzrósł (z wyłączeniem efektu zmiany stóp technicznych) wzrósł r/r o 79,8 mln zł; +137,7%. 2. Numer I w rynku wg. danych KNF za 3 kwartały 2012 roku w kategorii przedsiębiorstw i pozostałych podmiotów - 43,3% w ub. AC, 49,3% w ub. OC. 3. Rozpoczęto prace nad stworzeniem i wdrożeniem modelu sprzedaży bezpośredniej dla klientów korporacyjnych PZU, jednego z działań wspierających strategię przekształcania PZU w partnera biznesowego o silnej pozycji eksperckiej, będącego nie tylko podmiotem sprzedającym ubezpieczenia, ale również doradcą dla Klienta. 4. Sfinalizowano prace nad przygotowaniem spójnego systemu współpracy z brokerami. 5. Przeprowadzono weryfikację taryf pod kątem rentowności i sprzedaży oraz weryfikację narzędzi kalkulacyjnych.
--	--

Inne obszary działania

Efektywna polityka kapitałowa i inwestycyjna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rating siły finansowej oraz rating kredytowy PZU i PZU Życie nadane przez Standard&Poor's na poziomie „A” (ze stabilną perspektywą ratingową obu spółek) – jedna z najwyższych ocen przyznawanych spółkom w Polsce. 2. Prowadzone były prace mające na celu przygotowanie Grupy PZU do spełnienia wymogów regulacyjnych związanych z dyrektywą Solvency II.
Nowy model ekspansji międzynarodowej – PZU International	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój działalności w krajach bałtyckich – PZU obecny jest na Litwie, na Łotwie pierwsza sprzedaż polis miała miejsce w grudniu 2012 roku, a w Estonii – planowana jest na II/III kwartał 2013 roku. 2. Posiadając wysoką bazę kapitałową, PZU poszukuje możliwości inwestycyjnych zarówno w kraju, jak i za granicą.
Strategiczny marketing / Corporate Social Responsibility	<ol style="list-style-type: none"> 1. Od stycznia 2012 roku PZU w składzie Indeksu Respekt – indeks spółek odpowiedzialnych społecznie. 2. Grupa PZU zajęła IV miejsce w Rankingu Najcenniejszych Polskich Marek według dziennika Rzeczypospolitej Grupa PZU w 2012 roku. 3. Główna nagroda konkursu „Liderzy Filantropii 2012”, w kategorii firm które przekazały najwięcej środków na cele społeczne w 2011 roku – 20,7 mln zł. 4. W 2012 roku na działania dobroczynne spółki PZU i PZU Życie przeznaczyły 16,8 mln zł.

Czynniki warunkujące wdrożenie

Middle-office: nowoczesny i zintegrowany model obsługi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzono ponad 350 wspólnych placówek PZU i PZU Życie, gdzie Klient w jednym miejscu może załatwić sprawy dotyczące ub. majątkowych i na życie.
---	---

<p>klenta</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Kontynuowano proces wdrażania sieci nowoczesnych Oddziałów PZU - dobrze widocznych, wspólnych dla całej Grupy PZU i nastawionych na sprzedaż. Na koniec 2012 roku w tym modelu funkcjonowały 52 Oddziały. 3. Przeprowadzono proces unifikacji struktur zarządzania obecnymi placówkami w Grupie PZU oraz pracowników <i>front-office</i> w celu umożliwienia kompleksowej obsługi klientów ubezpieczeń na życie i majątkowych we wszystkich placówkach. 4. Uruchomiono Centrum Klienta Grupy PZU – specjalistyczną jednostkę centralną obsługującą sprawy Klientów. 5. Kontynuowano prace mające na celu dalszą optymalizację obszaru likwidacji szkód i świadczeń, do których jako najważniejsze można zaliczyć: <ul style="list-style-type: none"> • dalszą centralizację oraz optymalizację obszaru likwidacji szkód i świadczeń, w tym rozpoczęcie działań mających na celu wprowadzenie telepracy jako rozwiązania alternatywnego dla pracy stacjonarnej; • wdrożenie platformy obsługi zleceń Assistance oraz platformy komunikacji z likwidatorami sezonowymi w ramach rozwoju platformy komunikacji „E-szkoda”; • wdrożenie usługi mass printingu; • optymalizację procesu likwidacji wybranych szkód do telefonicznej obsługi szkody, dzięki wdrożeniu procesu likwidacji uproszczonej dla szkód komunikacyjnych.
<p>Back-office: efektywne operacje i elastyczne IT</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W 2012 rozpoczęto prace nad wdrożeniem systemu produktowego dla ub. majątkowych. 2. Prowadzono dalsze działania związane z centralizacją i optymalizacją procesów operacyjnych. W 2012 roku zamknięto 2 Centra Operacji, Filie CO oraz Centrum Operacji Ubezpieczeniowych przenosząc ich działania do CBO w Łodzi i Opolu. 3. Zakończono II etap wdrożenia wspólnego dla PZU i PZU Życie systemu klasy ERP - w pierwszej połowie 2012 roku wdrożono dodatkowo ujednoczone procesy w obszarze zarządzania nieruchomościami oraz pilotażowo część procesów z obszaru księgowości ubezpieczeniowej, których pełne wdrożenie kontynuowano w ramach wdrożenia etapu III – w styczniu 2013 roku wdrożono kolejne procesy z obszaru księgowości ubezpieczeniowej w ramach PZU i PZU Życie. 4. Wdrożono narzędzie do monitoringu awarii systemów informatycznych, co pozwoliło na skrócenie czasu potrzebnego na zidentyfikowanie problemu i jego naprawę.
<p>HR: partner biznesu / zaangażowani pracownicy / kultura zorientowana na wynik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W I kwartale 2012 roku przeprowadzono proces wypowiedzenia ZUZP. Proces przebiegł sprawnie, a porozumienia zmieniające podpisało 98,4% pracowników. Był to pierwszy krok w kierunku budowy w Grupie PZU nowego, rynkowego systemu wynagrodzeń. 2. Wdrożono system oceny pracowników oraz realizacji celów. W IV kwartale 2012 roku po raz pierwszy nadano wszystkim pracownikom cele kwartalne oraz przeprowadzono ich rozliczenie. 3. Dokonano weryfikacji spójności wycen wszystkich stanowisk pracy w ramach PZU i PZU Życie. 4. Z sukcesem wdrożono platformę szkoleniową oraz rozpoczęto przeprowadzanie szkoleń <i>e-learningowych</i>, co przekłada się na podniesienie efektywności szkoleń poprzez: znaczne obniżenie kosztów związanych z ich organizacją, oszczędność czasu uczestników, możliwość dostosowania terminu odbywania szkolenia do aktualnej sytuacji/obowiązków, możliwość uczestnictwa w szkoleniu dowolnej liczby osób czy możliwość monitoringu wyników nauczania. 5. W ramach działań mających na celu wzmocnienie pozycji PZU jako preferowanego pracodawcy uruchomiono II edycję Programu staży i praktyk (zatrudniono stażystów). Na skutek prowadzonych działań wzrasta wartość marki PZU jako dobrego pracodawcy (5 miejsce w III edycji badania Antal International „Najbardziej pożądani pracodawcy 2012 w opinii specjalistów i menedżerów”).

Branding: PZU to firma nowoczesna, prawdziwie zorientowana na klientów

1. Zmiana wizerunku – w tym logotypu oraz zmiany w wizerunku oddziału i placówek oraz komunikacji reklamowej.
2. 10 maja zaprezentowane zostało nowe logo na konferencji prasowej oraz rozpoczęła się komunikacja zewnętrzna procesu odświeżenia marki.
3. Od 12 maja do 31 lipca trwała kampania reklamowa pod hasłem „zmieniamy się na dobre”, która stanowiła element działań mających na celu zmianę wizerunku PZU.
4. Zanotowano wysoką rozpoznawalność marki, co potwierdzają wyniki przeprowadzonych w lipcu 2012 roku badań, wykonanych przez instytuty GFK Polonia, zgodnie z którymi:
 - 55% potencjalnych klientów marki wymienia PZU jako pierwszą znaną im markę ubezpieczeniową (wzrost o 4 p.p. w stosunku do kwietnia 2012 roku);
 - 90% ankietowanych potencjalnych klientów marki wymienia PZU spontanicznie jako jedną z marek ubezpieczeniowych.

7.5. Działania na rzecz społecznej odpowiedzialności biznesu w 2012 roku

7.5.1. Etyka w biznesie

PZU stosuje zasady etyczne oraz z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu opisane w punkcie 11.1.

7.5.2. Zaangażowanie społeczne

W ramach prowadzonych działań o charakterze edukacyjnym PZU prowadzi w Internecie serwis dedykowany ubezpieczeniom - „JakieUbezpieczenie.pl”. Strona ta ma charakter wyłącznie informacyjno-edukacyjny. W prosty i łatwo dostępny sposób tłumaczy korzyści wynikające z produktów ubezpieczeniowych.

Jak co roku PZU prowadził także działalność prewencyjną służącą poprawie bezpieczeństwa publicznego i ograniczaniu różnego rodzaju ryzyk. W ramach tego obszaru w 2012 roku podjęto następujące działania:

- kontynuowano współpracę z TOPR, GOPR i wybranymi grupami WOPR;
- podjęto współpracę ze Stowarzyszeniem Misie Ratują Dzieci w zakresie opieki terapeutycznej i psychologicznej dla dzieci poszkodowanych w wypadkach;
- kontynuowano realizację projektu Bezpieczna Flota skierowanego do wybranych kierowców flotowych;
- we współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Niepełnosprawnym Kierowcom realizowano program Auto Mobility Centrum nakierowany na ograniczenie bariery mobilności osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im bezpiecznego prowadzenia pojazdów dzięki adaptacji pozwalającej na substytucję dysfunkcji fizycznych;
- organizowanie wraz z Olimpiadami Specjalnymi Polska zawodów sportowych osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- poprawa bezpieczeństwa Muzeum Łazienki Królewskie poprzez program polegający na rozbudowie systemu zabezpieczenia technicznego w obiektach oraz na ochronie fizycznej osób i mienia na terenie Muzeum.

PZU wystąpił również, jako sponsor i mecenas różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych i sportowych, zarówno o zasięgu ogólnopolskim jak i lokalnym. Do kluczowych działań w tym obszarze można zaliczyć:

- ścisła współpraca z Zamkiem Królewskim w Warszawie i z Oddziałem Muzeum Narodowego w Krakowie Nowe Sukiennice;
- mecenat nad Muzeum Łazienki Królewskie;
- strefę PZU podczas Nocy Muzeów na Zamku Królewskim w Warszawie, w Muzeum Narodowym w Krakowie i w Muzeum Łazienki Królewskie;
- sponsorowanie „Rzeszów Carpathia Festiwal 2012”;
- mecenat nad Willą Decjusza w Krakowie;
- sponsorowanie konkursu „Droga na Harvard”;
- sponsorowanie projektu edukacyjnego Akcjonariat Obywatelski;

- sponsorowanie Forum Ekonomiczne w Krynicy;
- sponsorowanie Wielkiego Balu Forbesa;
- sponsorowanie Gali Filarów Polskiej Gospodarki;
- sponsorowanie Yalta Finance Forum;
- sponsorowanie Akademii Liderów Rynku Kapitałowego;
- mecenat nad Centrum Hewelianum w Gdańsku;
- sponsorowanie II Europejskiego Forum Nowych Idei w Sopocie;
- sponsorowanie IV Kongresu Kobiet;
- sponsorowanie I Kongresu CFO Spółek Giełdowych;
- sponsorowanie konferencja "WallStreet";
- patronat nad Gminą Bukowina Tatrzańska.

7.5.3. Fundacja PZU

Fundacja PZU w 2012 roku współpracując z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zrealizowała wiele programów, przyznając dotacje na kwotę blisko 7 mln zł. Działalność fundacji skupia się na przedstawionych poniżej dziedzinach działalności:

- edukacja – w szczególności w zakresie wspierania inicjatyw tworzących młodym ludziom warunki równych szans rozwoju intelektualnego, zawodowego i kulturalnego;
- opieki i pomocy społecznej – w szczególności w zakresie wspierania, promocji i rozwoju aktywności niepełnosprawnych;
- kultury i sztuki – w szczególności w zakresie wsparcia instytucji kulturalnych pozyskując na ich rzecz nowe zbiory oraz wspierając środowiska polonijne za wschodnią granicą;
- ochrony zdrowia - dofinansowano inicjatywy, których celem była szeroko pojęta profilaktyka zdrowotna realizowana za pomocą dotacji.

W obszarze „Edukacja” :

- odbyła się kolejna tj. IX edycja konkursu dotacyjnego „Wzbogacanie oferty edukacyjnej na terenach wiejskich i w małych miastach” – nagrodzono 19 projektów;
- w ramach programów partnerskich przyznano dotacje niżej wymienionym organizacjom:
 - Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości w Łodzi fundując stypendia dla młodzieży ze wsi i małych miast oraz stypendia dla studentów kierunków humanistycznych;
 - Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży w Warszawie dofinansowując projekt „Świetlica Moje Miejsce”;
 - Europejskiemu Domowi Spotkań Fundacji Nowy Staw w Lublinie finansując wynajem sali podczas „Forum Ekonomicznego Młodych Liderów”;
 - Krajowemu Funduszowi na rzecz Dzieci w Warszawie wspierając wybitnie zdolne dzieci i młodzież;
 - Fundacji Centrum im prof. Bronisława Geremka w Warszawie na warsztaty historyczne dla uczniów i nauczycieli;
 - Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości w Warszawie finansując projekt „Przedsiębiorczość”;
 - Fundacji ABC XXI – Cała Polska czyta dzieciom w Warszawie na konkurs literacki na współczesną książkę dla dzieci im. Astrid Lindgren;

- ponadto przyznano jednorazowe dotacje poniższym organizacjom:
 - Fundacji Harcerstwa Drugiego Tysiąclecia w Warszawie, Fundacji Tygodnika Polityka w Warszawie, Instytutowi Spraw Publicznych w Warszawie, Polskiemu Towarzystwu Fizycznemu w Warszawie, Zespołowi Szkół Społecznych w Warszawie, Fundacji Klasa Kobiet, Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, Instytutowi Głuchoniemych w Warszawie, Stowarzyszeniu Centrum Wolontariatu w Warszawie, Fundacji Edukacji Rynku Kapitałowego w Warszawie, Związkowi Harcerstwa Rzeczypospolitej, Instytutowi Historycznemu NN im. Andrzeja Ostoi Owsianego w Łodzi.

W obszarze „Opieka i pomoc społeczna”:

- nagrodzono 16 organizacji w ramach IX edycji konkursu dotacyjnego „Rozwijanie aktywności społecznej niepełnosprawnych dzieci i młodzieży”;
- udzielono finansowego wsparcia 42 osobom fizycznym pokrzywdzonym przez los;
- W ramach programu partnerskiego przyznano grant na projekt „Lato z Polską” – realizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska w Warszawie, finansując ubezpieczenie grupy ok. 2 tys. osób z polskich rodzin spędzających wakacje w Polsce;
- przyznano jednorazowe dotacje niżej wymienionym organizacjom:
 - Fundacji Wspólnota Pokoleń w Warszawie, Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Wiosna w Wołowie, Fundacji Dziecięca Fantazja w Warszawie, Towarzystwu Rodzin Wielodzietnych w Krośnie, Rzymskokatolickiej Parafii Św. Andrzeja w Warszawie, Fundacji Tęczowy Dom w Warszawie, Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia w Warszawie, Fundacji Szkoły Społecznej w Wesolej, Caritasowi Diecezji Warszawsko – Praskiej i Archidiecezji Częstochowskiej, Parafii Świętego Józefa Oblubieńca w Pruszkowie, Parafii Rzymskokatolickiej w Zielonej Górze.

W obszarze „Kultura i sztuka”:

- przyznano dotację Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie w Warszawie kontynuując dofinansowanie realizacji audycji radiowych w polskiej rozgłośni radiowej w Wilnie;
- z rezerwy w tej kategorii udzielono finansowego wsparcia niżej wymienionym organizacjom:
 - Fundacji Dobroczynności i wsparcia Rozgłośni Radiowej „Znad Wili” w Wilnie, Muzeum Diecezjalnemu w Kielcach, Narodowemu Centrum Kultury w Warszawie, Regionalnej Telewizji Lubuskiej RTV w Zielonej Górze, Stowarzyszeniu Przyjaciół Nowicy, Fundacji Świat Ma Sens w Limanowej.

W obszarze „Ochrona zdrowia”:

- przyznano dotację Polskiej Unii Onkologii w Warszawie na szkolenie personelu medycznego z zakresu psychoonkologii;
- przyznano także jednorazowe dotacje na projekty pro zdrowotne niżej wymienionym organizacjom:
 - Fundacji Amicic Cordis z Warszawy, Fundacji Gajusz z Łodzi, Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób z Wadami Rąk w Warszawie, Fundacji Wemenders z Warszawy, Mazowieckiemu Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu w Legionowie, Fundacji Przeciwno Leukemii z Warszawy, Fundacji Ewy Błaszczuk „A Kogo?” z Warszawy, Polskiemu Stowarzyszeniu

Pomocy Osobom z Zespołem Prader Willi z Warszawy, Fundacji Spełnionych Marzeń z Warszawy.

7.6. Planowane główne kierunki rozwoju

Zgodnie z przyjętą Strategią na lata 2012-2014 w najbliższych latach model operacyjny Grupy PZU będzie podlegał transformacji z organizacji działającej według linii produktowych na organizację działającą według segmentów klientów. Działania te pozwolą na lepsze zrozumienie potrzeb klientów oraz odpowiednie reagowanie na te potrzeby. W planach na kolejne lata znajduje się również dalsza optymalizacja operacyjna Grupy PZU.

Zorientowanie na klienta oraz wysoka efektywność operacyjna pozwolą na utrzymanie pozycji lidera – Grupa PZU pozostanie największą i najbardziej rentowną firmą ubezpieczeniową w Europie Środkowo Wschodniej.

Cel	Planowane kierunki działania w 2013 roku
Filary biznesowe	
Klient masowy	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie udziałów rynkowych w segmencie ubezpieczeń komunikacyjnych i majątkowych. 2. Rozwój produktów oszczędnościowych i inwestycyjnych, w szczególności produktów długoterminowego oszczędzania. 3. Dalszy rozwój w obszarze sprzedaży masowej m.in. poprzez rozwój podstawowych kanałów dystrybucji.
Klient korporacyjny	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekształcenie PZU w partnera biznesowego o silnej pozycji eksperckiej, będącego nie tylko podmiotem sprzedającym ubezpieczenia, ale również doradcą dla klienta. 2. Utrzymanie pozycji rynkowej w ubezpieczeniach komunikacyjnych oraz zwiększenie udziałów rynkowych w ubezpieczeniach pozakomunikacyjnych.
Inne obszary działania	
Efektywna polityka kapitałowa i inwestycyjna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalsze wprowadzanie zmian w polityce inwestycyjnej obejmującej m.in. zmianę struktury lokat, której efektem będzie zwiększenie rentowności przy jednoczesnym obniżeniu zmienności wyniku na działalności inwestycyjnej.
Nowy model ekspansji międzynarodowej – PZU International	<ol style="list-style-type: none"> 1. W przypadku pojawienia się ciekawych ofert, zwiększenie skali działania Grupy PZU poprzez ekspansję międzynarodową na rynkach Europy Środkowo-Wschodniej.
Strategiczny marketing / Corporate Social Responsibility	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuacja działań wspierających wizerunek PZU, jako instytucji pomagającej kształtować bezpieczną przyszłość.
Czynniki warunkujące wdrożenie	
Middle-office: nowoczesny i zintegrowany model obsługi klienta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrożenie nowego modelu obsługi klientów, zakładającego zintegrowaną i zgodną z oczekiwaniami klientów strukturę kanałów kontaktu, w szczególności dalszą budowę sieci nowoczesnych placówek sprzedażowo-usługowych. 2. Dalsza optymalizacja w zakresie likwidacji szkód i świadczeń.
Back-office: efektywne operacje i elastyczne IT	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuacja działań związanych z wprowadzeniem nowego systemu produktowego w PZU, który pozwoli na zwiększenie efektywności operacyjnej. 2. Dalsza centralizacja i optymalizacja procesów operacyjnych.
HR: partner biznesu / zaangażowani pracownicy / kultura zorientowana na wynik	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekształcanie Grupy PZU w organizację zorientowaną na wyniki. 2. Dalsze wzmacnianie pozycji PZU jako preferowanego pracodawcy poprzez prowadzenie kolejnej edycji Programu praktyk i staży.

8. Zarządzanie ryzykiem

8.1. Cel zarządzania ryzykiem

Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, że Grupa PZU realizując swoje cele biznesowe, monitoruje i zarządza portfelami w sposób bezpieczny i adekwatny do skali ponoszonego ryzyka. Strategie zarządzania ryzykiem są integralną częścią procesu zarządzania PZU i PZU Życie. Do głównych elementów strategii zarządzania ryzykiem w PZU i PZU Życie należą:

- ustalony przez Radę Nadzorczą, Zarząd i adekwatne Komitety system limitów i ograniczeń akceptowalnego poziomu ryzyka, w tym poziom apetytu na ryzyko;
- procesy obejmujące identyfikację, pomiar i ocenę, monitorowanie, raportowanie oraz działania zarządcze dotyczące poszczególnych ryzyk;
- struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem, w której kluczową rolę odgrywają Rada Nadzorcza, Zarząd PZU i PZU Życie, Komitety: Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (KZAP), Komitet Ryzyka Kredytowego (KRK).

8.2. Apetyt na ryzyko

Apetyt na ryzyko, rozumiany jest jako poziom ryzyka, które Grupa PZU jest gotowa podjąć w trakcie realizacji swoich celów biznesowych. Tak zdefiniowany apetyt na ryzyko wyznacza ograniczenia funkcjonujące w ramach strategii zarządzania ryzykiem.

Apetyt na ryzyko w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka określany jest w postaci zatwierdzonych limitów na poziomie Zarządu lub odpowiednich komitetów. Limity określone na poziomie PZU i PZU Życie są alokowane do jednostek organizacyjnych znajdujących się na niższych poziomach struktury organizacyjnej.

8.3. Proces zarządzania ryzykiem

Poprzez ustrukturyzowaną identyfikację, pomiar, ocenę, monitorowanie i raportowanie ryzyka oraz działania zarządcze PZU i PZU Życie skutecznie realizują strategię zarządzania ryzykiem. Poszczególne elementy procesu PZU i PZU Życie stosują dla kluczowych obszarów działalności, tj. od momentu propozycji tworzenia produktu ubezpieczeniowego bądź inwestycyjnego do momentu wygaśnięcia zobowiązań, należności lub innych działań związanych z produktem oraz obszarów wspierających.

8.4. Struktura organizacyjna i odpowiedzialność w procesie zarządzania ryzykiem

Struktura zarządzania ryzykiem oparta jest na czterech poziomach kompetencyjnych. Trzy pierwsze poziomy kompetencyjne obejmują:

- 1) Radę Nadzorczą, która sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego procesu w ramach uprawnień określonych w statutach PZU i PZU Życie i regulaminie Rady Nadzorczej;
- 2) Zarząd, który organizuje i zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez uchwalanie strategii, polityk, wyznaczanie apetytu na ryzyko w podziale na poszczególne kategorie;
- 3) Komitety (KZAP i KRK), które podejmuje decyzje dotyczące ograniczania poziomu poszczególnych ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko. Komitety przyjmują procedury i metodyki związane z ograniczaniem poszczególnych ryzyk, a także akceptują limity ograniczające poszczególne rodzaje ryzyk.

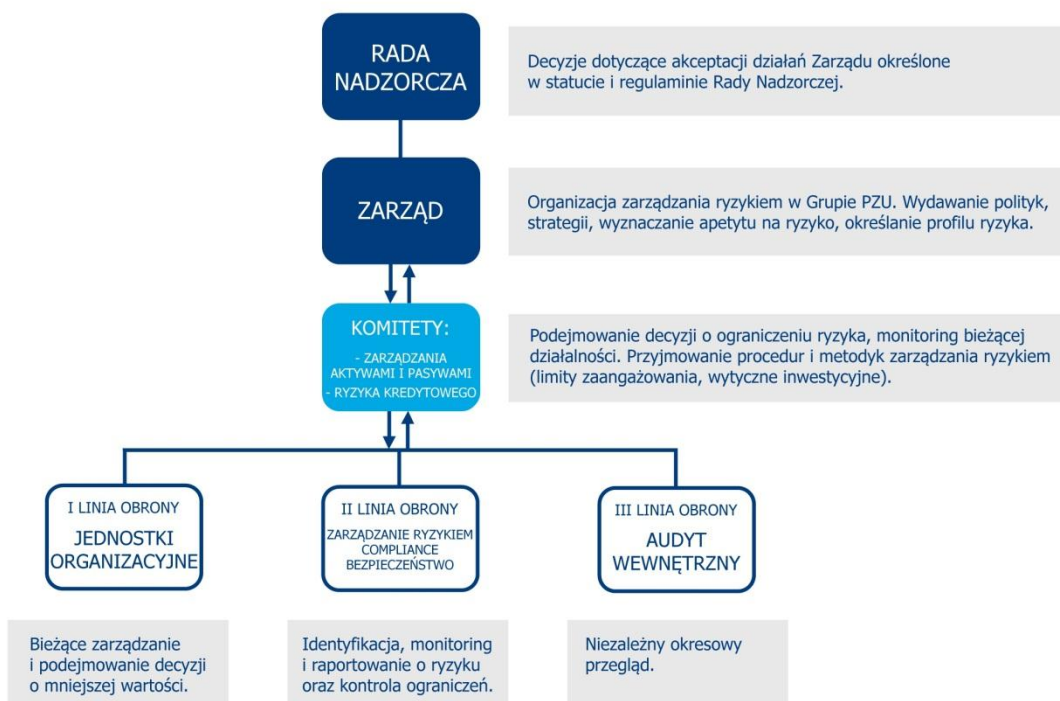
Czwarty poziom kompetencyjny dotyczy poziomu operacyjnego, w którym zadania związane z procesem zarządzania ryzykiem podzielone są pomiędzy trzy linie obrony:

- 1) Pierwsza linia obrony: zarządzanie ryzykiem na poziomie jednostek biznesowych (jednostek organizacyjnych) na podstawie obowiązujących procedur, wytycznych oraz ustanowionych limitów.

Zarządzanie ryzykiem na tym poziomie jest dodatkowo wspierane poprzez obowiązujące zasady kontroli wewnętrznej, włącznie z czynnościami kontrolnymi realizowanymi przez przełożonych w ramach kontroli bieżących oraz okresowych, jak również mechanizmami kontrolnymi wbudowanymi w procedury i procesy realizowane przez daną jednostkę organizacyjną.

- 2) Druga linia obrony: zarządzanie ryzykiem poprzez wyspecjalizowane jednostki i komitety (ustanowione w celu zarządzania poszczególnymi typami ryzyk) w ramach istniejącej struktury zarządzania ryzykiem na bazie obowiązujących zasad, metodologii i procedur. Na tym poziomie realizowane są zadania związane z identyfikacją, pomiarem i kontrolą ryzyka, opracowywaniem wytycznych, jak i raportowaniem i przygotowywaniem informacji zarządczej odnośnie ekspozycji na ryzyko.
- 3) Trzecia linia obrony: audyt wewnętrzny, który przeprowadza niezależne kontrole i audyty kluczowych elementów systemu zarządzania ryzykiem oraz czynności kontrolnych wbudowanych w działalność PZU i PZU Życie na bazie opracowanych i podlegających ciągłemu udoskonalaniu metodologii audytu i kontroli wewnętrznej. Dodatkowo, w ramach tej funkcji wykonywany jest monitoring realizacji zaleceń i rekomendacji biegłego rewidenta.

Wykres 4: Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem – role /zadania

8.5. Rodzaje ryzyk

Profil ryzyka Grupy PZU w 2012 roku nie uległ istotnym zmianom. Do głównych ryzyk, na które narażona jest Grupa PZU należą ryzyka: ubezpieczeniowe, rynkowe, kredytowe, operacyjne i ryzyko braku zgodności.

Poniższe zestawienie określa definicje rodzajów ryzyka, narzędzia wykorzystywane do zarządzania danym ryzykiem oraz podsumowanie głównych metod ograniczenia ryzyka stosowanych w 2012 roku.

Ryzyko ubezpieczeniowe

Przez ryzyko ubezpieczeniowe w PZU rozumie się ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych w związku z niewłaściwymi założeniami dotyczącymi wyceny i tworzenia rezerw. Ryzyko ubezpieczeniowe jest najważniejszym ryzykiem na jakie narażone jest PZU.

W PZU proces zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym rozpoczyna się w momencie propozycji tworzenia produktu ubezpieczeniowego.

Ocena ryzyka ubezpieczeniowego polega na rozpoznaniu stopnia zagrożenia lub grupy zagrożeń stanowiących o możliwości powstania szkody oraz na dokonaniu analizy elementów ryzyka, w sposób umożliwiający podjęcie decyzji o przyjęciu ryzyka do ubezpieczenia i ponoszenia odpowiedzialności przez Spółkę. Zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, ustalona wysokość składki ubezpieczeniowej, a w ubezpieczeniach finansowych także poziom przyjętych zabezpieczeń są uwzględnione w przeprowadzanej ocenie ryzyka ubezpieczeniowego.

Ocena ryzyka ubezpieczeniowego obejmuje również działania związane z:

- prewencją - polegającą na zarządzaniu ryzykiem ubezpieczeniowym w celu:
 - ograniczenia występowania częstotliwości szkód;
 - zmniejszenia rozmiaru szkód;
- reasekuracją ryzyk o największym rozmiarze i zagrożeniu.

Pomiar ryzyka ubezpieczeniowego w PZU jest dokonywany, w szczególności, przy użyciu:

- analizy wybranych wskaźników;
- metody scenariuszowej – analizy utraty wartości spowodowanej przez zadaną zmianę czynników ryzyka;
- metody faktorowej – uproszczonej wersji metody scenariuszowej, zredukowanej do przypadku jednego scenariusza dla jednego czynnika ryzyka;
- danych statystycznych;
- miar ekspozycji i wrażliwości;
- wiedzy eksperckiej pracowników Spółki.

W Spółce zarządzanie ryzykiem ubezpieczeniowym odbywa się, w szczególności, poprzez:

- określenie tolerancji na ryzyko ubezpieczeniowe i jego monitoring;
- decyzje biznesowe i plany sprzedażowe;
- kalkulację i monitoring adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- strategię taryfową oraz monitoring istniejących szacunków i ocenę adekwatności składki;
- proces oceny, wyceny i akceptacji ryzyka ubezpieczeniowego;
- stosowanie narzędzi ograniczania ryzyka ubezpieczeniowego, w tym w szczególności reasekuracji i prewencji.

W przypadku zaistnienia okoliczności implikujących niekorzystne zmiany zobowiązań ubezpieczeniowych lub stratę finansową wynikającą ze zmienności w zakresie występowania, częstości i skali ubezpieczanych zdarzeń oraz ze zmienności w zakresie występowania wypłat odszkodowań i świadczeń, PZU podejmuje działania mające, w szczególności, na celu:

- wycofanie produktu ze sprzedaży;
- modyfikację wysokości taryf;
- modyfikację zakresu odpowiedzialności Spółki w poszczególnych produktach;
- wprowadzenie nowych wyłączeń w ogólnych warunkach ubezpieczenia;
- modyfikację zasad underwritingu;
- utworzenie programów koasekuracyjnych;
- utworzenie programów reasekuracyjnych.

Ograniczanie ryzyka ubezpieczeniowego w Spółce odbywa się, w szczególności, poprzez następujące czynności:

- zdefiniowanie zakresów i / lub wyłączeń odpowiedzialności w ogólnych warunkach ubezpieczenia;
- utworzenie programów reasekuracyjnych;
- odpowiednią politykę taryfową;
- stosowanie odpowiedniej metodologii obliczania rezerw;
- procedurę underwritingu;
- decyzje i plany sprzedażowe;
- prewencję.

Ryzyko rynkowe

Przez ryzyko rynkowe PZU uznaje ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej, wynikającej bezpośrednio lub pośrednio z wahań poziomu i wahań zmienności rynkowych cen aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych

Identyfikacja ryzyka rynkowego polega na rozpoznaniu rzeczywistych i potencjalnych źródeł tego ryzyka. Identyfikacja ryzyka jest przeprowadzana dla wszystkich typów instrumentów zarówno dla instrumentów, których ryzyko zostało zaakceptowane jak również dla planowanych.

Proces identyfikacji ryzyka rynkowego związanego z aktywami rozpoczyna się w momencie podjęcia decyzji o rozpoczęciu dokonywania transakcji na danym typie instrumentów finansowych. Jednostki, które podejmują decyzję o rozpoczęciu dokonywania transakcji na danym typie instrumentów finansowych, sporządzają opis instrumentu zawierający w szczególności opis czynników ryzyka i przekazują go do Biura Ryzyka, które na jego podstawie identyfikuje i ocenia ryzyko rynkowe. Proces identyfikacji ryzyka rynkowego związanego z zobowiązaniami ubezpieczeniowymi rozpoczyna się wraz procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i jest związany identyfikacją zależności wielkości przepływów finansowych z tego produktów od czynników ryzyka rynkowego.

Zidentyfikowane ryzyka rynkowe podlegają ocenie ze względu na kryterium istotność tj. czy z materializacją ryzyka związana jest strata mogąca mieć wpływ na kondycję finansową Spółki.

Pomiar ryzyka rynkowego dokonywany jest przy użyciu poniższych miar ryzyka:

- VaR;
- metody faktorowej – analizy utraty wartości spowodowanej przez zadaną zmianę czynników ryzyka, opartą o jeden scenariusz dla jednego czynnika ryzyka;
- miar ekspozycji i wrażliwości;
- skumulowanej miesięcznej straty;

Przy pomiarze ryzyka rynkowego wyróżnia się, w szczególności następujące etapy:

- gromadzenie informacji o aktywach i zobowiązaniach generujących ryzyko rynkowe;
- wyliczenie wartości ryzyka.

Pomiar ryzyka dokonywany jest:

- codziennie dla miar ekspozycji i wrażliwości instrumentów znajdujących się w systemie transakcyjnym Kondor+;
- miesięcznie przy wykorzystaniu częściowego modelu wewnętrznego za wyjątkiem nieruchomości na użytek własny, dla których stan jest aktualizowany kwartalnie oraz nieruchomości w funduszach nieruchomości, których wycena aktualizowana jest półrocznie.

Monitorowanie ryzyka rynkowego przebiega dwutorowo, wewnątrz w jednostkach organizacyjnych odpowiedzialnych za operacyjne zarządzanie ryzykiem rynkowym oraz niezależnie przez Biuro Ryzyka. Monitorowanie ryzyka rynkowego polega na analizie poziomu ryzyka i wykorzystania wyznaczonych limitów. Monitorowanie odbywa się w cyklach dziennych lub miesięcznych adekwatnie do zdefiniowanych limitów.

Działania zarządcze w odniesieniu do ryzyka rynkowego polegają w szczególności na:

- dokonywaniu transakcji służących zmniejszeniu ryzyka rynkowego, tj. sprzedaż instrumentu finansowego, zamknięcie instrumentu pochodnego, kupno zabezpieczającego instrumentu pochodnego;
- dywersyfikację portfela aktywów w szczególności ze względu na kategorię ryzyka rynkowego, terminy zapadalności instrumentów, koncentrację zaangażowania w jednym podmiocie, koncentrację geograficzną;
- inwestowanie w instrumenty o dużej płynności rynkowej;
- stanowieniu ograniczeń i limitów ryzyka rynkowego.

Stanowienie limitów jest głównym narzędziem zarządczym mającym na celu utrzymanie pozycji ryzyka w ramach akceptowalnego poziomu tolerancji na ryzyko. Struktura limitów dla poszczególnych kategorii ryzyka rynkowego jak również dla poszczególnych jednostek organizacyjnych Spółki, jest ustalana przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami w taki sposób, aby były one spójne z tolerancją na ryzyko ustaloną przez Zarząd. KZAP stanowi dodatkowe szczegółowe limity ryzyka rynkowego.

Ryzyko kredytowe

Przez ryzyko kredytowe PZU uznaje ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej, na które narażona jest Spółka, wynikające z wahań wiarygodności i zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych, kontrahentów i wszelkich dłużników, materializujące niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta lub wzrostem *spreadu* kredytowego.

Pomiar ryzyka kredytowego dokonywany jest przy użyciu:

- miar ekspozycji (wartość zaangażowania kredytowego brutto i netto oraz zaangażowanie kredytowe netto ważone okresem zapadalności);
- VaR, wartości narażonej na ryzyko, wartość narażona na ryzyko, miara ryzyka kwantyfikująca potencjalną stratę ekonomiczną, która w horyzoncie jednego roku przy normalnych warunkach rynkowych nie zostanie przekroczona z prawdopodobieństwem 99,5%.

Pomiar ryzyka kredytowego wobec pojedynczego podmiotu jest szacowany jako suma pojedynczych zaangażowań, kalkulowanych jako iloczyn dwóch wielkości:

- wagi ryzyka dla ratingu wewnętrznego;
- zaangażowania kredytowego netto ważonego okresem zapadalności.

Pomiar ryzyka koncentracji dla pojedynczego podmiotu jest kalkulowany jako iloczyn dwóch wielkości:

- wielkości zaangażowania wobec tego podmiotu ponad próg nadmiernej koncentracji;
- współczynnika ryzyka koncentracji ustalonego dla każdego ratingu wewnętrznego.

Miarą łącznego ryzyka koncentracji Spółki jest suma ryzyk koncentracji pojedynczych podmiotów. W przypadku podmiotów powiązanych wyznacza się ryzyko koncentracji dla wszystkich podmiotów powiązanych łącznie.

Monitorowanie ryzyka kredytowego i koncentracji polega na analizie poziomu ryzyka, ocenie zdolności kredytowej i określeniu stopnia wykorzystania wyznaczonych limitów.

Monitorowanie odbywa się w cyklach:

- miesięcznych dla zaangażowań z tytułu ubezpieczeń finansowych;
- półrocznych dla zaangażowań Biura Reasekuracji;
- dziennych w przypadku pozostałych limitów zaangażowania;
- miesięcznych w przypadku limitów ryzyka VaR.

Działania zarządcze w odniesieniu do ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji polegają w szczególności na:

- dokonywaniu transakcji służących zmniejszeniu ryzyka kredytowego, tj. sprzedaż instrumentu finansowego, zamknięcie instrumentu pochodnego, kupno zabezpieczającego instrumentu pochodnego;
- przyjęciu zabezpieczenia;
- reasekuracji portfela ubezpieczeń finansowych;
- dywersyfikację portfela aktywów i ubezpieczeń finansowych w szczególności ze względu na państwo, sektor;
- stanowieniu limitów ograniczających zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu, grupy podmiotów, sektorów, państw.

Struktura limitów ryzyka kredytowego i koncentracji dla poszczególnych emitentów jest ustalana przez Komitet Ryzyka Kredytowego (KRK) w taki sposób, by były one spójne z tolerancją na ryzyko ustaloną przez Zarząd Spółki. Dodatkowo KRK ustala szczegółowe limity kwotowe i ograniczenia jakościowe.

Ryzyko operacyjne

Zgodnie z definicją przyjętą przez PZU ryzyko operacyjne jest rozumiane jako możliwość poniesienia straty wynikającej z niewłaściwych lub błędnych procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja poziomu ryzyka operacyjnego i efektywności operacyjnej w działalności PZU, prowadząca do ograniczenia strat i kosztów spowodowanych materializacją tego ryzyka oraz zapewnieniu adekwatnych i efektywnych mechanizmów kontrolnych, przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, proceduralnych i technicznych.

Poprzez gromadzenie i analizę informacji o ryzyku operacyjnym, w szczególności dla obszarów: bezpieczeństwa, kadrowego, technologii teleinformatycznych i prawnego, PZU identyfikuje i ocenia poziom ryzyka operacyjnego. Pozwala to na określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego.

W celu ograniczenia poziomu ryzyka operacyjnego PZU stosuje rozwiązania takie jak:

- aktualizacja oraz optymalizacja procesów i procedur;
- zmiana struktury punktów kontrolnych, rekonyliacji i walidacji;
- automatyzacja systemów kontrolnych;
- plany awaryjne;
- monitorowanie i analizę liczby incydentów bezpieczeństwa;
- analiza rotacji pracowników i działania podejmowane w celu minimalizacji poziomu ryzyka w tym obszarze, takie jak: dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne;
- monitorowanie i analiza przyczyn liczby awarii najistotniejszych systemów informatycznych.

Okresowo Członkom Zarządu oraz Radzie Nadzorczej przekładane są informacje na temat poziomu ryzyka operacyjnego.

Plany ciągłości działania

W PZU wdrożono i przetestowano plany ciągłości działania zabezpieczające poprawne funkcjonowanie kluczowych procesów w przypadku wystąpienia awarii.

Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności (*compliance*) jest to ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się Spółki, pracowników Spółki lub podmiotów działających w jej imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Spółkę standardów postępowania, w tym norm etycznych.

W Spółce zarządzanie ryzykiem braku zgodności odbywa się na podstawie Polityki zgodności oraz Metodyki identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności dla procesów wewnętrznych.

Na podstawie ww. regulacji został wprowadzony podział kompetencji w ramach systemowego i bieżącego zarządzania ryzykiem braku zgodności. Za bieżące zarządzanie ryzykiem braku zgodności w poszczególnych procesach odpowiadają kierujący obszarami, jednostkami i komórkami organizacyjnymi w Spółce.

Działania w obszarze *compliance*, polegają w szczególności na:

- promowaniu przestrzegania w Spółce standardów postępowania w zakresie zgodności;
- formułowaniu i monitorowaniu rozwiązań dotyczących realizacji zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- monitorowaniu przestrzegania przez PZU standardów postępowania w zakresie zgodności;
- monitorowaniu procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Spółce obejmującego, w szczególności:
 - opiniowanie w aspekcie ryzyka braku zgodności projektów regulacji wewnętrznych oraz materiałów informacyjnych, reklamowych i marketingowych skierowanych do klientów i inwestorów;
 - realizację szkoleń i prowadzenie działań komunikacji wewnętrznej w zakresie zapewnienia zgodności.

Za podejmowanie strategicznych decyzji dotyczących ryzyka braku zgodności oraz akceptację poziomu ryzyka odpowiada Zarząd.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności rolę koordynującą pełni Biuro Ryzyka.

Identyfikacja i ocena (pomiar) ryzyka braku zgodności dokonywane są przez kierujących komórkami organizacyjnymi Spółki oraz dodatkowo, we własnym zakresie przez Biuro Ryzyka. Identyfikowanie i ocena ryzyka braku zgodności realizowane jest dla poszczególnych procesów wewnętrznych zakładu ubezpieczeń przez kierujących komórkami organizacyjnymi, zgodnie z podziałem odpowiedzialności za raportowanie. Dodatkowo, Biuro Ryzyka identyfikuje ryzyko *compliance* na podstawie informacji wynikających ze zgłoszeń do rejestrów konfliktu interesów, prezentów i korzyści oraz nieprawidłowości, a także wpływających zapytań.

Ocena i pomiar ryzyka braku zgodności dokonywane są poprzez określanie skutków materializacji ryzyka:

- finansowych wynikających m.in. z:
 - kar administracyjnych;
 - wyroków sądowych;
 - kar umownych;
 - odszkodowań;
- niematerialnych dotyczących utraty reputacji, w tym uszczerbku w zakresie wizerunku i marki PZU.

Monitorowanie ryzyka braku zgodności dokonywane jest w szczególności poprzez:

- analizę raportów kwartalnych otrzymywanych od kierujących komórkami organizacyjnymi;
- przegląd wymogów regulacyjnych;
- udział w pracach legislacyjnych w zakresie zmian obowiązujących powszechnie przepisów;
- podejmowanie aktywności w organizacjach branżowych;
- przegląd realizacji zaleceń Biura Ryzyka.

Raportowanie ryzyka braku zgodności do Biura Ryzyka dokonywane jest kwartalnie. Raporty dotyczące ryzyka w skali Spółki przekazywane są do Zarządu corocznie do dnia 15 marca roku następnego. W 2012 roku nie stwierdzono istotnych incydentów w zakresie ryzyka braku zgodności.

Działania zarządcze w zakresie reakcji na ryzyko braku zgodności obejmują w szczególności:

- akceptację ryzyka – m.in. wobec zmian prawnych i regulacyjnych;
- ograniczanie ryzyka – w tym, dostosowanie procedur i procesów w kontekście wymogów regulacyjnych, opiniowanie i projektowanie regulacji wewnętrznych pod względem zgodności, uczestnictwo w procesie uzgadniania działań marketingowych;
- unikanie ryzyka – zapobieganie angażowaniu Spółki w działania niezgodne z obowiązującymi wymogami regulacyjnymi, dobrymi praktykami rynkowymi lub mogące negatywnie wpłynąć na wizerunek.

8.6. Istotne wydarzenia w obszarze ryzyka w 2012 roku w PZU

Zmiany organizacyjne

W marcu 2012 roku w ramach optymalizacji i koncentracji procesu decyzyjnego Komitet Ryzyka Kredytowego przejął uprawnienia poniższych, zlikwidowanych komitetów:

- Komitet ds. Ryzyka Ubezpieczeń Finansowych i Gwarancji PZU, którego głównym zadaniem było określanie strategii i systemu limitowania w segmencie ubezpieczeń finansowych i gwarancji ubezpieczeniowych;
- Komitet Inwestycyjny, którego zadaniem było ustalanie limitów zaangażowania dla podmiotów niebankowych.

Opracowanie strategii działań w obszarze ryzyka na lata 2012-2014

W roku 2012 w PZU opracowano strategię działań w obszarze ryzyka na lata 2012 – 2014, której głównym zadaniem będzie:

- dostosowanie Grupy PZU do wymogów Dyrektywy Wypłacalność II;
- ujednoczenie siatki pojęciowej, narzędzi pomiaru i raportowania ryzyka w Grupie PZU;
- budowa mapy ryzyka.

Dyrektywa Wypłacalność II (Solvency II)

W roku 2012 w PZU uruchomiono strategiczny projekt dotyczący dostosowania PZU do wymogów Dyrektywy Wypłacalność II. Prace w ramach projektu toczą się zgodnie z przyjętym pierwotnie harmonogramem. PZU współpracuje z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego w pracach przygotowawczych do wdrożenia Dyrektywy, w szczególności uczestniczy we wszystkich badaniach ilościowych.

DODATKOWE INFORMACJE

9. Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU na dzień przekazania raportu rocznego

Tabela 18: Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU

Lp.	Organ / Imię i nazwisko	Liczba akcji posiadanych na dzień 14 marca 2012 roku	Liczba akcji posiadanych na dzień 13 marca 2013 roku	Wynikająca zmiana w okresie pomiędzy tymi datami
Zarząd				
1	Andrzej Klesyk	0	0	X
2	Witold Jaworski (członek Zarządu do 27 grudnia 2012 roku)	0	0	X
3	Przemysław Dąbrowski	0	0	X
4	Bogusław Skuza	500	500	X
5	Ryszard Trepczyński	0	0	X
6	Tomasz Tarkowski	80	80	X
Dyrektorzy Grupy				
1	Rafał Grodzicki	0	0	X
2	Dariusz Krzewina	0	0	X
3	Przemysław Henschke (Dyrektor Grupy PZU od 1 lutego 2012 roku)	0	0	X
4	Sławomir Niemierka (Dyrektor Grupy PZU od 19 marca 2012 roku)	0	0	X
5	Barbara Smalska (Dyrektor Grupy PZU od dnia 5 lutego 2013 roku)	b.d.	0	X
Rada Nadzorcza				
1	Marzena Piszczek (członek RN do dnia 30 maja 2012 roku)	0	b.d.	X
2	Waldemar Maj	30	30	X
3	Zbigniew Cwiąkalski	0	0	X
4	Tomasz Zganiacz (członek RN od dnia 30 maja 2012 roku)	b.d.	0	X
5	Dariusz Daniluk	0	0	X
6	Zbigniew Derdziuk			X
7	Krzysztof Dresler (członek RN do dnia 30 maja 2012 roku)	0	b.d.	X
8	Dariusz Filar	0	0	X
9	Włodzimierz Kiciński (członek RN od dnia 30.05.2012 roku)	b.d.	30	X
10	Alojzy Nowak (członek RN od dnia 30 maja 2012 roku)	b.d.	0	X
11	Maciej Piotrowski (członek RN od dnia 30 maja 2012 roku)	b.d.	0	X
Razem		610	640	X

b.d. - na dzień 14 marca 2012 roku/13 marca 2013 roku osoby te nie były członkami Zarządu/Rady Nadzorczej PZU

10. Pozostałe informacje

10.1. Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących PZU

Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących PZU zostały zaprezentowane w nocie 32.1.2 Sprawozdania finansowego PZU.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku PZU nie zawarł umów z osobami zarządzającymi, przewidujących rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie. Członkowie Zarządu PZU mają zawarte standardowe umowy o zakazie konkurencji, które zobowiązują ich do niepodejmowania działalności konkurencyjnej w stosunku do działalności pracodawcy przez określony w umowie okres czasu po zakończeniu zatrudnienia.

10.2. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku PZU nie dokonywał emisji, wykupów ani spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

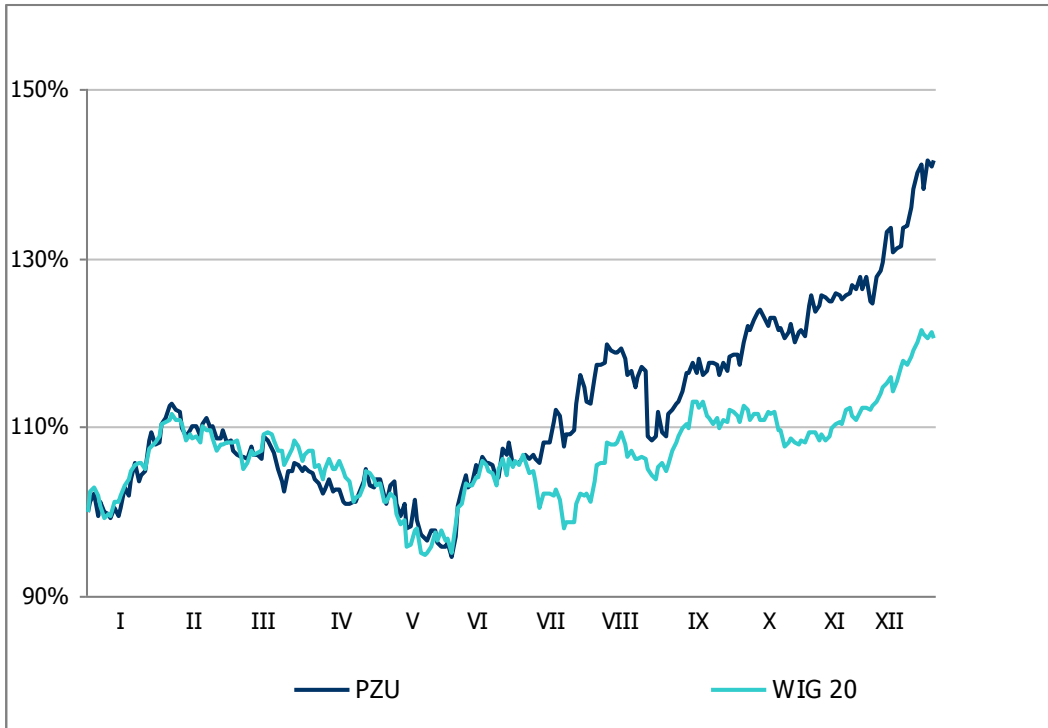
10.3. Programy akcji pracowniczych

W latach 2012 oraz 2011 w PZU nie występowały programy akcji pracowniczych.

10.4. Cena akcji PZU

PZU zadebiutował na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. 12 maja 2010 roku. Akcje spółki notowane są na rynku podstawowym giełdy w systemie notowań ciągłych. W 2012 roku akcje PZU wchodziły w skład indeksów WIG, WIG20, WIG PL, RESPECT Index (od 1 lutego 2012 roku) oraz WIGdiv (od 24 września 2012 roku). 24 grudnia 2012 roku PZU został włączony również w skład indeksu zrównoważonego rozwoju CEERIUS (CEE Responsible Investment Universe). CEERIUS jest indeksem Giełdy Papierów Wartościowych w Wiedniu dla regionu Europy Środkowo-Wschodniej (CEE). W jego skład wchodzi wiodące spółki z regionu, spełniające kryteria jakościowe w obszarze aspektów społecznych i ekologicznych.

Wykres 5: Dynamika kursu akcji PZU w 2012 roku na tle indeksu WIG20 31.12.2011 = 100%

Wykres 6: Notowania akcji PZU w 2012 roku

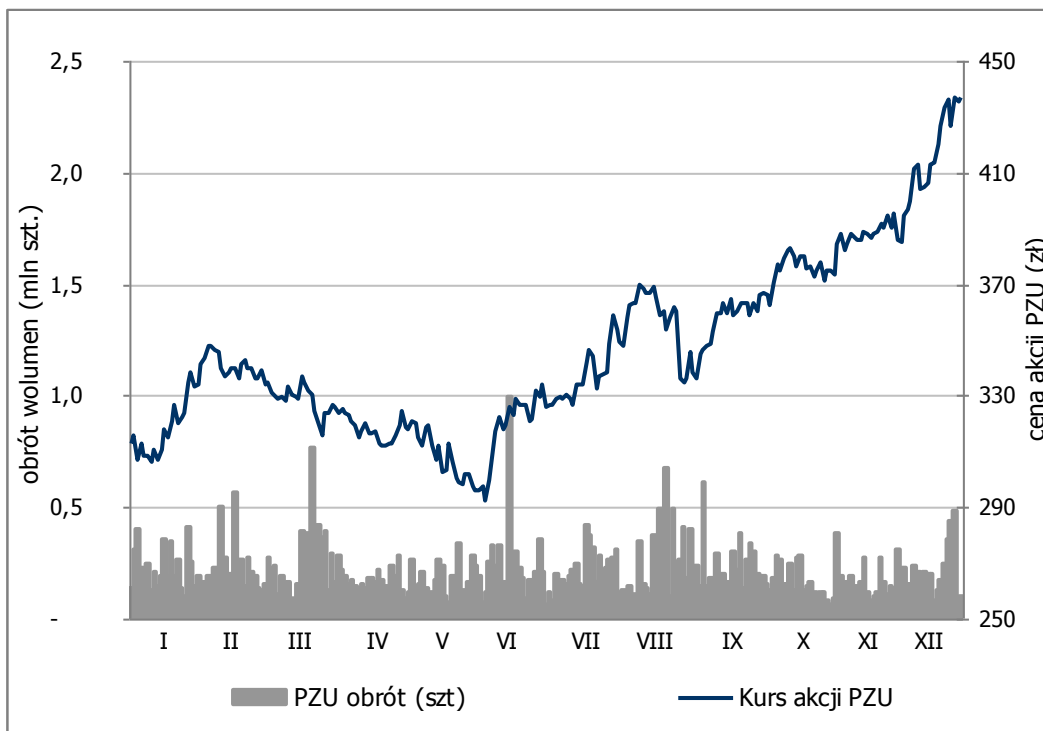

Tabela 19: Podstawowe dane dotyczące akcji PZU

j.m.	1 stycznia - 31 grudnia 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011
Liczba akcji na koniec okresu	86 352 300	86 352 300
Liczba akcji w obrocie giełdowym	86 344 698	86 344 698
Kurs zamknięcia z ostatniego dnia notowań roku	437,00	309,00
Najwyższy kurs zamknięcia w roku	437,20	396,80
Najniższy kurs zamknięcia w roku	292,10	294,20
Wartość rynkowa PZU na koniec roku	37 735 955 100	26 682 860 700
Średnia cena rynkowa	346,02	349,40
Średni wolumen obrotu na sesję	211 993	265 862
Dywidenda (brutto) wypłacona w roku obrotowym z podziału zysku za rok poprzedni	22,43	26,00

W 2012 roku istotny wpływ na kształtowanie się kursu akcji PZU miały m.in. zmienne zachowania rynków finansowych, niepewność co do potencjalnego terminu sprzedaży 10% pakietu akcji Spółki przez Skarb Państwa oraz wyróżniające się na tle innych spółek sektora finansowego bardzo dobre wyniki finansowe Spółki, co znalazło odzwierciedlenie w wycenach i rekomendacjach analityków *sell-side*.

Kurs zamknięcia akcji PZU na ostatniej sesji giełdowej w 2012 roku wyniósł 437,00 zł, co w porównaniu z ceną w ostatnim dniu grudnia 2011 roku 309,00 zł oznaczało wzrost o 41,4%. W tym samym czasie indeksy giełdowe WIG20 i WIG zyskały odpowiednio 20,5% i 26,2%. O ile w pierwszej połowie 2012 roku zmiany kursu akcji PZU nie odbiegały znacząco od zmian indeksów giełdowych, o tyle druga połowa roku przyniosła wzrosty kursu akcji PZU znacznie powyżej rynku.

W 2012 roku akcje PZU kończyły sesję giełdową spadkami 110 razy, wzrostami 130 razy, a 9 razy pozostały bez zmian. Najwyższy kurs zamknięcia (437,20 zł) został osiągnięty 21 grudnia, zaś najniższy (292,10 zł) - 5 czerwca. Średnia cena rynkowa akcji PZU w 2012 roku wyniosła 346,02 zł i była niższa o 3,38 zł niż w 2011 roku. Średnie dzienne obroty akcjami PZU w 2012 roku wyniosły 211.993 szt., przy czym najwyższy ich poziom (993.896 szt.) zanotowano w dniu 15 czerwca 2012 roku.

W 2012 roku PZU znajdowało się na liście 21 krajowych i zagranicznych instytucji finansowych, których analitycy wydali łącznie 55 rekomendacji dla akcji PZU. Przeważały rekomendacje „Kupuj”, „Akumuluj”, „Przeważaj” – łącznie 29 rekomendacji, 19 rekomendacji było neutralnych („Trzymaj” lub „Neutralnie”) oraz 7 „Niedoważaj” lub „Redukuj”.

Tabela 20: Wskaźniki rynku kapitałowego

Wskaźniki rynku kapitałowego dla PZU wg stanu na	31 grudnia 2012	31 grudnia 2011
P / BV (C / WK) <i>Cena rynkowa akcji / wartość księgowa na akcję</i>	2,81	2,27
BVPS <i>Wartość księgowa na akcję</i>	155,79	136,02
P / E (C / Z) <i>Cena / zysk netto na akcję</i>	14,62	10,33
EPS (zł) <i>Zysk (strata) netto / ilość akcji</i>	29,89	29,90
DY Stopa dywidendy (%) <i>Dywidenda przypadająca na jedną akcję / cena rynkowa akcji</i>	5,1%	8,4%
DPS (zł) <i>Dywidenda na akcję</i>	22,43	26,00
TSR Całkowita stopa zwrotu dla akcjonariuszy <i>(Cena rynkowa akcji na koniec okresu – cena rynkowa akcji na początek okresu + dywidenda wypłacona w okresie) / cena rynkowa akcji na początek okresu</i>	48,7%	(5,8)%

10.5. Dywidenda

Polityka dywidendowa

Polityka dywidendowa PZU została uregulowana uchwałą Zarządu PZU z dnia 11 maja 2011 roku, która przewiduje, że:

1. Podstawą ustalenia dywidendy płaconej przez PZU za dany rok obrachunkowy będzie skonsolidowany wynik finansowy Grupy Kapitałowej PZU zgodny z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF).
2. Wysokość dywidendy:
 - nie może być niższa niż 50% i nie wyższa niż 100% zysku netto wykazanego w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych zgodnych z MSSF;
 - nie może być wyższa od jednostkowego zysku netto PZU zgodnego z PSR;
 - nie może powodować obniżenia funduszy własnych PZU poniżej wartości odpowiadającej 250% marginesu wypłacalności;
 - nie może spowodować obniżenia siły finansowej Grupy PZU poniżej poziomu odpowiadającego ratingowi AA według metodologii agencji Standard & Poor's;
 - powinna uwzględniać dodatkowe potrzeby kapitałowe PZU w perspektywie dwunastu miesięcy od momentu przyjęcia przez Zarząd PZU skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za dany rok.
3. Fundusze własne i margines wypłacalności jest kalkulowany zgodnie z normami ostrożnościowymi ustanowionymi dla polskiego rynku ubezpieczeniowego.

Uchwała w sprawie polityki dywidendowej obowiązuje do dnia wejścia w życie artykułów wymienionych w art. 311 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II).

W lutym 2012 roku wszystkie zakłady ubezpieczeń działające na rynku polskim otrzymały pismo Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego zawierające rekomendację odnośnie ograniczenia wypłaty dywidendy maksymalnie do 75% wypracowanego zysku za 2011 rok, przy zachowaniu wskaźnika pokrycia

wymagań kapitałowych po wypłacie dywidendy na poziomie co najmniej 110% oraz uwzględnieniu dodatkowych potrzeb kapitałowych w perspektywie 12 miesięcy od momentu zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2011 rok, w tym wynikających m.in. z koncentracji podmiotowej lokat zakładów.

W grudniu 2012 roku Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, wzorem ww. rekomendacji, zalecił aby zakłady ubezpieczeń przyjęły zachowawczą politykę dywidendową, a zysk wypracowany w roku 2012 przeznaczyły na wzmocnienie swojej pozycji kapitałowej.

Organ nadzoru zalecił, podobnie jak w rekomendacji co do wypłaty dywidendy z zysku wypracowanego w roku 2011, aby zasadność wypłaty dywidendy rozważyły wyłącznie zakłady ubezpieczeń spełniające ściśle określone kryteria (szczegółowo opisane w rekomendacji). Zakłady ubezpieczeń spełniające ściśle określone kryteria powinny ograniczyć wypłatę dywidendy maksymalnie do 75% wypracowanego w 2012 roku zysku, przy zachowaniu wskaźnika pokrycia wymagań kapitałowych po wypłacie dywidendy na poziomie co najmniej 110%. Jednocześnie rekomendacja dopuszcza wypłatę dywidendy w wysokości 100% zysku za rok 2012, o ile pokrycie wymagań kapitałowych po wypłacie dywidendy utrzymać się będzie na poziomie wyższym niż 160% w przypadku zakładów działu I lub 200% w przypadku zakładów działu II (wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku), a także gdy w wyniku ostatnio przeprowadzonych testów stresu dla wszystkich badanych rodzajów ryzyka wskaźnik pokrycia wymagań kapitałowych wyniósł co najmniej 110%, a wskaźnik pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiednimi aktywami wyniósł co najmniej 100%.

Podział zysku za rok obrotowy 2011

W dniu 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę nr 8/2012 w sprawie podziału zysku netto PZU za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku w następujący sposób:

- 1.936,9 mln zł, tj. 22,43 zł na jedną akcję, na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy;
- 635,4 mln zł na kapitał zapasowy;
- 10,0 mln zł na odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Zgodnie z powyższą uchwałą dniem, według którego została ustalona lista akcjonariuszy uprawnionych do wypłaty dywidendy za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku był 30 sierpnia 2012 roku, natomiast dniem wypłaty przedmiotowej dywidendy był 20 września 2012 roku.

Dodatkowo w związku z prawomocnym uchynieniem przez sąd uchwały ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006 w kwocie 3.280,9 mln zł (zagadnienie szerzej opisano w nocie 7.2 sprawozdania finansowego PZU), ZWZ PZU postanowiło o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonанemu na podstawie uchylonej przedmiotowej uchwały, przeznaczając:

- 3.260,9 mln zł na kapitał zapasowy;
- 20,0 mln zł na odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania z działalności PZU Zarząd spółki nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku za rok 2012.

10.6. Podatkowa Grupa Kapitałowa PZU

W rozumieniu Ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. nr 74 z 2011 roku, poz. 397 z późn. zm., dalej „Ustawa pdop”) PZU razem ze spółkami wchodzącymi w skład Grupy PZU tworzy Podatkową Grupę Kapitałową PZU (dalej: „PGK”). Zgodnie z zawartą umową PGK została powołana na okres kolejnych 3 lat, obecnie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku.

Spółką dominującą i reprezentującą PGK jest PZU. Zgodnie z art. 25 ust. 1 Ustawy pdop, PGK rozlicza się z Urzędem Skarbowym w cyklach miesięcznych. Po przekazaniu do PZU przez Spółki wchodzące w skład PGK zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych, PZU dokonuje wpłaty zaliczki w imieniu PGK do Urzędu Skarbowego.

10.7. Główne umowy reasekuracyjne obowiązujące w 2012 roku

Na bazie zawartych umów reasekuracyjnych PZU ogranicza swoje ryzyko przed szkodami o charakterze katastroficznym (np. powódź, huragan) m.in. poprzez katastroficzną nieproporcjonalną umowę nadwyżki szkód oraz przed skutkami dużych pojedynczych szkód w ramach umów reasekuracji nieproporcjonalnej chroniącej portfele ubezpieczeń majątkowych, technicznych, morskich, lotniczych, odpowiedzialności cywilnej, odpowiedzialności cywilnej z ubezpieczeń komunikacyjnych. Ograniczenie ryzyka PZU jest realizowane także poprzez reasekurację portfela ubezpieczeń finansowych.

Do głównych partnerów udzielających PZU obligatoryjnej ochrony reasekuracyjnej w roku 2012 należą następujące firmy reasekuracyjne: Swiss Re, Hannover Re, Scor, Endurance, Lloyd's. Partnerzy reasekuracyjni PZU posiadają wysokie oceny ratingowe według agencji S&P, co zapewnia spółce pewność dobrej pozycji finansowej reasekuratora.

Działalność PZU w zakresie reasekuracji czynnej stanowi jeden z elementów wsparcia dla PZU Lietuva oraz PZU Ukraine. Spółka uczestniczy zarówno w obligacyjnych jak i fakultatywnych umowach reasekuracyjnych wyżej wymienionych spółek. Ponadto, PZU pozyskuje składkę przypisaną brutto z reasekuracji czynnej w ramach działalności na rynku krajowym i zagranicznym, głównie poprzez reasekurację fakultatywną.

10.8. Zaciągnięte i wypowiedziane umowy dotyczące kredytów i pożyczek

PZU nie zaciągał ani nie posiadał wypowiedzianych umów kredytów ani pożyczek w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku.

10.9. Udzielone pożyczki, wraz z udzielonymi jednostkom powiązanym emitenta

W ramach działalności lokacyjnej PZU w 2012 roku zostały udzielone pożyczki na łączną kwotę 52,5 mln zł o terminach spłaty przypadających do 2018 roku. Pożyczki oprocentowane są na warunkach rynkowych w oparciu o odpowiednią stawkę WIBOR oraz marżę. Przedstawione pożyczki są zabezpieczone w sposób typowy dla danego instrumentu.

Na koniec 2012 i 2011 roku łączna wartość pożyczek (z wyłączeniem transakcji *buy sell back*) wyniosła odpowiednio 456,2 mln zł i 421,1 mln zł.

10.10. Udzielone i otrzymane gwarancje i poręczenia kredytu lub pożyczki, wraz z udzielonymi jednostkom powiązanym emitenta

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku PZU nie udzielił poręczeń kredytu lub pożyczki ani gwarancji - łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu - jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowiłaby równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

10.11. Ocena zarządzania zasobami finansowymi, z uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie emitent podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom

Spółka znajduje się w bardzo dobrej sytuacji finansowej i spełnia wszystkie kryteria bezpieczeństwa nakładane na nią przez Ustawę o działalności ubezpieczeniowej i KNF. Stabilna perspektywa ratingowa PZU potwierdza, że Spółka posiada mocną pozycję biznesową, dysponuje wysokim poziomem kapitałów własnych oraz pozostaje konkurencyjnym podmiotem na rynku ubezpieczeniowym.

Z uwagi na silną pozycję konkurencyjną oraz bardzo dobrą sytuację finansową Spółki, Zarząd PZU nie widzi w chwili obecnej żadnych zagrożeń dla działalności Spółki.

Spółka posiada środki własne gwarantujące pokrycie wszystkich zobowiązań wobec swoich klientów.

10.12. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji

PZU bierze udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których bierze udział PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowania administracyjnych, w których bierze udział PZU należą postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla PZU.

Dodatkowo PZU jest stroną w postępowaniach przed Prezesem UOKiK i postępowaniach prowadzonych przed KNF. Informacja o postępowaniach Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wobec PZU znajduje się w sprawozdaniu finansowym PZU za 2012 rok – punkt 29.2.

PZU uwzględnia roszczenia sporne w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia.

W 2012 roku i do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania z działalności w PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU, których jednostkowa wartość stanowiłaby odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość wszystkich 38.214 spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowania arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w PZU wynosiła łącznie 1.861.375 tys. zł. W kwocie tej 1.506.433 tys. zł dotyczy zobowiązań, a 354.942 tys. zł wierzytelności PZU, co stanowiło odpowiednio 11,20% i 2,64% kapitałów własnych PZU wg PSR.

10.13. Informacje o zawartych znaczących umowach

W 2012 roku nie została zawarta żadna umowa, której jedną ze stron byłby PZU lub spółka od niego zależna, a wartość przedmiotu umowy wynosiłaby co najmniej 10% wartości kapitałów własnych PZU lub w przypadku, gdy wielkość kapitałów własnych nie jest kryterium pozwalającym na właściwą ocenę znaczenia zawartej umowy - wartości przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej PZU za okres ostatnich czterech kwartałów obrotowych.

10.14. Transakcje z podmiotami powiązanymi

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku PZU nie zawarł jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

10.15. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność PZU nie podlega sezonowości lub cykliczności w stopniu uzasadniającym stosowanie sugestii zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej.

10.16. Istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych ujęte w Sprawozdaniu finansowym okresu sprawozdawczego

Do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania z działalności PZU nie wystąpiły znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które nie zostały ujęte w niniejszym sprawozdaniu.

10.17. Istotne zdarzenia po dacie bilansu

W okresie od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania z działalności PZU nie miały miejsca istotne zdarzenia, które należy uwzględnić w niniejszym Sprawozdaniu.

10.18. Połączenia spółek handlowych

W okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania z działalności PZU nie wystąpiły transakcje łączenia się PZU z innymi spółkami.

10.19. Informacje o zawartych umowach znaczących dla działalności PZU, w tym zawartych pomiędzy akcjonariuszami

Do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania z działalności PZU nie zawarto umów (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

10.20. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami publicznymi

W latach 2012 oraz 2011 PZU nie współpracował z międzynarodowymi instytucjami publicznymi.

10.21. Umowy o badanie oraz przegląd sprawozdań finansowych

W dniu 8 maja 2012 roku Rada Nadzorcza PZU, dokonała wyboru firmy Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie, al. Jana Pawła II 19, wpisanej przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 73, jako podmiotu uprawnionego do badania rocznego sprawozdania finansowego PZU oraz rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU i dokonania przeglądu śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego PZU oraz śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU.

Rada Nadzorcza PZU dokonała wyboru firmy Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Grupy PZU na dwa kolejne lata obrotowe tj. 2012 i 2013.

Informacja o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego znajduje się w sprawozdaniu finansowym PZU za 2012 rok – punkt 31.1.

OŚWIADCZENIA ZARZĄDU PZU

11. Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego

11.1. Zbiór zasad ładu korporacyjnego

PZU od dnia dopuszczenia akcji Spółki do obrotu na rynku regulowanym stosuje się do zasad ładu korporacyjnego wyrażonych w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” przyjętych przez Radę Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Treść „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” dostępna jest na stronie internetowej poświęconej zasadom ładu korporacyjnego spółek notowanych na GPW (www.corp-gov.gpw.pl), jak również na korporacyjnej stronie internetowej PZU (www.pzu.pl) w sekcji dedykowanej akcjonariuszom PZU – „Relacje inwestorskie”.

Poza wyżej wymienionymi zasadami ładu korporacyjnego Spółka stosuje się do zasad etycznych oraz zasad z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu wyrażonych m.in. w następujących dokumentach:

- Zasadach Dobrych Praktyk Ubezpieczeniowych uchwalonych w dniu 8 czerwca 2009 roku przez Walne Zgromadzenie Polskiej Izby Ubezpieczeniowej („PIU”), zrzeszającej zakłady ubezpieczeń funkcjonujące na polskim rynku. Przyjęte przez Spółkę zasady określają sposób postępowania zakładów ubezpieczeniowych w relacjach z klientami, pośrednikami ubezpieczeniowymi, KNF i Rzecznikiem Ubezpieczonych oraz mediami, regulują także relacje pomiędzy samymi ubezpieczycielami, jak również działania zakładów ubezpieczeniowych występujących jako uczestnicy publicznego obrotu papierami wartościowymi. Dokument dostępny jest stronie internetowej PIU: <http://piu.org.pl/zasady-dobrych-praktyk/project/132/pagination/1>;
- Dobrych Praktykach w PZU. Dokument ten podkreśla rolę wartości etycznych obowiązujących we wszystkich aspektach funkcjonowania PZU. Opisuje dobre praktyki biznesowe w PZU. Upowszechnia i promuje kulturę przestrzegania obowiązującego prawa, podejmowania decyzji w oparciu o kryteria etyczne oraz odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Dokument dostępny jest na stronie internetowej Spółki: http://www.pzu.pl/c/document_library/get_file?uuid=f430d2f3-0ffa-4b72-add8-c53f3668c66a&groupId=10172;
- Raporcie społecznym PZU. To pierwszy raport dotyczący zrównoważonego rozwoju oraz działalności społecznej Spółki, który został przygotowany w oparciu o wytyczne i standardy GRI (Global Reporting Initiative) z wykorzystaniem suplementu sektorowego dla branży finansowej (Sustainability Reporting Guidelines & Financial Services Sector Supplement). Raport jest elementem wdrażania strategii CSR (społecznej odpowiedzialności biznesu) w PZU i porusza szereg kwestii z wielu obszarów takich jak: ład korporacyjny, dostępność usług, jakość produktów, bezpieczeństwo danych, wpływ działań PZU na środowisko, a także czynne zaangażowanie PZU w działalność społeczną. Dokument dostępny jest na stronie internetowej Spółki: <http://www.pzu.pl/grupa-pzu/dzialalnosc-spoeczna/raporty>.

Stosowanie „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”

W 2012 roku PZU przestrzegał zasad wyrażonych w „Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW” przyjętych uchwałą nr 20/1287/2011 Rady GPW z dnia 19 października 2011 r. z zastrzeżeniem rekomendacji wskazanych w rozdziale I pkt 5 i 9 oraz pkt 12 w zakresie dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad oraz w zakresie wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia. Komunikat o niestosowaniu ww. rekomendacji nie był przekazywany zgodnie z wyłączeniem na podstawie uchwały Zarządu GPW z dnia 11 grudnia 2007 roku, obowiązku publikowania przez emitentów raportów, o których mowa w § 29 ust. 3 Regulaminu GPW, w odniesieniu do zasad ładu korporacyjnego zawartych w rozdziale I „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”.

W zakresie treści rozdziału I „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” zawierającego „Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych” należy podkreślić, iż:

- W odniesieniu do rekomendacji zawartej w rozdziale I pkt 5 dotyczącej polityki wynagrodzeń członków organów zarządzających i nadzorujących, za udział w pracach Rady Nadzorczej jej członkowie otrzymują wynagrodzenie, zgodnie z zasadami wynagradzania ustalonymi przez Walne Zgromadzenie, natomiast o zasadach wynagradzania członków Zarządu decyduje w drodze uchwały Rada Nadzorcza.
- Polityka wynagrodzeń członków organów zarządzających i nadzorczych PZU nie zawiera wszystkich elementów wskazanych przez zalecenie Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2004 roku w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE), uzupełnione o zalecenie KE z 30 kwietnia 2009 roku (2009/385/WE). Ponadto PZU nie przedstawił deklaracji ujawniającej politykę wynagrodzeń na korporacyjnej stronie internetowej. Decyzja odnośnie przestrzegania w pełni powyższej zasady w przyszłości będzie należeć do Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia.
- W odniesieniu do rekomendacji zawartej w rozdziale I pkt 9 odnoszącej się do zapewnienia zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w organach spółki, PZU zawsze prowadził i prowadzi politykę powoływania w skład organów osób kompetentnych, kreatywnych, posiadających odpowiednie doświadczenie zawodowe i wykształcenie. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jest determinowany odpowiednio decyzją Rady Nadzorczej oraz Walnego Zgromadzenia, a inne czynniki, w tym płeć osoby nie stanowią wyznacznika w powyższym zakresie.

W odniesieniu do rekomendacji zawartej w rozdziale I pkt 12 w zakresie zapewnienia dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad oraz od wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia, Spółka odstąpiła od zapewnienia dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad oraz od wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia, gdyż w ocenie Spółki istnieje wiele czynników natury technicznej oraz prawnej, które mogą wpłynąć na prawidłowy przebieg obrad walnego zgromadzenia, a w związku z powyższym na należyte stosowanie przedmiotowego zakresu rekomendacji. Ponadto, w opinii Spółki, obowiązujące w PZU zasady udziału w walnych zgromadzeniach umożliwiają realizację praw wynikających z akcji oraz zabezpieczają interesy wszystkich akcjonariuszy Spółki.

11.2. Walne Zgromadzenie i prawa akcjonariuszy

Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem Spółki. Sposób funkcjonowania, jak również uprawnienia Walnego Zgromadzenia reguluje Kodeks spółek handlowych oraz Statut. Treść Statutu dostępna jest na korporacyjnej stronie internetowej PZU (www.pzu.pl) w sekcji dedykowanej akcjonariuszom PZU – „Relacje inwestorskie” w zakładce „Spółka”.

Walne Zgromadzenie nie uchwaliło swojego Regulaminu.

Walne Zgromadzenie jest organem uprawnionym do podejmowania decyzji dotyczących spraw w zakresie organizacji i funkcjonowania Spółki. Uchwały podejmowane przez Walne Zgromadzenie zapadają bezwzględną większością głosów z wyjątkiem szczególnych przypadków przewidzianych przez Kodeks spółek handlowych bądź Statut. Zgodnie ze Statutem większości trzech czwartych głosów wymagają uchwały Walnego Zgromadzenia dotyczące: zmiany Statutu, obniżenia kapitału zakładowego oraz zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego. Uchwały Walnego Zgromadzenia mające za przedmiot uprzywilejowanie akcji oraz w sprawach połączenia się Spółki poprzez przeniesienie całego jej majątku na inną spółkę lub łączenia się poprzez zawiązanie innej spółki, rozwiązania Spółki (w tym na skutek przeniesienia siedziby lub zakładu głównego Spółki za granicę), jej likwidacji, przekształcenia oraz obniżenia kapitału zakładowego w drodze umorzenia części akcji bez równoczesnego jego podwyższenia wymagają większości 90% głosów oddanych.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy, oprócz innych spraw zastrzeżonych do jego kompetencji przez Kodeks spółek handlowych lub Statut, podejmowanie uchwał w sprawach:

- rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium poszczególnym członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków;
- podziału zysku lub pokrycia straty;
- postanowień dotyczących roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru;
- zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
- umorzenia akcji i emisji obligacji;
- tworzenia kapitałów rezerwowych i rozstrzygnięcia o ich użyciu lub sposobie ich użycia;
- podziału Spółki, połączenia Spółki z inną spółką, likwidacji lub rozwiązania Spółki;
- powołania i odwołania członków Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem osobistego uprawnienia Skarbu Państwa do powołania i odwołania jednego członka Rady Nadzorczej;
- ustalania zasad wynagradzania członków Rady Nadzorczej;
- nabycia lub zbycia przez Spółkę nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej równowartość 30.000.000 euro (trzydzieści milionów euro) brutto.

Walne Zgromadzenie obraduje w formie Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które powinno odbyć się w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego Spółki oraz Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które zwoływane jest w przypadkach określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa oraz w Statucie. Walne Zgromadzenie odbywa się w Warszawie.

Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184 z 2005 roku poz. 1539 z późn. zm., „Ustawa o ofercie publicznej”), tj. w formie raportów bieżących. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Ogłoszenie wraz z materiałami prezentowanymi akcjonariuszom na Walnym Zgromadzeniu udostępniane są od dnia zwołania Walnego Zgromadzenia na korporacyjnej stronie internetowej PZU (www.pzu.pl) w sekcji dedykowanej akcjonariuszom PZU – „Relacje inwestorskie” w zakładce „Walne Zgromadzenie”. Prawidłowo zwołane Walne Zgromadzenie jest ważne bez względu na liczbę obecnych akcjonariuszy lub reprezentowanych na nim akcji.

Walne Zgromadzenie otwiera Przewodniczący albo Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, po czym spośród osób uprawnionych do głosowania wybiera się Przewodniczącego Zgromadzenia. W razie nieobecności Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Zgromadzenie otwiera Prezes Zarządu albo osoba wyznaczona przez Zarząd.

Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały bez względu na liczbę obecnych akcjonariuszy lub reprezentowanych akcji. Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów Spółki lub likwidatorów Spółki, w sprawach ich osobistej odpowiedzialności wobec Spółki, jak również w sprawach osobowych lub, z wyłączeniem przypadków, w których wymóg głosowania jawnego wynika z ustawy, na żądanie choćby jednego z akcjonariuszy obecnych lub reprezentowanych na Walnym Zgromadzeniu.

Prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania na Walnym Zgromadzeniu określone są w Kodeksie spółek handlowych oraz w Statucie.

Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają tylko osoby będące akcjonariuszami Spółki na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu).

Akcjonariusze mają prawo uczestniczyć i wykonywać na Walnym Zgromadzeniu prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu wymaga udzielenia na piśmie lub w postaci elektronicznej.

Jedna akcja PZU daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu, z uwzględnieniem ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu, opisanych w Statucie Spółki. Akcjonariusz może głosować odmiennie z każdej z posiadanych akcji.

Każdy z akcjonariuszy może podczas Walnego Zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Precyzyjny opis procedur dotyczących uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu zamieszczany jest zawsze, zgodnie z wymogami Kodeksu spółek handlowych, w ogłoszeniu o Walnym Zgromadzeniu udostępnianym od dnia zwołania Walnego Zgromadzenia na korporacyjnej stronie internetowej PZU (www.pzu.pl) w sekcji dedykowanej akcjonariuszom PZU – „Relacje inwestorskie” w zakładce „Walne Zgromadzenie”.

11.3. Organy zarządzające i nadzorcze Spółki oraz ich komitety

Zarząd PZU

Według Statutu Spółki w skład Zarządu wchodzi od trzech do siedmiu członków, powoływanych na okres wspólnej kadencji, która obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe. Członkowie Zarządu, w tym Prezes Zarządu, są powoływani i odwoływani przez Radę Nadzorczą, przy czym członkowie Zarządu są powoływani i odwoływani przez Radę Nadzorczą na wniosek Prezesa Zarządu. Prezes Zarządu nowej kadencji powołany przed upływem bieżącej kadencji może złożyć wniosek do Rady Nadzorczej o powołanie pozostałych członków Zarządu nowej kadencji przed upływem kadencji bieżącej.

W okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku skład Zarządu PZU kształtował się następująco:

Na dzień 1 stycznia 2012 roku skład Zarządu PZU przedstawiał się następująco:

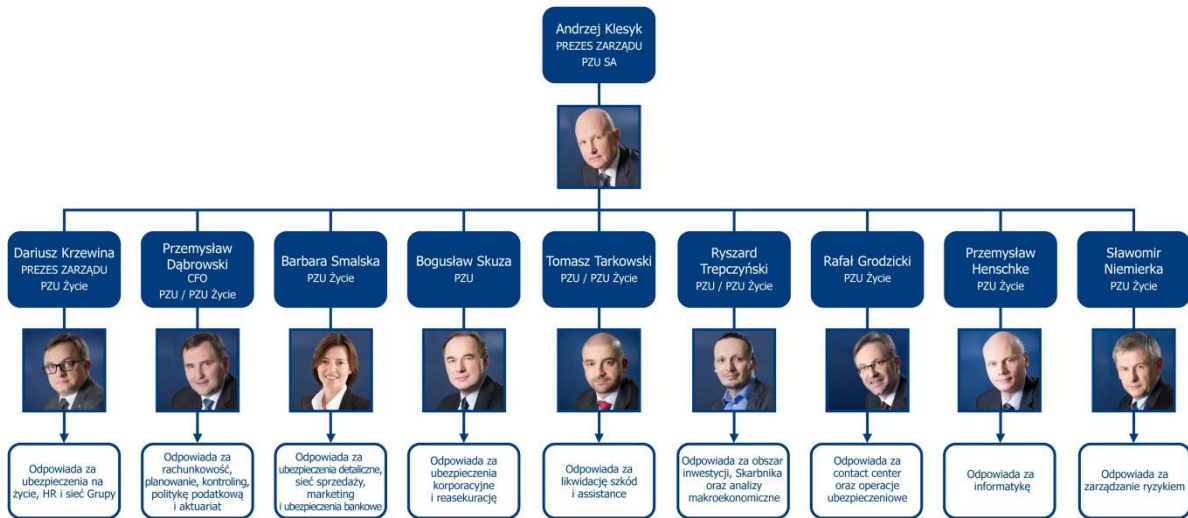
- Andrzej Klesyk - Prezes Zarządu PZU;
- Przemysław Dąbrowski - Członek Zarządu PZU;
- Witold Jaworski - Członek Zarządu PZU;
- Bogusław Skuza - Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Tarkowski – Członek Zarządu PZU;
- Ryszard Trepczyński - Członek Zarządu PZU.

W dniu 27 grudnia 2012 roku Witold Jaworski złożył rezygnację z funkcji Członka Zarządu PZU.

W związku z tym skład Zarządu PZU kształtował się następująco:

- Andrzej Klesyk - Prezes Zarządu PZU;
- Przemysław Dąbrowski - Członek Zarządu PZU;
- Bogusław Skuza - Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Tarkowski – Członek Zarządu PZU;
- Ryszard Trepczyński - Członek Zarządu PZU.

Wykres 7: Struktura organizacyjna w Grupie PZU- podział odpowiedzialności

Obecna kadencja Zarządu PZU rozpoczęła się z dniem 1 lipca 2011 roku i obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe. Mandaty członków Zarządu wygasną najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia przez nich funkcji.

Poniżej zaprezentowano informację o doświadczeniu oraz kompetencjach członków Zarządu PZU:

Andrzej Klesyk, Prezes Zarządu PZU

Andrzej Klesyk od grudnia 2007 zajmuje stanowisko Prezesa Zarządu PZU SA. W latach 2003 – 2007 Partner i Dyrektor Zarządzający The Boston Consulting Group w Warszawie, gdzie współpracował m.in. z PZU przy realizacji projektów ubezpieczeniowych. Twórca i szef Inteligo, pionierskiego projektu bankowości internetowej. Wcześniej kierował zespołem, który stworzył Handlobank – detaliczne ramię Banku Handlowego w Warszawie SA. W latach 1993 – 2000 pracował w londyńskim oddziale firmy McKinsey. W 1991 r. wyjechał do USA, gdzie pracował w takich firmach jak: Kidder, Peabody oraz Coopers & Lybrand w Nowym Jorku.

Andrzej Klesyk jest absolwentem ekonomii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Jako jeden z pierwszych Polaków skończył dwuletnie studia w Harvard Business School w USA uzyskując tytuł MBA.

Jest członkiem The Geneva Association – organizacji non-profit zrzeszającej 80 Prezesów Zarządów największych firm ubezpieczeniowych na świecie. Reprezentuje PZU w corocznych spotkaniach World Economic Forum w Davos, a także w Institute of International Finance w Waszyngtonie.

Przemysław Dąbrowski, Członek Zarządu PZU

Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, kierunek informatyka oraz studiów podyplomowych z zarządzania. Uzyskał również tytuł MBA Uniwersytetu Illinois oraz ukończył program Warsaw-Illinois Executive MBA. Posiada szerokie doświadczenie w zarządzaniu finansami w ubezpieczeniach, w zarządzaniu inwestycjami finansowymi oraz w przeprowadzaniu dużych transakcji finansowych. Ponadto dysponuje praktyczną i teoretyczną wiedzą księgową, znajomością zagadnień podatkowych oraz elementów matematyki aktuarialnej. Karierę zawodową rozpoczął w 1993 r. W latach 1993-1998 pracował jako analityk i kontroler finansowy w Whirlpool Polska Sp. z o.o. W latach 1998-2000 był Skarbnikiem w AIG Polska. W latach 2000-2001 pełnił funkcję Dyrektora Finansowego, Członka Zarządu Creative Team SA (Grupa Elektrim). W latach 2001-2006 był Dyrektorem Biura Planowania i Kontrolingu w PZU SA. W latach 2006-2008 pracował w firmach doradczych AT Kearney i Accenture na stanowisku Managera a następnie Senior Managera. Od października 2008 roku do marca 2009 roku pełnił funkcję Dyrektora – Zastępcy Szefa Pionu Finansowego w Centrali PZU i PZU Życie. Od

listopada 2008 roku do lutego 2009 roku był Dyrektorem Biura Planowania i Kontrolingu w Centrali PZU i PZU Życie, następnie od marca 2009 roku Dyrektorem Biura Zarządzania Informacją w Centrali PZU i PZU Życie. Od stycznia 2010 roku pełni funkcję Członka Zarządu PZU Życie. Od grudnia 2010 roku pełni funkcję Członka Zarządu PZU. Odpowiada za Pion Finansowy.

Bogusław Skuza, Członek Zarządu PZU

Absolwent Uniwersytetu Gdańskiego, Wydział Ekonomii Transportu, kierunek Ekonomia Handlu Zagranicznego. Posiada bogate doświadczenie w branży finansowej, a szczególnie ubezpieczeniowej. Karierę zawodową rozpoczął w latach 1979-1985 w TUIR Warta SA jako pracownik w Dziale Likwidacji Szkód. W latach 1985-1991 był Generalnym Przedstawicielem TUIR WARTA SA na USA i Kanadę. W latach 1991-1992 zatrudniony jako Manager Działu Ubezpieczeń i Roszczeń w Gdynia America Line Inc., natomiast w latach 1992-1999 jako Country Manager i Wiceprezes Zarządu w Marsh & McLennan Polska Sp. z o.o. W latach 1998-2000 pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu w Towarzystwie Ubezpieczeń Życiowych i Emerytalnych Petrus SA oraz funkcję Prezesa Zarządu w Fiat Ubezpieczenia SA. W latach 2000-2008 był Prezesem Zarządu Skandia Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA. W latach 2008-2010 pełnił funkcję Członka Zarządu Grupy oraz Regionalnego Dyrektora Zarządzającego na Europę Centralną i Wschodnią w Intrum Justitia AB. Ponadto, pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej dla spółek Intrum Justitia w Polsce, Czechach, Słowacji i na Węgrzech. W latach 1992-1998 pełnił funkcję Członka założyciela i Sekretarza Generalnego Stowarzyszenia Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, natomiast w latach 2002-2008 pełnił funkcję Członka Zarządu Polskiej Izby Ubezpieczeń. Od maja 2009 roku jest Członkiem Rady Dobrych Praktyk przy Polskiej Izbie Ubezpieczeń. Od lipca 2011 roku pełni funkcję Członka Zarządu PZU. Odpowiada za Pion Klienta Korporacyjnego, reasekurację i bancassurance.

Tomasz Tarkowski, Członek Zarządu PZU

Absolwent Wydziału Samochodów i Maszyn Roboczych Politechniki Warszawskiej oraz Wyższej Szkoły Ubezpieczeń i Bankowości. Ukończył także Advanced Management Program na IESE Business School University of Navarra i studia podyplomowe z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego i ubezpieczeń gospodarczych. Z Grupą PZU jest związany od 1996 roku. Początkowo zajmował się kontrolą wewnętrzną oraz tematyką przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej. W latach 2002 - 2005 pracował w pionie likwidacji szkód jako Naczelnik Wydziału Technicznego w Biurze Likwidacji Szkód. W latach 2006-2007 był Dyrektorem Centrum Likwidacji Szkód oraz Dyrektorem ds. Likwidacji Szkód w Oddziale Okręgowym PZU SA w Warszawie. W latach 2007-2011 jako Członek Zarządu PZU Ukraina nadzorował obszar likwidacji szkód, zarządzania produktami i oceny ryzyka. Jako Członek Rady Nadzorczej SOS Service Ukraine, spółki zależnej od PZU Ukraina odpowiadał za działalność *assistance*. Od lutego 2011 roku był Dyrektorem Grupy PZU w Centrali PZU SA i Pełnomocnikiem Zarządu ds. Likwidacji Szkód i Świadczeń w PZU Życie. Od kwietnia 2011 roku pełni funkcję Członka Zarządu PZU. Od lipca 2011 roku pełni również funkcję Członka Zarządu PZU Życie. Odpowiada za obszar likwidacji szkód i świadczeń oraz *assistance*.

Ryszard Trepczyński, Członek Zarządu PZU

Absolwent Szkoły Głównej Handlowej, Wydział Zarządzania i Marketingu. Od początku swojej kariery zawodowej związany z rynkiem kapitałowym. Posiada bogate doświadczenie związane z budowaniem i realizacją strategii inwestycyjnych oraz tworzeniem zasad polityki lokacyjnej. Posiada doświadczenie w zarządzaniu portfelami aktywów o znaczącej wartości i zróżnicowanej strukturze. Brał udział w budowaniu struktur zarządzających strategiczną alokacją aktywów, płynnością oraz ryzykiem inwestycyjnym. W latach 1994-1996 pracował jako makler w Centrum Operacji Kapitałowych Banku Handlowego w Warszawie SA. W latach 1996 - 2002 był zatrudniony w Biurze Inwestycji Finansowych PZU Życie – początkowo jako zarządzający aktywami, a następnie jako Naczelnik Wydziału Zarządzania Portfelami Instrumentów Dłużnych. Od grudnia 2002 roku do czerwca 2011 roku związany z Pioneer Pekao Investment Management S.A., gdzie kolejno zajmował stanowiska Dyrektora Departamentu Papierów Dłużnych, Dyrektora Departamentu Zarządzania Aktywami, a od marca 2009 roku pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu odpowiedzialnego za obszar inwestycji. Od lipca 2011 roku pełni funkcję Członka Zarządu PZU i PZU Życie. Odpowiada za Pion Inwestycji.

Witold Jaworski (członek Zarządu PZU do dnia 27 grudnia 2012 roku)

Absolwent Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (magister ekonomii), Fachhochschule fur Wirtschaft w Berlinie (stypendium) oraz Eureka Management Development Program. Ponadto posiada tytuł doktora nauk ekonomicznych. W latach 2001-2010 był adiunktem w Katedrze Ubezpieczeń Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

Posiada szerokie doświadczenie w zarządzaniu produktami ubezpieczeniowymi oraz sprzedażą. Od lutego 1998 roku do marca 2001 roku związany z McKinsey & Company, a od maja 2004 roku do grudnia 2012 roku z Grupą PZU. Od 14 grudnia 2007 roku do 27 grudnia 2012 roku pełnił funkcję Członka Zarządu PZU. Jako Członek Zarządu PZU odpowiadał za zarządzanie siecią, pion klienta masowego, sprzedaż i zarządzanie produktami oraz marketing.

Sposób funkcjonowania i kompetencje Zarządu wynikające ze Statutu

Zarząd wykonuje wszelkie uprawnienia w zakresie zarządzania Spółką, niezastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej.

Zarząd uchwała swój regulamin, który zatwierdza Rada Nadzorcza. Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu, który ustala zakres odpowiedzialności poszczególnych członków Zarządu. Uchwały Zarządu są podejmowane jedynie w obecności Prezesa Zarządu lub osoby wyznaczonej do kierowania pracami Zarządu pod jego nieobecność oraz jeżeli na posiedzeniu jest obecna, co najmniej połowa składu Zarządu. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów, a w przypadku równości głosów rozstrzyga głos Prezesa Zarządu. Zarząd, za zgodą Prezesa Zarządu, może podejmować uchwały w trybie pisemnym, w tym także w postaci elektronicznej (tj. wykorzystując środki porozumiewania się na odległość, przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego). Statut przewiduje również możliwość odbywania posiedzeń Zarządu przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Do reprezentowania Spółki uprawnieni są dwaj członkowie Zarządu działający łącznie lub jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem.

Sposób funkcjonowania i kompetencje Zarządu wynikające z Regulaminu Zarządu

Regulamin Zarządu został uchwalony przez Zarząd w dniu 23 lutego 2010 roku i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą uchwałą z dnia 4 marca 2010 roku.

Regulamin Zarządu określa: (i) zakres kompetencji Zarządu oraz zakres czynności wymagających zgody lub zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą; (ii) kompetencje Prezesa Zarządu oraz pozostałych członków Zarządu; (iii) zasady i organizację prac Zarządu, w tym organizację posiedzeń oraz tryb podejmowania decyzji; oraz (iv) uprawnienia i obowiązki ustępujących członków Zarządu.

Zgodnie z regulaminem Zarządu, uchwały Zarządu wymaga w szczególności:

- przyjęcie wieloletniego planu rozwoju i funkcjonowania Spółki;
- przyjęcie planu działania i rozwoju Grupy PZU;
- przyjęcie rocznego planu finansowego oraz sprawozdania z jego wykonania;
- przyjęcie sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki;
- przyjęcie wniosku w sprawie podziału zysku lub pokrycia straty;
- ustalenie taryfy składek ubezpieczeń obowiązkowych i dobrowolnych oraz ogólnych warunków ubezpieczeń dobrowolnych;
- ustalenie zakresu i rozmiaru reasekuracji biernej oraz zadań w zakresie reasekuracji czynnej;
- przyjęcie rocznego planu audytu i kontroli oraz sprawozdania z jego wykonania łącznie z wnioskami;
- ustalanie zasad działalności lokacyjnej, prewencyjnej i sponsoringowej;
- udzielanie poręczeń i gwarancji (z wyłączeniem tych, które są czynnościami ubezpieczeniowymi) oraz zaciąganie i udzielanie kredytów bądź pożyczek przez Spółkę (z wyłączeniem pożyczek i kredytów udzielanych ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych); oraz

- udzielenie prokury.

Zgodnie z Regulaminem Zarządu, posiedzenia Zarządu odbywają się nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu, do którego kompetencji należy w szczególności:

- ustalanie zakresu odpowiedzialności poszczególnych członków Zarządu;
- zwoływanie posiedzeń Zarządu;
- ustalanie porządku obrad posiedzenia Zarządu;
- wnioskowanie do Rady Nadzorczej o powołanie lub odwołanie członka Zarządu;
- wyznaczanie osoby do kierowania pracami Zarządu pod nieobecność Prezesa Zarządu.

Prezes Zarządu podejmuje decyzje w formie zarządzeń i poleceń służbowych. Pozostali członkowie Zarządu kierują działalnością Spółki w zakresie odpowiedzialności ustalonej przez Prezesa Zarządu.

Statut PZU nie określa żadnych szczególnych uprawnień dla Zarządu co do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji.

Rada Nadzorcza

W skład Rady Nadzorczej wchodzi od siedmiu do jedenastu członków. Liczbę członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani przez Walne Zgromadzenie na okres wspólnej kadencji trwającej trzy kolejne pełne lata obrotowe. Co najmniej jeden członek Rady Nadzorczej musi posiadać kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej w rozumieniu i zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 649 z 2009 roku poz. 77, „Ustawa o biegłych rewidentach”). Dodatkowo, co najmniej jeden członek Rady Nadzorczej powinien spełniać określone w Statucie kryteria niezależności (Członek Niezależny), dotyczące m.in. powiązań na tle zawodowym lub pokrewieństwa zwłaszcza z osobami zarządzającymi lub nadzorującymi Emitenta i podmiotów z Grupy PZU. Członek Niezależny ma obowiązek przedłożenia Spółce pisemnego oświadczenia dotyczącego spełnienia wszystkich kryteriów niezależności przewidzianych w Statucie oraz poinformowania Spółki o zaprzestaniu spełniania tych kryteriów. Ponadto, Statut przyznaje Skarbowi Państwa osobiste uprawnienie do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej w drodze pisemnego oświadczenia składanego Zarządowi, jeżeli udział Skarbu Państwa w Spółce spadnie poniżej 50% wszystkich akcji Spółki. Uprawnienie to wygaśnie z chwilą, gdy Skarb Państwa przestanie być akcjonariuszem Spółki.

Na dzień 1 stycznia 2012 roku w Radzie Nadzorczej PZU funkcję pełnili:

• Marzena Piszczek	Przewodnicząca Rady
• Zbigniew Cwiąkalski	Wiceprzewodniczący Rady
• Krzysztof Dresler	Sekretarz Rady
• Dariusz Filar	Członek Rady
• Waldemar Maj	Członek Rady
• Zbigniew Derdziuk	Członek Rady
• Dariusz Daniluk	Członek Rady

Z dniem 30 maja 2012 roku Krzysztof Dresler złożył rezygnację z funkcji Członka Rady Nadzorczej PZU.

W dniu 30 maja 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU podjęło uchwałę w sprawie ustalenia liczebności Rady Nadzorczej – ustalono, że będzie ona liczyła 9 osób.

Następnie Zwyczajne Walne Zgromadzenie odwołało ze składu Rady Nadzorczej Spółki Marzenę Piszczek - dotychczasową Przewodniczącą Rady, jednocześnie powołało w tym samym dniu w skład Rady Nadzorczej PZU: Tomasza Zganiacza, Macieja Piotrowskiego, Włodzimierza Kicińskiego oraz Alojzego Nowaka.

W związku z powyższym od dnia 30 maja 2012 roku skład Rady Nadzorczej PZU przedstawiał się następująco:

• Zbigniew Cwiąkalski	Wiceprzewodniczący Rady
• Dariusz Daniluk	Członek Rady
• Zbigniew Derdziuk	Członek Rady

- Dariusz Filar Członek Rady
- Włodzimierz Kiciński Członek Rady
- Waldemar Maj Członek Rady
- Alojzy Nowak Członek Rady
- Maciej Piotrowski Członek Rady
- Tomasz Zganiacz Członek Rady

W dniu 28 czerwca 2012 roku nastąpiło ukonstytuowanie się Rady Nadzorczej. Waldemar Maj objął funkcję Przewodniczącego Rady, natomiast Tomaszowi Zganiaczowi powierzono funkcję Sekretarza Rady.

W związku z powyższym od dnia 28 czerwca 2012 roku skład Rady Nadzorczej PZU przedstawiał się następująco:

- Waldemar Maj Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Zbigniew Cwiąkalski Wiceprzewodniczący Rady
- Tomasz Zganiacz Sekretarz Rady
- Dariusz Daniluk Członek Rady
- Zbigniew Derdziuk Członek Rady
- Dariusz Filar Członek Rady
- Włodzimierz Kiciński Członek Rady
- Alojzy Nowak Członek Rady
- Maciej Piotrowski Członek Rady

Obecna kadencja Rady Nadzorczej PZU rozpoczęła się z dniem 30 czerwca 2011 roku i zakończy się po upływie trzech kolejnych pełnych lat obrotowych. Mandaty członków Rady Nadzorczej wygasną najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia przez nich funkcji tj. z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w 2015 roku.

Sposób funkcjonowania i kompetencje Rady Nadzorczej wynikające ze Statutu

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Zgodnie ze Statutem do kompetencji Rady Nadzorczej należy:

- ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym;
- ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty;
- składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników oceny, o której mowa w punktach powyżej, oraz składanie corocznej zwięzłej oceny sytuacji Spółki, z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki, oraz corocznego sprawozdania z pracy Rady Nadzorczej;
- zawieranie, rozwiązywanie i zmiana umów z członkami Zarządu oraz ustalenie zasad ich wynagradzania i wynagrodzeń;
- powoływanie, zawieszanie oraz odwoływanie Prezesa Zarządu, członków Zarządu lub całego Zarządu, jak również podejmowanie decyzji o ustaniu takiego zawieszenia;
- udzielanie zgody w sprawie przeniesienia całości lub części portfela ubezpieczeniowego;
- akceptowanie wniosków Zarządu w sprawie nabycia, objęcia lub zbycia udziałów oraz akcji spółek, jak również w sprawie uczestniczenia Spółki w innych podmiotach – Rada Nadzorcza może określić do jakiej kwoty, na jakich warunkach oraz w jakim trybie Zarząd może dokonywać wskazanych czynności bez obowiązku uzyskania akceptacji Rady Nadzorczej;
- delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swych czynności;

- akceptowanie instrukcji co do wykonywania przez reprezentantów Spółki prawa głosu na walnych zgromadzeniach PZU Życie w sprawach: podwyższenia i obniżenia kapitału zakładowego, emisji obligacji, zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa PZU Życie oraz ustanowienia na nim prawa użytkowania, podziału PZU Życie, połączenia PZU Życie z inną spółką, likwidacji lub rozwiązania PZU Życie;
- wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, któremu powierzone zostanie badanie rocznych sprawozdań finansowych Spółki;
- ustalanie jednolitego tekstu zmienionego Statutu;
- zatwierdzanie opracowanych przez Zarząd wieloletnich planów rozwoju Spółki oraz rocznych planów finansowych;
- zatwierdzanie regulaminu Zarządu;
- rozpatrywanie i opiniowanie spraw wnoszonych przez Zarząd pod obrady Walnego Zgromadzenia.

Ponadto, do kompetencji Rady Nadzorczej należy udzielanie zgody na:

- nabycie lub zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym, o wartości przekraczającej równowartość 3 mln EUR;
- zawarcie przez Spółkę z podmiotem powiązaniem ze Spółką znaczącej umowy w rozumieniu Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych, z wyłączeniem umów typowych, zawieranych przez Spółkę na warunkach rynkowych, w ramach prowadzonej działalności operacyjnej (wymóg uzyskania zgody w tym zakresie wejdzie w życie z dniem pierwszego notowania Akcji na GPW);
- zawarcie przez Spółkę umowy z subemitentem, o której mowa w art. 433 §3 Kodeksu spółek handlowych;
- wypłatę zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy;
- tworzenie i znoszenie oddziałów regionalnych i oddziałów zagranicznych.

Rada Nadzorcza uchwała Regulamin Rady Nadzorczej określający jej organizację i sposób wykonywania czynności. Zgodnie ze Statutem, posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał. Rada Nadzorcza może delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych oraz powoływać w tym celu czasowe komisje. Zakres czynności delegowanego członka Rady Nadzorczej i komisji określa uchwała Rady Nadzorczej.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością głosów. W przypadku równości głosów, rozstrzyga głos Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Uchwały Rady Nadzorczej mogą być podejmowane zarówno przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, jak i na piśmie w trybie obiegowym. Ponadto, Statut przewiduje możliwość oddania głosu na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady Nadzorczej. Zgodnie ze Statutem, uchwały Rady Nadzorczej zapadają w głosowaniu jawnym, z wyjątkiem uchwał w sprawie wyboru Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz Sekretarza Rady Nadzorczej, w sprawie delegowania członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu oraz w sprawie powoływania, zawieszenia i odwoływania Prezesa Zarządu, członków Zarządu lub całego Zarządu, jak również podejmowania decyzji o ustaniu takiego zawieszenia, które są podejmowane w głosowaniu tajnym. Ponadto, tajne głosowanie może być zarządzane na wniosek członka Rady Nadzorczej.

Sposób funkcjonowania i kompetencje Rady Nadzorczej wynikające z Regulaminu Rady Nadzorczej

W dniu 9 października 2012 roku Rada Nadzorcza uchwaliła nowy Regulamin Rady Nadzorczej PZU.

Regulamin Rady Nadzorczej określa skład i sposób powoływania Rady Nadzorczej, zadania i zakres działalności Rady Nadzorczej, oraz sposób zwoływania Rady Nadzorczej i prowadzenia obrad.

Rada Nadzorcza wybiera ze swojego składu Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, a także może wybrać spośród swoich członków Sekretarza Rady Nadzorczej. Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej, oprócz powoływania przewidzianego w Statucie komitetu audytu oraz komitetu nominacji i wynagrodzeń, w celu prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych Rada Nadzorcza może powoływać inne stałe komitety o charakterze doradczym i opiniodawczym, których kompetencje, skład i tryb pracy określa uchwalony przez Radę Nadzorczą regulamin danego komitetu. Regulamin Rady Nadzorczej przewiduje możliwość korzystania przez Radę Nadzorczą oraz powołane przez nią komitety z usług ekspertów oraz firm doradczych. W posiedzeniach Rady

Nadzorczej mogą uczestniczyć bez prawa głosu zaproszeni przez Radę Nadzorczą członkowie Zarządu Spółki, wskazani przez Zarząd pracownicy Spółki właściwi dla poruszanej na posiedzeniu sprawy, a także inne osoby zaproszone przez Radę Nadzorczą. W określonych celach Rada Nadzorcza PZU może również zaprosić na wspólne posiedzenie członków zarządu lub rady nadzorczej innych spółek z Grupy PZU. Ponadto, członkowie Rady Nadzorczej są uprawnieni, za zgodą Rady Nadzorczej, do dobrania sobie nie więcej niż jednego doradcy uprawnionego do udziału z głosem doradczym w posiedzeniach Rady Nadzorczej poświęconych raportom i sprawozdaniom finansowym, pod warunkiem zachowania przez taką osobę poufności i podpisania oświadczenia o zobowiązaniu do zachowania poufności.

Komitety funkcjonujące w ramach Rady Nadzorczej.

Komitet audytu

Statut przewiduje powołanie przez Radę Nadzorczą komitetu audytu. W skład komitetu wchodzi trzech członków, w tym co najmniej jeden członek niezależny posiadający kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej. Szczegółowe zadania oraz zasady powoływania i funkcjonowania komitetu audytu określa uchwała Rady Nadzorczej, która przy wyborze członków komitetu audytu bierze pod uwagę kompetencje i doświadczenie kandydatów w zakresie spraw powierzonych temu komitetowi.

Zgodnie z regulaminem komitetu audytu przyjętym uchwałą Rady Nadzorczej, komitet audytu ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej i jest powoływany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą czynności nadzorczych w zakresie badania prawidłowości sprawozdawczości finansowej, efektywności systemu kontroli wewnętrznej, w tym audytu wewnętrznego oraz systemu zarządzania ryzykiem. Ponadto, komitet audytu może wnioskować do Rady Nadzorczej o zlecenie wykonania określonych czynności kontrolnych w Spółce, a wykonawcą zleconych kontroli może być jednostka wewnętrzna lub podmiot zewnętrzny.

Komitet audytu został powołany uchwałą Rady Nadzorczej w dniu 3 czerwca 2008 roku. Na dzień 1 stycznia 2012 roku w skład komitetu audytu wchodził: Marzena Piszczek (przewodnicząca komitetu), Dariusz Filar (członek komitetu) oraz Dariusz Daniluk (członek komitetu). Dariusz Filar został wskazany przez Radę Nadzorczą jako członek niezależny, posiadający kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej w rozumieniu art. 86 ust. 4 ustawy o biegłych rewidentach.

W dniu 30 maja 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU odwołało ze składu Rady Nadzorczej przewodniczącą komitetu audytu Rady Nadzorczej PZU Marzenę Piszczek. W związku z powyższym na posiedzeniu Rady Nadzorczej PZU w dniu 28 czerwca 2012 roku uzupełniono skład komitetu audytu o osobę Tomasza Zganiacza, a Dariuszowi Filarowi powierzono funkcję przewodniczącego komitetu audytu Rady Nadzorczej PZU. Na dzień 28 czerwca 2012 r. w skład komitetu audytu wchodził: Dariusz Filar (przewodniczący komitetu), Tomasz Zganiacz (członek komitetu) oraz Dariusz Daniluk (członek komitetu)

Na dzień 31 grudnia 2012 roku skład komitetu audytu nie uległ zmianie.

Komitet nominacji i wynagrodzeń

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej od momentu wprowadzenia akcji Spółki do obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. 183 z 2005 roku poz. 1538 z późn. zm.), Rada Nadzorcza może powołać komitet nominacji i wynagrodzeń. Zgodnie ze Statutem szczegółowe zadania oraz zasady powoływania i funkcjonowania komitetu nominacji i wynagrodzeń określa Rada Nadzorcza w drodze uchwały. W skład komitetu powinien wchodzić, co najmniej jeden członek niezależny. Jeżeli w skład Rady Nadzorczej wejdzie pięciu członków w wyniku głosowania nad jej składem, komitetu nominacji i wynagrodzeń nie powołuje się, a jego zadania wykonuje Rada Nadzorcza w pełnym składzie.

Komitet nominacji i wynagrodzeń ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej w zakresie kształtowania struktury zarządczej, w tym kwestii rozwiązań organizacyjnych, systemu wynagradzania i wynagrodzeń oraz doboru kadry o odpowiednich kwalifikacjach.

Rada Nadzorcza ustaliła, że komitet nominacji i wynagrodzeń liczy cztery osoby. W dniu 30 czerwca 2011 roku Rada Nadzorcza powołała komitet nominacji i wynagrodzeń w składzie: Zbigniew Cwiąkański (przewodniczący

komitetu), Marzena Piszczek (członek komitetu), Zbigniew Derdziuk (członek komitetu), Dariusz Filar (członek komitetu). Na dzień 1 stycznia 2012 roku skład komitetu nominacji i wynagrodzeń nie uległ zmianie. W związku z odwołaniem przez Walne Zgromadzenie Marzeny Piszczek ze składu Rady Nadzorczej PZU na posiedzeniu Rady Nadzorczej PZU w dniu 28 czerwca 2012 roku ustalono, że komitet będzie liczył 5 osób, a w jego skład powołano Zbigniewa Cwiąkałskiego jako przewodniczącego oraz Zbigniewa Derdziuka, Dariusza Filara, Macieja Piotrowskiego i Tomasza Zganiacza jako członków komitetu. Na dzień 31 stycznia 2012 roku skład komitetu nie uległ zmianie.

Komitet ulega rozwiązaniu z dniem powołania pięciu członków Rady Nadzorczej w drodze głosowania grupami, a jego uprawnienia przejmuje wówczas Rada Nadzorcza w pełnym składzie.

Komitet strategii

Rada Nadzorcza, w celu prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych w Spółce, może powoływać stałe komitety o charakterze doradczym i opiniodawczym. W dniu 30 czerwca 2011 roku Rada Nadzorcza powołała komitet strategii w składzie: Waldemar Maj (przewodniczący komitetu), Krzysztof Dresler (członek komitetu), Marzena Piszczek (członek komitetu) oraz Zbigniew Derdziuk (członek komitetu). Na dzień 1 stycznia 2012 roku skład komitetu strategii nie uległ zmianie. W związku rezygnacją z funkcji Członka Rady Nadzorczej PZU złożoną w dniu 30 czerwca 2012 roku przez Krzysztofa Dreslera oraz zmianami w składzie Rady Nadzorczej PZU dokonanymi przez Walne Zgromadzenie w dniu 30 maja 2012 roku na posiedzeniu Rady Nadzorczej PZU w dniu 28 czerwca 2012 r. uzupełniono skład komitetu strategii o osoby Alojzego Nowaka oraz Macieja Piotrowskiego jako członków komitetu. Na dzień 31 stycznia 2012 roku skład komitetu nie uległ zmianie.

Zadaniem komitetu strategii jest opiniowanie wszelkich dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd (w szczególności strategii rozwoju Spółki) oraz przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji w zakresie planowanych inwestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki.

Dyrektorzy Grupy

Na dzień 1 stycznia 2012 roku funkcję Dyrektorów Grupy PZU pełniły następujące osoby:

- Dariusz Krzewina,
- Rafał Grodzicki.

Z dniem 1 lutego 2012 roku na stanowisko Dyrektora Grupy PZU powołano Przemysława Henschke, natomiast od dnia 19 marca 2012 roku Sławomira Niemierkę.

W dniu 5 lutego 2013 roku Zarząd PZU powołał Barbarę Smalską na stanowisko Dyrektora Grupy PZU.

11.4. Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Proces sporządzania sprawozdań finansowych jest realizowany w ramach Pionu Finansów PZU, w ramach którego funkcjonują biura Centrali PZU (w tym Biuro Rachunkowości) oraz jednostki centralne, działające w oparciu o stosowne regulaminy. Pion Finansów PZU nadzorowany jest przez Członka Zarządu PZU.

Elementami pozwalającymi na realizację procesu są przyjęte przez Zarząd PZU zasady (polityka) rachunkowości, zakładowy plan kont wraz z komentarzem i inne szczegółowe akty wewnętrzne, określające główne zasady ewidencji zdarzeń gospodarczych PZU oraz dedykowane systemy sprawozdawcze.

Przygotowanie danych w systemach źródłowych podlega sformalizowanym procedurom operacyjnym i akceptacyjnym, które określają zakres kompetencji poszczególnych osób.

Proces sprawozdawczy realizowany przez wykwalifikowany personel posiadający stosowną wiedzę i doświadczenie.

PZU prowadzi monitoring zmian w regulacjach zewnętrznych dotyczących m.in. zasad (polityki) rachunkowości i wymogów sprawozdawczych zakładów ubezpieczeń oraz przeprowadza odpowiednie procesy dostosowawcze w tych obszarach.

Proces zamykania ksiąg i sporządzania sprawozdań finansowych jest regulowany szczegółowymi harmonogramami, obejmującymi kluczowe czynności i punkty kontrolne wraz z przypisaniem odpowiedzialności za terminowe i poprawne wykonanie.

Kluczowe kontrole w procesie sporządzania sprawozdań finansowych obejmują:

- kontrole oraz stały monitoring jakości danych wejściowych, wspierane przez systemy finansowe, w których zdefiniowano reguły poprawności danych, zgodnie z przyjętymi w PZU aktami wewnętrznymi regulującymi zasady kontroli poprawności danych księgowych;
- „mapping” danych z systemów źródłowych na sprawozdania finansowe, wspomagający prawidłową prezentację danych;
- przegląd analityczny sprawozdań finansowych przez specjalistów w celu konfrontacji z wiedzą o biznesie i przeprowadzanych transakcjach gospodarczych.
- przegląd formalny sprawozdań finansowych w celu potwierdzenia zgodności z obowiązującymi regulacjami prawnymi i praktyką rynkową w zakresie wymaganych ujawnień.

Organizacja i prawidłowość procesu sporządzania sprawozdań finansowych badana jest okresowo przez audyt wewnętrzny PZU.

Zgodnie ze statutem PZU, Rada Nadzorcza PZU powołuje Komitet Audytu, w składzie trzech członków, w tym co najmniej jeden posiadający kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej w rozumieniu i zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach. Komitet Audytu ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej PZU i jest powoływany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą PZU czynności nadzorczych w zakresie badania prawidłowości sprawozdawczości finansowej PZU, efektywności systemu kontroli wewnętrznej, w tym audytu wewnętrznego oraz systemu zarządzania ryzykiem.

Biegły rewident wybrany przez Radę Nadzorczą PZU w oparciu o rekomendację Komitetu Audytu wykonuje przeglądy półrocznych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych PZU oraz bada roczne jednostkowe i skonsolidowane sprawozdania finansowe PZU.

Skonsolidowana sprawozdawczość finansowa

Koordinacja działań w zakresie procesów skonsolidowanej sprawozdawczości finansowej jest zaadresowana m.in. poprzez strukturę organizacyjną Pionu Finansów w Centralach PZU i PZU Życie, który ma charakter wspólny, tzn. zorganizowany jest na zasadzie unii personalnej, a dodatkowo zatrudnione na ułamek etatu są w nim także osoby kluczowe dla sprawozdawczości większości objętych konsolidacją jednostek posiadających siedziby w Polsce. W przypadku wszystkich konsolidowanych jednostek zależnych PZU sprawuje funkcje kontrolne za pośrednictwem Zarządów i Rad Nadzorczych tych spółek.

Proces skonsolidowanej sprawozdawczości finansowej uregulowany jest szeregiem aktów wewnętrznych regulujących zasady (polityki) rachunkowości przyjęte w Grupie PZU i stosowane standardy sprawozdawcze oraz szczegółowymi harmonogramami, obejmującymi kluczowe czynności i punkty kontrolne wraz z przypisaniem odpowiedzialności za terminowe i poprawne wykonanie.

11.5. Wykaz akcjonariuszy PZU posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji

Na dzień 31 grudnia 2012 roku jedynym akcjonariuszem Spółki posiadającym znaczny pakiet akcji był Skarb Państwa, który posiadał 30.385.253 akcje, co stanowiło 35,2% kapitału zakładowego Spółki.

Pozostali akcjonariusze posiadali łącznie 55.967.047 akcji, co stanowiło 64,81% kapitału zakładowego Spółki.

Kapitał zakładowy Emitenta dzieli się na 86.352.300 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda dających prawo do 86.352.300 głosów na Walnym Zgromadzeniu.

W wyniku nabycia akcji w transakcjach rozliczonych na GPW w dniu 1 lutego 2013 roku posiadaczem 4.356.139 akcji PZU, stanowiących 5,0446% udziału w kapitale zakładowym Spółki oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA, stał się ING Otwarty Fundusz Emerytalny („Fundusz ING”), zarządzany przez ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku Fundusz ING posiadał 4.281.972 akcje, stanowiące 4,9587% kapitału zakładowego Spółki oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów na WZA.

W związku z powyższym wg stanu na dzień 7 lutego 2013 roku struktura akcjonariatu PZU, z uwzględnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu PZU, przedstawia się następująco:

Tabela 21: Struktura akcjonariatu – stan na 7 lutego 2013 roku

Akcjonariusze	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym	Udział w głosach na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy
Skarb Państwa	30 385 253	35,19%	35,19%
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	4 356 139	5,04%	5,04%
Pozostali akcjonariusze	51 610 908	59,77%	59,77%
Razem	86 352 300	100,00%	100,00%

Tabela 22: Struktura akcjonariatu – stan na 31 grudnia 2012 roku

Akcjonariusze	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym	Udział w głosach na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy
Skarb Państwa	30 385 253	35,19%	35,19%
Pozostali akcjonariusze	55 967 047	64,81%	64,81%
Razem	86 352 300	100,00%	100,00%

Tabela 23: Struktura akcjonariatu – stan na 31 grudnia 2011 roku

Akcjonariusze	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym	Udział w głosach na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy
Skarb Państwa	30 385 253	35,19%	35,19%
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	4 339 308	5,02%	5,02%
Pozostali akcjonariusze	51 627 739	59,79%	59,79%
Razem	86 352 300	100,00%	100,00%

Zarząd Spółki nie posiada żadnych informacji o zawartych umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy. Ponadto, w latach 2012 oraz 2011 PZU nie nabył akcji własnych.

11.6. Posiadacze wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień

Spółka nie wyemitowała papierów wartościowych dających akcjonariuszom specjalne uprawnienia kontrolne.

11.7. Ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu

Zgodnie ze Statutem PZU prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem, że dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w Ustawie o ofercie publicznej oraz w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej, takie ograniczenie prawa głosowania uważane będzie za nieistniejące.

Powyższe ograniczenie prawa głosowania nie dotyczy:

1. akcjonariuszy, którzy w dniu powzięcia uchwały Walnego Zgromadzenia wprowadzającej ograniczenie, byli uprawnieni z akcji reprezentujących więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce;
2. akcjonariuszy działających z akcjonariuszami określonymi w pkt 1 na podstawie zawartych porozumień dotyczących wspólnego wykonywania prawa głosu z akcji.

Dla potrzeb ograniczenia prawa do głosowania, głosy akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności, są sumowane zgodnie z zasadami opisanymi w Statucie.

W przypadku wątpliwości wykładni postanowień dotyczących ograniczenia prawa do głosowania należy dokonywać zgodnie z art. 65 § 2 Kodeksu cywilnego.

Zgodnie ze Statutem PZU ww. ograniczenia prawa głosowania akcjonariuszy wygasną od momentu, w którym udział akcjonariusza, który w dniu powzięcia uchwały Walnego Zgromadzenia wprowadzającej ograniczenie był uprawniony z akcji reprezentujących więcej niż 10 % ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce, spadnie w kapitale zakładowym Spółki poniżej poziomu 5%.

11.8. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

Statut PZU nie wprowadza żadnych ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych wyemitowanych przez Spółkę.

11.9. Zasady zmiany Statutu PZU

Zmiana Statutu PZU należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia i wymaga podjęcia uchwały większością trzech czwartych głosów, zgody KNF w przypadkach wskazanych w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej oraz wpisu do KRS. Statut PZU przewiduje kompetencje Rady Nadzorczej do ustalenia jednolitego zmienionego tekstu Statutu Spółki.

11.10. Zmiany statutu PZU

W dniu 8 lutego 2012 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PZU uchwałą nr 3/2012 dokonało zmian w Statucie PZU polegających na dodaniu pkt 11 w §18 oraz zmianie brzmienia §25 ust. 2 pkt 12 Statutu.

Przedmiotowe zmiany Statutu Spółki dotyczyły zapisów, określających kompetencje organów Spółki w przedmiocie wyrażania zgody na udzielanie zgody na nabycie lub zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym.

Zgodnie z art. 393 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości (użytkowaniu wieczystym) wymaga zgody walnego zgromadzenia, chyba, że statut spółki stanowi inaczej. Przed wprowadzeniem ww. zmian Statut PZU zawierał postanowienie przewidujące kompetencje Rady Nadzorczej na udzielanie zgody na nabycie lub zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym, o wartości przekraczającej równowartość 3.000.000 EUR (§25 ust. 2 pkt 12 Statutu) i nie wyłączał z kompetencji walnego zgromadzenia podejmowania decyzji w tym przedmiocie. Oznaczało to, że wszelkie nabycie lub zbycie przez Spółkę nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości (użytkowaniu wieczystym) wymagało, niezależnie od wartości przedmiotowej transakcji, uchwały Walnego Zgromadzenia PZU. Ponadto, w przypadku, gdy wartość transakcji przekraczała równowartość 3.000.000 EUR, transakcja wymagała dodatkowo uzyskania zgody Rady Nadzorczej. Jednocześnie Statut PZU nie wskazywał czy wskazana wartość transakcji odnosi się do wartości netto czy też brutto.

Wprowadzone zmiany doprecyzowały zapisy dotyczące podziału kompetencji pomiędzy organami Spółki w zakresie podejmowania decyzji w zbycia/ nabycia nieruchomości oraz miały na celu wyeliminowanie mogących się pojawić rozbieżności interpretacyjnych, w związku z brakiem wskazania czy w przypadku wartości transakcji chodzi o kwotę brutto czy netto.

W dniu 14 marca 2012 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę URN/11/2012 w sprawie ustalenia jednolitego tekstu zmienionego Statutu PZU.

W dniu 27 marca 2012 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII wydział Gospodarczy KRS dokonał rejestracji ww. zmian Statutu PZU.

W dniu 30 maja 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU podjęło uchwałę nr 25/2012 w sprawie zmian Statutu PZU.

Zmiany Statutu PZU dotyczyły następujących zagadnień:

- w związku ze zmianą przepisów prawa związanych z wykonywaniem działalności akwizycyjnej na rzecz OFE prowadzonej przez PZU tj. uchYLENIEM z dniem 1 stycznia 2012 roku przepisów związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych, umożliwiającym dotychczas prowadzenie działalności akwizycyjnej na rzecz otwartego funduszu emerytalnego przez zakłady ubezpieczeń, a zatem koniecznym stało się wykreślenie zapisów w § 5, ust 2 pkt 1 Statutu PZU;
- w związku z przeprowadzeniem oferty publicznej akcji PZU oraz wprowadzeniem akcji PZU do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie akcje imienne, które uległy dematerializacji, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o Obrocie instrumentami finansowymi, przekształciły się w akcje na okaziciela z chwilą ich dematerializacji - obecnie kapitał zakładowy dzieli się na akcje imienne oraz na okaziciela, a zatem koniecznym stała się zmiana zapisów §6 ust. 1 Statutu PZU odzwierciedlająca stan faktyczny;
- jednocześnie wprowadzono ujednolicające zmiany redakcyjne polegające na zastąpieniu zapisów: „tryb obiegowy” wyrażeniem „tryb pisemny” w całym tekście Statutu PZU, zmiany te stanowią dostosowanie do zapisów kodeksu spółek handlowych.

W dniu 28 czerwca 2012 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę URN/40/2012 w sprawie ustalenia tekstu jednolitego Statutu PZU.

W dniu 18 lipca 2012 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII wydział Gospodarczy KRS dokonał rejestracji ww. zmian Statutu PZU.

12. Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu PZU, roczne sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Zakładu oraz jego wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności Zakładu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Zakładu, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

13. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PZU oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych - Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa - dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU:

Imię i nazwisko

Stanowisko/funkcja

Andrzej Klesyk

Prezes Zarządu PZU

.....
(podpis)

Przemysław Dąbrowski

Członek Zarządu PZU

.....
(podpis)

Bogusław Skuza

Członek Zarządu PZU

.....
(podpis)

Tomasz Tarkowski

Członek Zarządu PZU

.....
(podpis)

Ryszard Trepczyński

Członek Zarządu PZU

.....
(podpis)

Warszawa, 12 marca 2013 roku